

KECSKEMÉT

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

2017

KECSKEMÉT MEGYEI JOGÚ VÁROS TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYVE

2017. MÁJUS

KÉSZÍTETTE: KECSKEMÉT MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

ELFOGADTA: KECSKEMÉT MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSE 136/2017. (VI.22.) HATÁROZATÁVAL

Tartalom

Köszöntő.....	4
Bevezetés.....	6
Örökségünk.....	8
A településszerkezet kialakulásának története	8
Értékeink.....	22
Településkép jellemzése, általános ajánlások	32
Eltérő karakterű településrészek	70
Építészeti útmutató.....	114
Jó példák bemutatása épületeinkről	126
Jó példák bemutatása sajátos építményfajtákról, reklámhordozókról, egyéb műszaki berendezésekről	136
Jó példák közterület és zöldfelület alakításra	138
Beépítési vázlatok.....	142

„Sem magasság, sem mélység nem rettent”

Köszöntő

Tisztelt Kecskeméti Polgárok!

Amikor építünk, nem csak saját közvetlen környezetünket formáljuk, hanem a közterületek látványára, szomszédaink életviszonyaira is befolyással vagyunk.

Így az európai kultúrkörben építeni szabályozott keretek között lehet.

Sajnos az elmúlt évtizedekben az építési szabályozás túlburjánzó jogi keretei, végrehajtási módozatai oly mértékben települtek az építési folyamatokra, hogy azok már nem szolgálták sem az építetők, sem pedig a közösségek érdekét.

A 2010-es évektől kezdődően a kormányzatok mind a településrendezési tervek készítésének, mind az egyes építési tevékenységek szabályozásának területén megkezdték az építést segítő gondolkozásmód újraélesztését.

E régóta várt változás azonban nem járhat gazdag építészeti örökséggel bíró városaink településképeinek veszélyeztetésével.

Ezért Kecskemét városa is új, kifejezetten a településképpel kapcsolatos közös elvárásainkat magába foglaló rendeletet hozhat. Ennek előzetes feltétele, hogy egy úgynevezett „Településlépi Arculati Kézikönyvet” alkosson. Ebben a város történetéből kiindulva összegezze azokat az értékeket, karakteres jegyeket, melyekre építve jövőbeni építési tevékenységekkel kapcsolatos elvárásait is meg tudja fogalmazni.

Kecskemét Településképi Arculati Kézikönyve széleskörű egyeztetési folyamat eredménye.

Szeretném megköszönni az arculat kézikönyv összeállításában véleményükkel, javaslatukkal közreműködő polgárok, civil szervezetek, szakemberek munkáját.

Olvassák a kézikönyvet olyan nyitott szellemmel, ahogy az készült. Tegyék ezt annak tudatában, hogy nem lezárt művet, hanem a jövőben is szabadon megújítható, bővíthető dokumentumot tartanak kezükben.

Tisztelettel:

Szemereyné Pataki Klaudia
polgármester

Bevezetés

1

Sokat elárul rólunk, milyen környezetben élünk. Milyenre formáljuk azt, miként tartjuk fenn.

Mindig is így volt ez. Kecskeméti elődeink, gazdag építészeti örökséget hagyva ránk bizonyították igényességüket. A szép épített környezet nap, mint nap örömmel szolgál, léleknemesítő, mintát ad a jövő nemzedéknek.

A településkép alakulásában Kecskemét közel hét évszázados írott története során-különösen az elmúlt 120 év volt meghatározó jelentőségű. A XIX-XX. század fordulója, az 1960-1990 közötti időszak és napjaink gazdasági lendülete, valamint - a város közigazgatási szerepkörében történt változások jócskán formálták, formálják a város arculatát is. A területében megtöbbszöröződött város lakosság száma az elmúlt 70 évben kétszeresére nőtt. E folyamat ma is erőteljes.

Hogyan sikerülhet megőrizni a Lechner Ödön, Pártos Gyula, Mende Valér nevével fémjelzett szecessziós építészeti örökségre épülő, a közelmúlt alkotásaival is gazdagított, jellegzetes alföldi városi hangulatot, arányokat?

Városunk intenzív gazdasági fejlődése közepette, a változó jogszabályi környezetben, most rajtunk a sor. Maradandót alkotva hozzátenni az örökséghez úgy, hogy közben az értékteremtés az értékmegőrzéssel kéz a kézben járjon. Erőteljes, alkotó jelenlétünk az elődök munkájának tiszteletén alapuljon. Másképp mi magunk hogyan is várhatnánk tiszteletet az utódoktól?

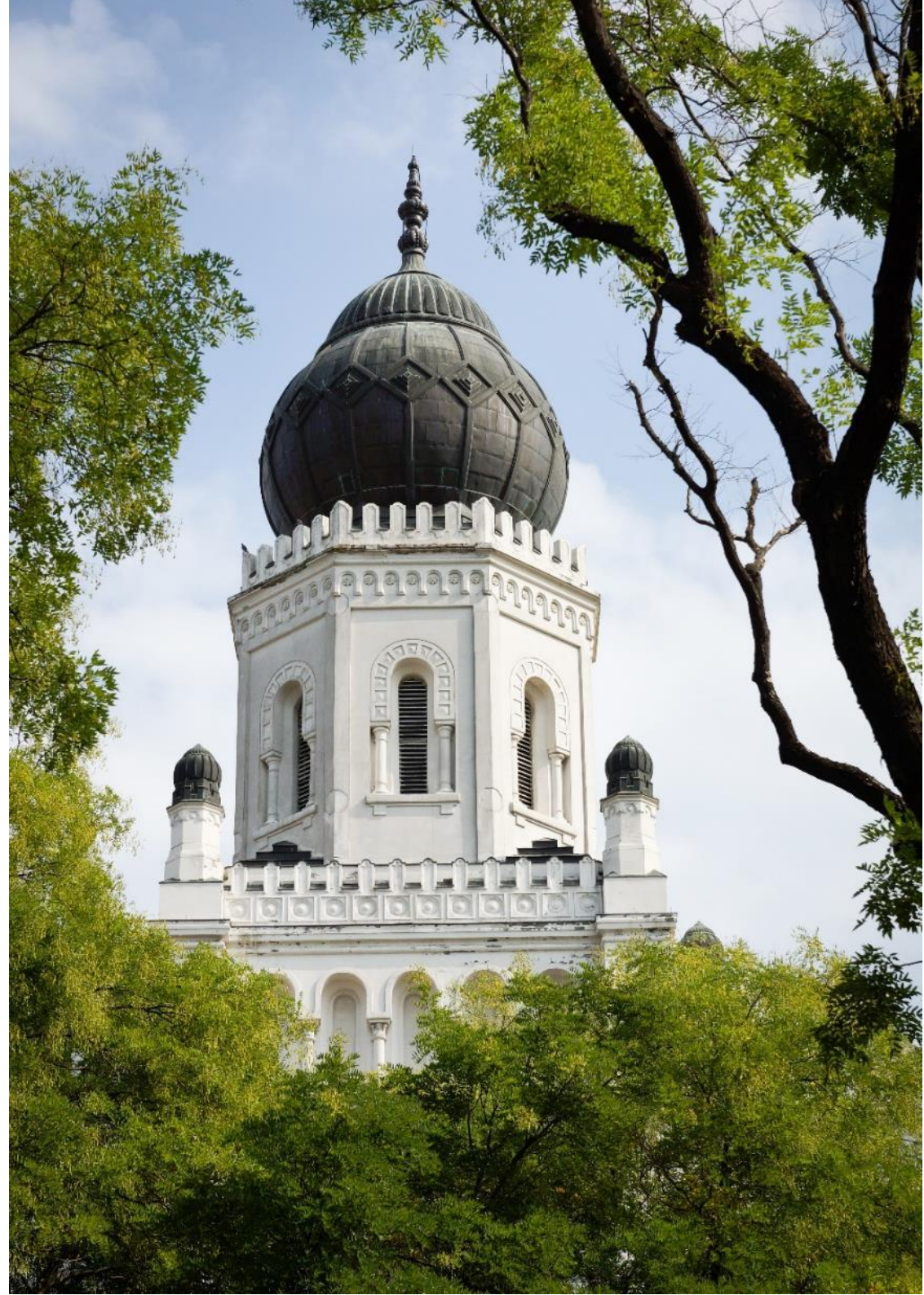
A város most arculati kézikönyvet készít.

Magának.

A kézikönyvben meghatározzuk - a település építészettörténeti múltján keresztül bemutatjuk - városunk jellemző, a jövőbeni tervek készítésének alapjául szolgáló arculatát, az eltérő karakterű településrészek kijelölésével.

Ebből levezetve az arculati kézikönyv ajánlásokat tesz az építetők, tervezők számára az illeszkedés mikéntjére, s teszi mindezt polgárai, alkotó építészei, minden városszerető kecskeméti összefogásával. Közös formáljuk az írást, hogy közös formálhassuk a térbe álmódott jövőt.

Tudomány és Technika Háza – egykori zsinagóga

A településszerkezet kialakulásának története

Középkor (1541-ig)

Kecskemét és a környező falvak létéről a XIV. század derekáig a régészeti leletek nyújtanak számos támpontot. Keletkezését, majd formálódását a magyarországi mezővárosok létrejöttét segítő tényezők határozták meg. A Homokhátságon a szálláshelyekből kialakult falvak jelentős része a tatárjárás során elpusztult. A következő évtizedekben Kecskemét (valamint Kőrös és Cegléd) közvetlen környéke újranepeült, a falvak lakói visszatelepültek. Az uralkodó adománya révén a környék aránytalanul nagy része a kunoké lett, de a "három város" vidéke szigetként továbbra is királyi birtok maradt.

Létére és közjogi jellegére az első írott emlékünk 1353-ból maradt ránk. I. Lajos király oklevelében még a possessio, a falu megnevezés található. Az oppidum, a mezőváros titulust 1368-tól alkalmazzák következetesen vele kapcsolatosan. E terület régtől fogva királyi birtok volt, de 1415-ben egy oklevél már királynői birtokként említi. 1439-ben pedig Albert király felesége a török elleni déli végvárvonal építése érdekében elzálogosította, és visszaváltására nem került sor. Korábban szerzett kiváltságait azonban mindvégig maradéktalanul megtarthatta. A korszak végén örökösödés révén több főúri család birtokolta szolgáltatásait. Tőlük készpénzen váltotta meg a különféle terheit, és ennek fejében a mezőváros közössége birtokolta és gyakorolta a kisebb regálékat és a földesúri jogokat. A mezővárossá válás egyik fontos forrása a település földrajzi helyzete. Kecskemét a Homokhátság közepén — Pest és Szeged között félúton — egy igen kiterjedt térség természetes központjává válhatott. Ezt segítette a korán kialakult jelentős úthálózata. A két virágzó várost összekötő utat itt keresztezte a Duna és a Tisza fontos átkelő helyei közötti út. Ezen túl a Gyöngyöst, Jászberényt és Szabadkát érintő, Nándorfehérvárra vivő hadiút évszázadokon át további forgalmat biztosított.

Bár az egyházi és az igazgatási központok közül csak másod-harmadrendű intézmények honosodtak itt meg, de a XV. század elején egy kun szék ide, ebbe a nem a Kunsághoz tartozó mezővárosba került, ahol a környező településeken élők vitás ügyeit intézték. Egy jelentős sólerakat pedig ugyancsak a környék számottevő gazdasági és pénzügyi objektumává tette Kecskemétet. Királyi, majd királynői vámhivatal pedig már a XIV. század végétől működött a városban.

A XIV. századi gazdasági fejlődés révén a társadalmi munkamegosztás ezen a tájegységen belül is számottevően bővült. Hazánk fellendült ló és szarvasmarha-exportjának számottevő része erről a vidékről került ki, amit a kecskeméti hetivásárok sokban segítettek. Egy 1393. november 22-én kelt oklevél — egy bírói idézés kihirdetése — már a Katalin napi vásárnak országos közismertségére utal. A középkor végére pedig már a Gergely napi tavaszi és a Lőrinc napi nyári vásár is növelte a város áruforgalmát.

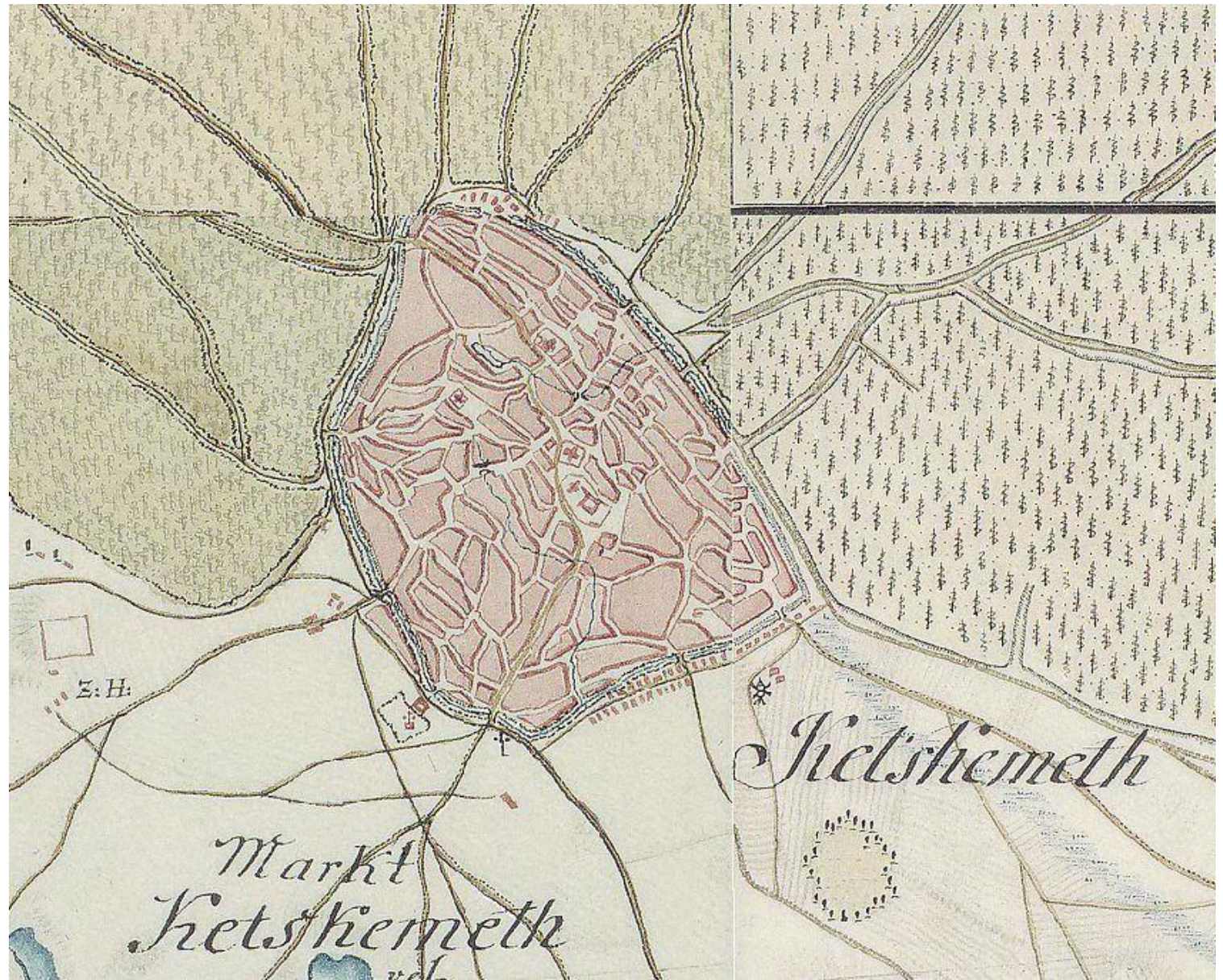
A szellemi-kulturális tényezők ugyancsak korai időszaktól gyarapították a városiasodást. Kecskeméten nem kegyúri templom épült, hanem a város lakói biztosították ehhez az anyagi alapot. Ezért a település mindvégig megtarthatta a szabad plébános választást. Iskolája a XV. század elejétől működött, és a korszak végén az „Oscola ucca” már fontos igazgatási és tájékoztató kiindulópont lett. Az itt felkészült kecskeméti fiatalok már 1420-tól látogatták a bécsi egyetemet. A következő évtizedekben pedig Pádua és Krakkó egyetemére ugyancsak kerültek innen diákok.

Mindezen adottságok és szerzett jogok birtokában Kecskemét már a középkorban közepes szintű városfunkciót töltött be a térségben.

A XIV.-XV. századi pusztasodás közvetlenül is érintette ezt a környéket. Nemcsak több kun puszt (Ágasegyháza, Köncsög, Borbásszállás stb.), hanem Juhászegyház, Koldusegyház, Kolosegyház, Hetényegyház, Ballóság és Törökegyház lakói is minden bizonnyal ekkor költöztek az előnyösebb helyzetű és védettebb Kecskemétre. Az egykori falu laza halmazából így fejlődött ki fokozatosan egy strukturáltabb városszerkezet. Ezt a várfalak nélküli, „mezőben épült” (ezért mezőváros) települést a közállapotok romlása miatt már a XV. század végén árokkal és sövényekkel erősítették, védtek. Az kétségtelen, hogy 1514-ben ezek birtokában tagadhatták meg a paraszti seregnek a városba történő özönlését. Az sem lehet véletlen, hogy 1525-ben az országgyűlésre készülő középneemesek Kalandos Szövetsége Kecskeméten tartotta gyűlését.

A középkorból igen kevés középületről maradt feljegyzés. A legrégebbi egyházi jellegű épület minden bizonnyal a Homoki kápolna, amely a XVIII. században pusztult el. A következő pedig a Barátok temploma, amelynek alapjait ugyancsak a XIV. században vetették meg. Egy különálló iskola épülete kétségtelenül létezett a kor utolsó évszázadában, de ennek nyoma nem maradt az utókorra.

Első Katonai felmérés (1763-1787)

Kora újkor (1541-1686)

A kora újkor nálunk csaknem egybeesett a török hódoltsággal. Ez a másfél évszázadnyi időszak mind a lakosság soraiban, mind pedig az anyagi értékekben a szörnyű pusztítások sorát eredményezte. Kecskemét és környéke már a mohácsi csata évében súlyos károkat szenvedett. Buda elfoglalása után egy újabb, csaknem végzetes csapás érte. A várháborúk lezárulásáig (1566) további pusztításokat élt meg. Az oszmán állam keretein belül a település előbb török magánföldesurak birtoka, majd 1571 után szultáni (hász) birtok lett, és a kincstárnak adózott. Török katonaság itt sosem állomásozott. Palánk, vagy egyéb katonai létesítmény nem épült. A korszak egészében a magyar törvények és a magyar pénzforgalom töretlen maradt. A török bíraskodás csak a büntetesként kiszabott pénz beszedésére korlátozódott.

A közösség települését, értékeit változatlanul árokkal és sövényvel védte. Viszonylag kiegyensúlyozott állapotokat csak a XVII. század első öt-hat évtizedében élt meg a lakosság. A hódoltság váltakozóan háborús és békés évtizedeiben több mint kétszáz településről – egyebek közt Baranyából és Somogyból – érkeztek ide családok. A szomszédos falvakból menekülők rendszerint vissza is tértek. Az itteni lakosság terhei — a másik két országrészhez képest — mindvégig jóval nagyobbak maradtak. Az egyik legsúlyosabb az lett, hogy a hódoltság egészében fennmaradt a keleti despotizmusokra jellemző, alig követhető, mindent átszövő korrupció. Szolid közbiztonság csak néhány évtizedben valósult meg. Folyamatosan két, olykor három állam szedte az adót, zsarolta a mezővárosokat. A magyar földesurak mindvégig rendszeresen és sokszor önkényes megkövetelték járandóságukat.

Sajátos ellenmondásként a csaknem állandósult háborús állapotokat, a háborús konjunktúrát a mezőváros olykor a maga javára tudta fordítani. Az élőállatok, a gabona és egyéb élelmiszer mindvégig keresett cikk maradt egész Európában. Ez a rendkívüli lehetőség részben az olcsó munkaerőben, a hatalmas pusztaságok csekély bérletében, az áruhiányban, részben pedig a pénzgazdálkodás súlyos zavaaraiban testesült meg, amit viszont csak az országosan híressé vált tőzsérek szűk csoportja tudott igazán kihasználni. Az ismételt háborúk azonban az ő hosszú idő alatt szerzett vagyonukat is hónapok alatt felőrölhették.

Az idegen hatalom tiltott minden komolyabb építkezést. Még a düledező templomtorony kitámasztásához is Budán kellett — komoly pénz ellenében — engedélyt szerezni. Az anyagi erőforrások hiányában középület alig létesült. A másfél évszázad során — rendkívül nagy költségen megvásárolt engedélyek birtokában — csak egy szerény városháza és a viszonylag kicsi református templom épült. A magisztrátus által irányított kocsmák és a mészárszékek épületei aligha különböztek a szerény magánépületektől.

A középkor öröksége a település halmazos szerkezete. A közigazgatás és a hatékony adószedés érdekében a mezővárost a királyi városok mintájára négy „pars”-ra, négy részre, negyedre osztották. Ezekben belül két-két tizedet különböztettek meg. A gazdák telkeik tulajdonosai lettek, ezeket viszont még hosszú ideig nem kerítették be. A telkeken érdemi szabályozás nélkül lakóházak, melléképületek, pincék, ólak, istállók, kutak és vermek létesültek. A korszak végére 38 szárazmalom és a központi helyeken kisebb-nagyobb terek bontották meg a halmazokat. Ezek szolgáltak piacként. A vásárokat a városon kívül tartották. Ugyancsak középkori örökség a sugaras utcahálózat. 1546-ban már létezett a Nagy (később Vásári-) utca, Szentlőrinci (később Csongrádi-) utca, Új utca, Kozma utca, Varga utca, Szentmária utca, Oskola utca és a Gyümölcs utca. Bár a település számottevően bővült, ez a szerkezet a korszak végéig csak minimálisan változott.

A török hatalom tilalmainak bősége és a felhalmozott anyagiak szűkössége miatt a lakosság kulturális igénye és alkotókészsége csak az öltözködésben, az irodalmi érdeklődésben és a különféle ünnepekhez kapcsolódó szokásokban fejeződhetett ki. Az egy, majd 1564-től a két iskola eredményes működése révén meglepően széles volt az írni-olvasni tudók köre. Az irodalmi alkotások között kiemelkedő Végh Mihály — Kodály révén — nemzetközi hírnévre szert tett Psalmus-a. A kor minden érdemi íróját és költőjét megismerhették a tanulók, akik később mint a kisbírók, jegyzők és íródeákok jegyezték fel iskolás emlékeiket a nyilvántartások üresen maradt oldalaira. Mellettük tucatnyi helyi alkotást is megmentettek.

1700-as évek eleje

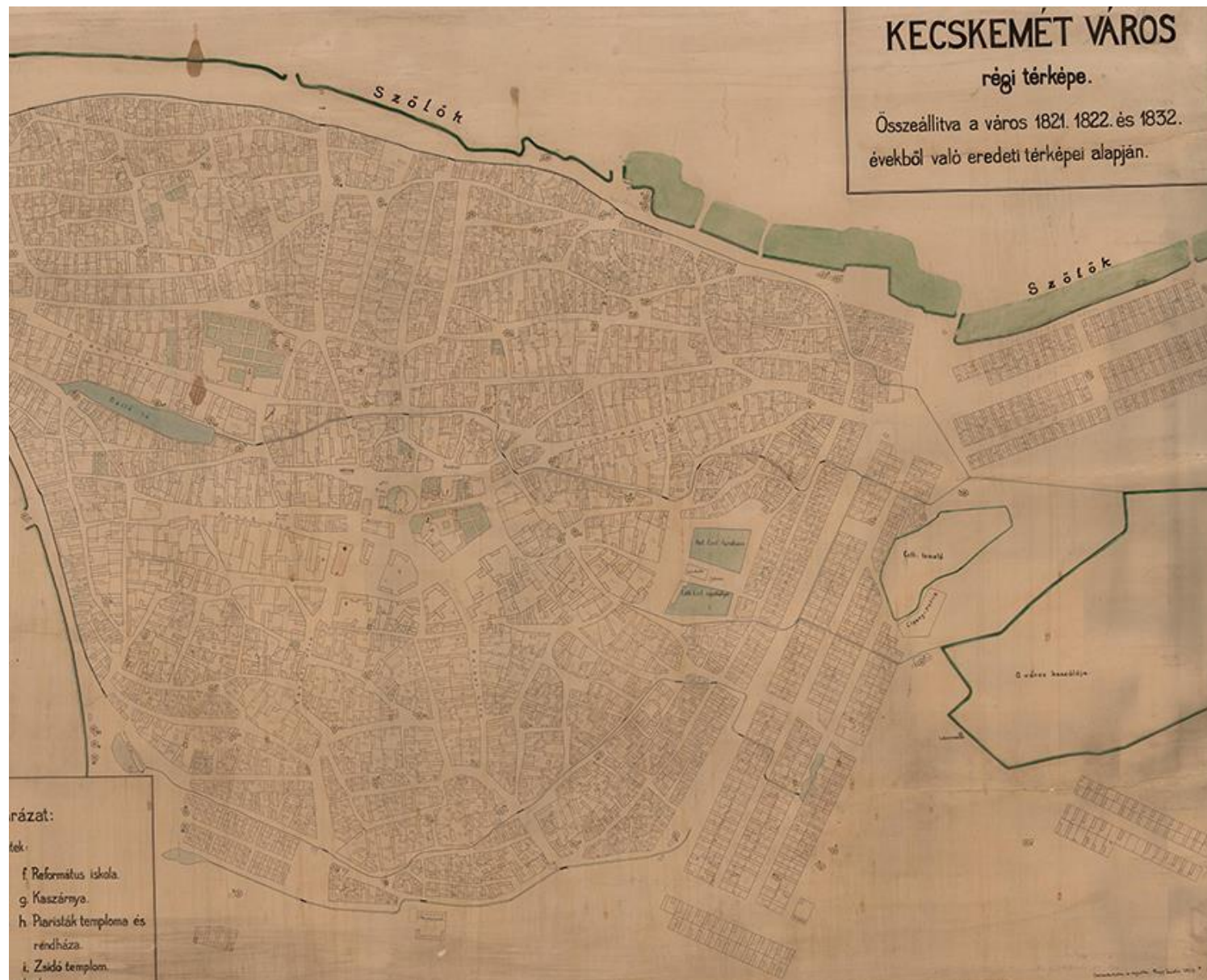
A rendi-feudális kor utolsó szakasza (1686-1848)

A rendkívül pusztító törökellenes háborúk és a várost nem kevésbé sújtó Rákóczi-szabadságharc miatt ez az időszak valójában csak 1711 után kezdődött. A mezőváros gazdálkodása évtizedeken át csekély módon változott. A rideg állattartáson belül ekkortól a juhászat erősödött meg. A növénytermesztésen belül a tanyás gazdálkodás vált mind inkább meghatározóvá, amely a szőlő- és gyümölcsstermesztés súlyának növekedését eredményezte. A kisiparosok számának érdemi gyarapodása mellett a feldolgozóipar (malmok, szeszfőzés) a vendéglátás (kávéházak, vendéglők, csárdák) és a mind népesebb országos vásárok segítették a gazdasági gyarapodást, tették színesebbé, városiasabbá a település életét.

Bár a közterhek érdemben csökkentek, a felhalmozás továbbra is főként a módosabb családoknál és a két eklézsiánál volt észlelhető. A csak félig sikerült földesúri megváltkozás valamelyest bővítette a magisztrátus mozgásterét, azonban a felvállalt szertelen költség, adósság még a polgári forradalom utáni évtizedeket is nyomorította. Bár Kecskemét a 18 – 19. század fordulóján már az ország harmadik legnépesebb városa lett, a korábbi városkép alig változott. Néhány utca kiegyenesítése, az árkokon belül lévő temetők felszámolása, egy-két piactér, a belső árkokon átívelő újabb hidak létrehozása és a Déllő tó lecsapolása (1835) ellenére - a város legnagyobb része falusias maradt. Megőrződött a középkorból örökölt és 1849-ig megmaradt várost övező árkok, a sáros, poros, zezzugos és szűk utcák, a nádtető házak szövevénye és csak a beltelkek aprózódása tette lehetővé a növekvő népesség megtelepülését.

E másfél évszázadon belül csupán néhány magánépület bővítette érdemben a szegényes örökséget: a Bánó-ház a XVIII. század derekán, a Klapka-ház a század végén épült. Rajtuk kívül néhány klasszicizáló cívis ház (Arany János utca, Csongrádi utca stb.) jelentett maradandó értéket. A városháza a többszöri bővítés ellenére elég jellegtelen maradt. A városképet igazán csak az egyházi jellegű építkezések gazdagították. Ebbe a sorba tartozott a Mária kápolna (1718), a csodálatos Piarista templom a rendházzal (1730), a Szentháromság oszlop (1740), a Nagytemplom (1772-1806), a Barátok templomának bővítése és- rendháza (1787-1799), a Református templom bővítése, tornya (1787-1790), a Szent Erzsébet templom (1827), a Görögkeleti templom (1829) a Zsinagóga (1862) és az Evangélikus templom (1863). Mellettük néhány katonai épület (lovarda, katonai kórház, óbesterház) tették városiasabbá az összképet.

A nagy tűzvészek hatására (1678, 1794, 1819) 1678-tól újabb és újabb, építkezéssel kapcsolatos városi rendeletek születtek és 1810-ben megalakult az építési és szabályozási bizottság is. Ezek hatására az új városrészek (Ürgés, Muszáj, Rávagy tér, Máriaváros) 1798-tól már szabályozott formában épültek, és az elpusztult részeken is enyhítették a zsúfoltságot. A korábbi városképen azonban igazi változás csak Lestár Péter és Kada Elek polgármesterek munkássága révén, a 19. század végén indult meg, amikor Kecskemét központja megkapta mai arculatát.

1832. Hornyik-féle térkép

A városközpont kiépítése, az "eklektikus-szecessziós város" kialakulása (XIX. sz. utolsó harmada - XX. sz. első negyede)

A XIX. sz. hatvanas-hetvenes éveiben kezdődött az a gyarapodási lendület, amelyet az erősödő polgárság már egy városias településkép megformálásával akart kifejezni. Ekkor kezdődik meg a főter-kiépítési folyamat, amely a város központjának és központi lakóterületének mára országosan is egyedülállóan jelentős, léptékében csak Budapesthez hasonlítható, főként eklektikus és szecessziós stílusú kiépüléséhez vezetett.

A hatalmas lendületnek az első világháború vetett véget. Ami addig nem épült meg az az elkezdett térformálásokból végleg elmaradt. De általánosabb érvényben a városközpont átépítése is abbamaradt, hiszen a kétemeletes főtéri házak mögött a város földszintesen újult meg - ezáltal tűzfalakat, építési feladatokat hagyva az értő utókor folytató kezére.

A századforduló építési lendülete tehát a városközpont híressé vált átépítésén kívül a központi lakóterületek eklektikus-szecessziós megújítását eredményezte másodsorban. A kivezető főutcák épültek át legmódosabban: közülük az állomásra vivő Nagykőrösi utca részben emeletesen. Máiig kiemelkedik a Batthyány utca eleje, a Jókai utca, és különösen a Csongrádi utca egységesen igényes századfordulós architektúrájú házsoraival. Ezek a házak L-alakban az utca felé fordulnak, zártan vagy zárt hatású magas kerítéssel és nagy- és kiskapuvval jellegzetesen alföldi, mezővárosi félig zárt sorú beépítést alkotnak. Máiig korszerű alacsony beépítésnek tekinthető ez, hiszen az elaprózódott telkek kis mérete csaknem egy mai átrium házas beépítés sűrűségét eredményezte.

A Czollner tér felé eső utcák és a Homoki domb - Sétatér környéke emelkedik még ki nagyszámú, szépen formált, részletgazdag eklektikus és szecessziós lakóház által egységessé emelt beépítésével, amelynek különleges érvényesülést kínált az íves, néha tört nyomvonalú úthálózatból adódó jó utcaképi megjelenés. így profitált a XVI-XVIII. századi városfejlődés, - növekedés térfoglaló - területszervező tendenciáiból az utolsó századforduló építészete, és lett Kecskemét talán a legszebb alföldi város.

Szintén a XX. század első négy évtizedében épült ki a Máriahegy belső szegélyén a Villanegyed, ahol az építészetileg esetenként különös értékű házak szakaszosan értékes együttessé - szerveződnek. A z utcától előkerttel elválasztva, szabadon állóan megépült villák a gazdag növényzettel övezetten válhatnak utcaképi élményforrássá.

1905. Rihocsek-féle térkép

A XX. század napjainkig

A két világháború között sem a központban, sem a belső lakóterületen nem volt sok építkezés. A központi részeken néhány neobarokk stílusjegyeket mutató közintézmény épült: a régi Megyeháza a barokk Ezredesház átépítésével (1925), a Posta (1931) és a Piarista Gimnázium (1933). A központi lakóterületen, a 20-as években lassuló ütemben folytatódott az egyre erőtlenebb stílusú szecessziós házak építése és elvétve egy-egy modern, Bauhausos, egyemeletes lakóház is épült.

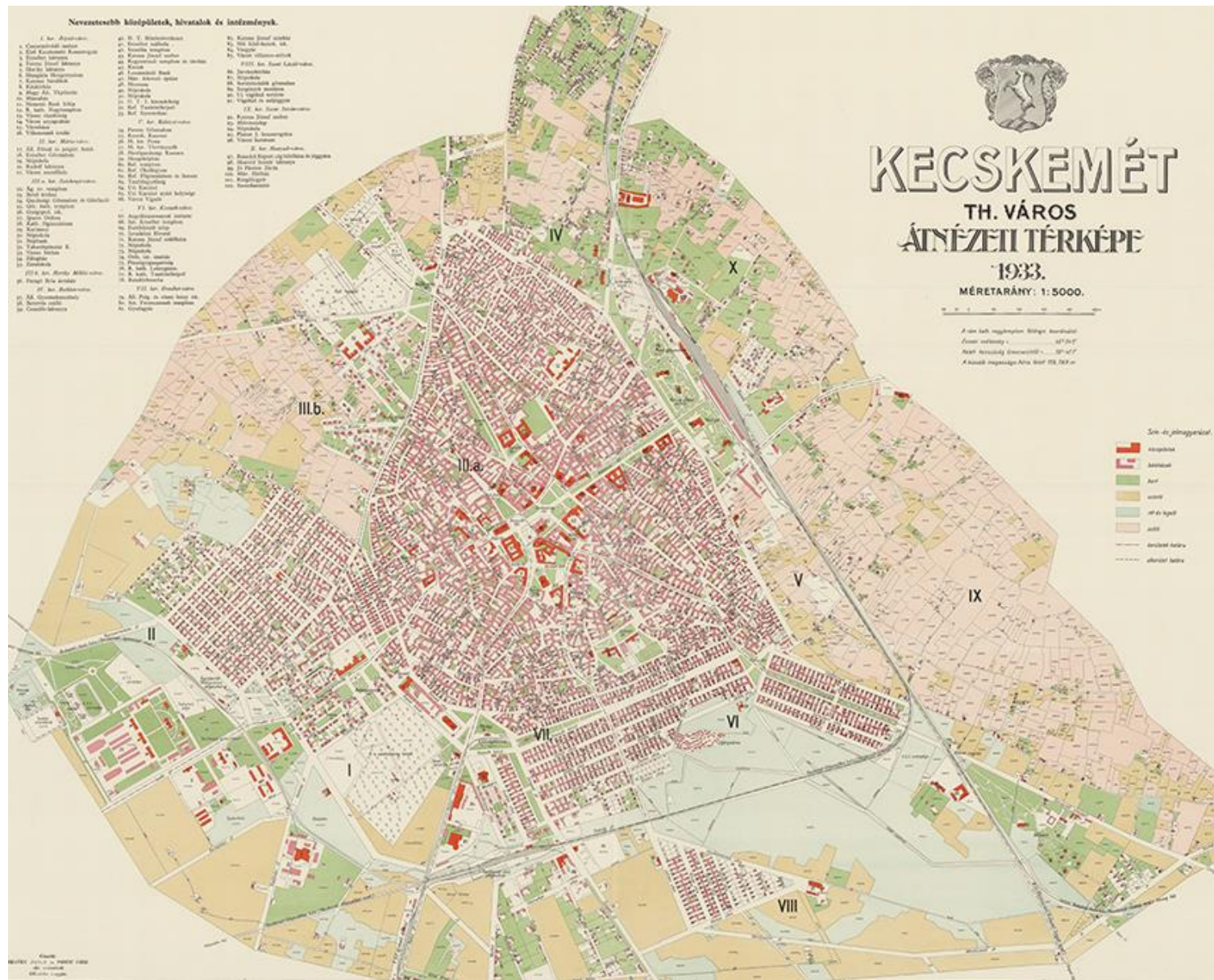
A második világháború után a városközponti intézményterületen 1948-ban megépült az új SZTK rendelőintézet, ezt azonban hosszú ideig nem követte számottevő építkezés. A "szocreál" stílus enyhe jegyei a Rákóczi út külső szakaszának háromemeletes lakóépületein ismerhetők fel az igényesnek indult beépítés jelentéktelen folytatásaként, rontva az útvonal városképi értékét.

A 60-as évektől a 80-as évekig tart az a legújabb központ - át/kiépítési törekvés, amelynek eredményeképpen a városfejlődés éles töréssel, morfológiailag is idegenül folytatódik. Egyrészt a meglévő struktúrákkal felelő formálású épületek ékelődnek a történelmi díszű, zárt sorú, magas tetős, egymás magasságát respektáló régiek közé, néha nemcsak egy-egy vagy több telket érintő beavatkozást jelentő, hanem a környezetet is szétesővé bomlasztó módon. Jellemzően így változott meg néhány ponton a főtér érzékeny építészeti harmóniája. Másrészt megindul a főtéren inkább ideológiai, mint térbeli okokból el nem helyezhetőnek tartott új megyeszékhelyi intézmények számára annak az új központnak a kiépítése, amelynek a kor társadalmi viszonyait leképező "reprezentatív" megjelenése a tulajdonképpen analóg jelenség a századfordulón szintén bontások árán kiépült főtérral. Mindenesetre – szerencsére - a régi főtér értékei elegendőek voltak arra, hogy e funkciók számára a nyugati csatlakozó területen jelöljenek ki helyet, egy még nagyobb arányú átépítés helyett.

Az intézményterületi átépítéssel párhuzamosan a kor társadalmi viszonyai által diktált lakótelepi építkezések is elérték Kecskemétet és nem csak a város szélén, de a városközpontot sem kímélve, régi utcások teljes bontásával. A központi helyzetű, épületek egy része kulisszaszerűen, egyedi tervek alapján épült fel, ám ezek a hatalmas tömegű házak, ettől még nem kevésbé idegenek a kecskeméti városszövetben.

Napjainkban a belső lakóterületeken - az értéktelenebb beépítésű telkek 1-2 szintes átépülésével - újra egy, a kontinuos városfejlődéshez visszaforduló folyamatnak lehetünk cselekvő részesei.

1933. átnézeti térkép

A történeti Főtér együttes

Városunk arculatát a városközponti térszövet teszi világviszonylatban is egyedülállóvá. Lechner Ödön művei közt a kecskeméti Városházát, mint magyar világörökségi várományos helyszínt 2008 óta tartják nyilván a kulturális kategóriában. A jelenlegi főtér területén egykor kilenc piac működött, mely ma is egymásba fűződő terek együttese. Ennek a Szabadság tér és a Kossuth tér a két fő eleme, amelyek maguk is kisebb teresedéseket és sétányokat foglalnak magukba. Ehhez a két főtéri térrészhez szervesen kapcsolódik a Kálvin tér, a Kéttemplom köz, valamint a főtér tengelyének meghosszabbításaként a Rákóczi út és a Deák tér. Közvetett módon a Széchenyi tér és a Katona József tér zöldfelületi környezete kapcsolódik még a Történeti Főtér együtteshez. 1893-ban az Arany János utcától a Zsinagógáig terjedő beépített tömb 12 lakóházát bontották el, ez idő tájt nyerte el a Kossuth tér is a végleges alakját. A szanálásokat követően épültek az olyan reprezentatív épületek, mint a Városháza és a Takarékpénztár, melyek a városközpontban álló templomokkal a főtér meghatározó elemei. Az 1900-as évek elején épült további kiemelkedő intézményi épületek és bérházak adták a főtér határvonalát, egyben szecessziós arculatát is meghatározták, méghozzá, nemcsak a téregyüttesnek, de Kecskemétnek is. Az 1960-as években épült Aranyhomok Szálloda választotta le a Széchenyi teret a főtéri együttestől, ezzel nyerte el mai nagyságát a Kossuth tér.

A kecskeméti Történeti Főtérrre - mint a legfontosabb közlekedési csomópontba - 20 utcából áramlott a motorizáció fejlődésével az egyre nagyobb mértékű gépjármű forgalom. Ezért döntöttek az 1970-es években (az országban elsők között) a gyalogos övezetté alakítás mellett. A meglévő főtéri karakter megtartásával a főutakat szűkített gyalogutakká. építették át. A Szabadság tér és a Kossuth tér találkozásánál egy, a rendezvények megtartására alkalmas burkolt térfelületet alakítottak ki. A meglévő zöldfelületeket adottságként kezelve egészítették ki a parkokat. A szakrális, reprezentációs, rekreációs-pihenő és esztétikai céllal kialakított Főtér gyönyörű arculatának meghatározó jellegzetessége a gazdag növényállomány. A tér szerkezeti tengelye az egykori főútvonal helyén létrejött korzó, erre és a zárt növényzettel körbevett teresedésekre vezetnek át az átlós gyalogutak. Az Arany János utcát és a Kálvin teret összekötő keresztengely metszésénél a korzó kiszélesedik. A főengely és a Kossuth téren a Városháza előtt húzódó sétány találkozásánál egy iránydombot helyeztek el, amely a történelmi országterület városainak Kecskeméttől mért távolságát mutatja. Az iránydomb a köznyelvben 0 kilométerként ismert, melyet többször átalakítottak. A serdületlen fiatalság körében különösen közkedvelt, ugyanis a mészkőborításnak köszönhetően csúszdázásra kiválóan alkalmas. A Kossuth téri zöldfelületek és favermek kiskockaközből rakott dombszerű kiemelkedései vidékünk homokbuckákra utalnak.

- Történelmi Főtér együttes
- Lechner Ödön művei világörökség várományos helyszín
- Lechner Ödön művei világörökség várományos védőterület
- Műemlék

Értékeink

Műemlékek és helyi építészeti örökségvédelemi értékeink

Városunk 2008-ban katasztert készített a területén található történelmi épületeiről. A felmérés 369 db épületet tartalmazott. Ezek között jellemzően szecessziós, illetve eklektikus stílusban épült lakóépületek szerepeltek. A felmérés tartalmazta a város területén lévő műemlékeket és számos műemléki védelem alatt nem álló intézményi és szakrális épületet is.

Az önkormányzat helyi rendeletében végül 320 db épületet vont helyi építészeti örökségi védelem alá. A részletes lista és fotódokumentáció az „Építészettörténelmi jelentőségű értékeink” és a „Városképi szempontból jelentős értékeink” fejezetekben található. A védendőnek minősített történelmi városkép és épületegyüttese mellett, szükséges lenne feltárni és helyi védelem alá helyezni az eklektika és a szecesszió előtti, a mintegy 1760-1860 közötti, paraszti és polgári barokk építészeti elemeket megjelenítő, a város egyes részein még fellelhető lakóházakat, melyek jelenleg Kecskemét építészeti kultúrájának a legrégebbi rétegeit képviselik.

A helyi védelem alatt álló épületekre vonatkozó legfőbb szabály, hogy ezeket nem lehet elbontani. Felújításukat meghatározott szabályok szerint lehet csak végezni. Annak érdekében, hogy védett épületeink felújítása, átalakítása ne lehetetlenüljön el, fontos rögzíteni, hogy pontosan mi képvisel értéket az adott épület esetében. Az „Építészettörténelmi jelentőségű értékeink” és a „Városképi szempontból jelentős értékeink” fejezetek erről is adnak tájékoztatást. Jó hír, hogy az önkormányzat ezen szabályok rendeletben történő meghatározásával egyidejűleg támogatást is nyújt a védett épületek tulajdonosainak, akik minden évben pályázhatnak épületeik felújításának támogatására.

Helyi jelentőségű értékvédelmi területek

- a történeti belváros,
- a Villanegyed,
- a Művésztelep és környezete,
- a Máriaváros és az egykori vásártéri lakóterület.

Helyi jelentőségű várostörténeti teresedések

- a szárazmalmok teresedései (Latabár tér, Gyenes tér, Csongrádi utca),
- a városárok és -palánk történeti helye a Budai kapunál (Mátyás tér),
- a történeti városkapuk teresedései (Homok közti kiskapu, Vágóközi kiskapu, Vásári kapu, Temetői kiskapu, Szt. Lőrinci kapu, Szolnoki kapu, Körösi kapu).

Helyi jelentőségű településképvédelmi területek

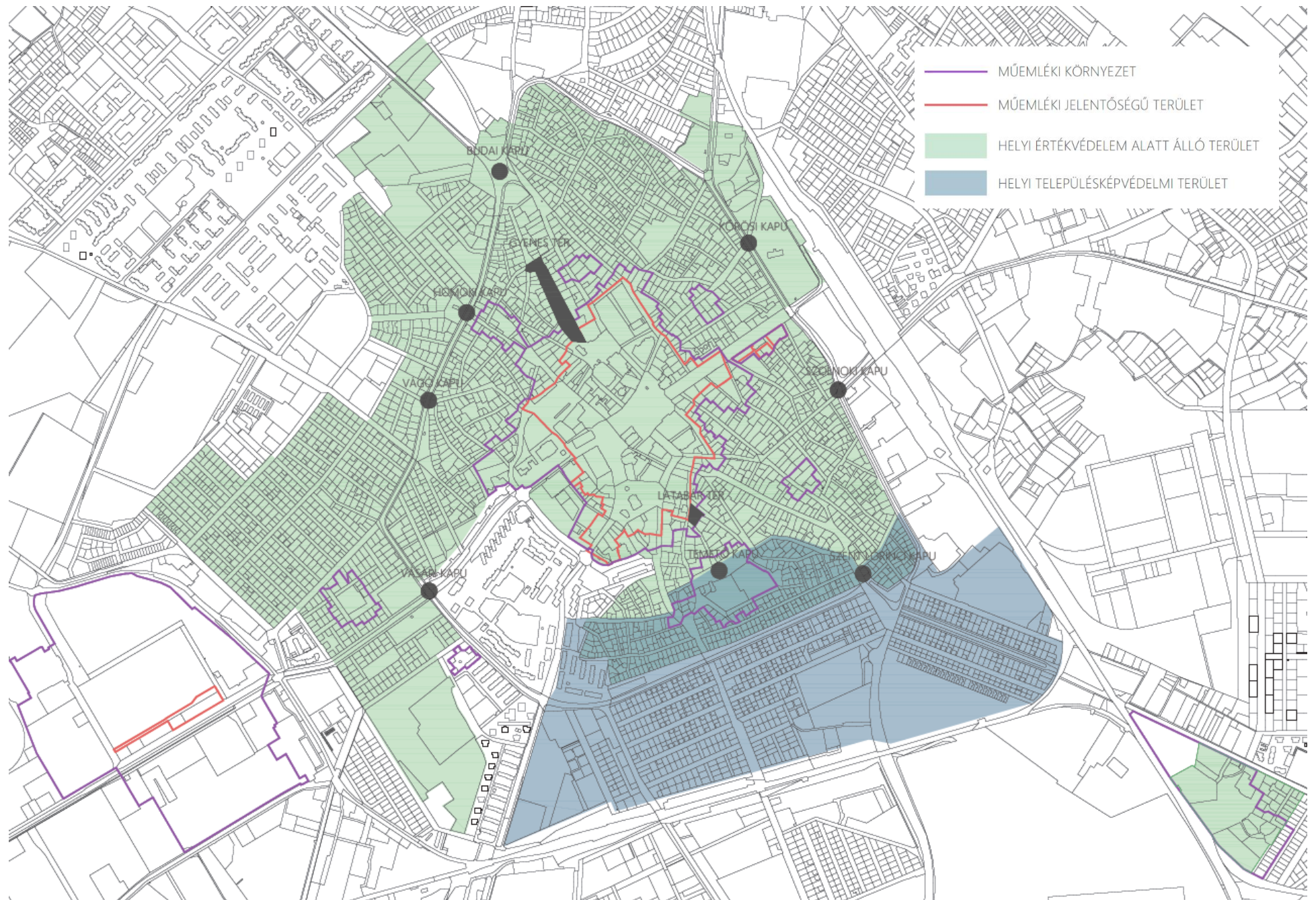
- a Czollner tér, Forrás utca, Batthyány utca, Szegedi út, Lajosmizsei vasút, Bika utca, Búzaszentelő utca, Sarkantyú utca közötti terület,
- a Halasi út, Kossuth krt., Szegedi út, Lajosmizsei vasút közötti terület.

Helyi jelentőségű történeti temetők

- a Szentháromság temető,
- a Budai úti református temető,
- a Budai úti izraelita temető,
- a Budai úti szovjet-orosz katonai temető,
- a Ceglédi úti evangélikus temető.

Természeti, táji és zöldfelületi értékeink

A jelenleg általunk ismert és megszokott kecskeméti tájkép dominánsan kultúrtáj. Az évszázadokon keresztül meghatározó és a környezettel még szervesen együtt élő külterjes nagyállattartó gazdálkodást hozzávetőlegesen 200 éve mind erőteljesebb emberi beavatkozások váltották föl. Kialakult a város körül hazánk legkiterjedtebb tanyavilága, amelyet a mind izmosabb szőlő-és gyümölcskultúra éltetett. Terjeszkedő (tájidegen) erdősítések, majd a vízrendezések hagytak egyre maradandóbb, visszafordíthatatlannak látszó nyomokat vidékünkön, A XX. század közepétől számíthatjuk a tájformálódás újabb, jelenkori drasztikus átalakulását: a tanyavilág, a hagyományos tanyasi gazdálkodás és kertkultúra visszaszorulását, a belterület és az infrastrukturális elemek rohamos terjeszkedését a külterület rovására, a globális klímaváltozás immár tetten érhető negatív hatásait, egyszóval a városkörnyéki táj elsivárosodását,

Lássuk tehát, milyen természeti alapállapotokból kiindulva következtek be ezek a változások! *„A kecskeméti pusztáról [...] világos képünk van: víz, láp, homokbucka, törpenövényzet alkotják e kép jellegzetes vonásait, s a nép nyelvében különböző, ma már többé-kevésbé kiveszett kifejezések élesen elhatárolják e pusztai táj jellegzetes részleteit. Vízeres laposok, tocsogós kelők, haragoszöld sömjékek, szénás szittyók, zsombékos turjányok, sziksós bogárczótavak, ragyás vakszikek, gyöpös szigetek, kopár siványok, hegyes-völgyes buckák, ezeken pusztai növények, nyárjasok, boroviczkák, sefű-sefa-félék, a homokon királydinnyék s ökröfarkkórók, a mezőkön ördögsekér, mit a szél hajít, a siványokon árvalányhaj, hozzá a jellegzetes fauna: a nádasokban rókák, sasok, bíbicek, vízicsibék, gémek, gólyák, vadgalambok, ezek adták meg a kecskeméti pusztának pusztajellegét, mielőtt azt a tanyarendszerek, kisbérletek munka alá vonták volna. (Szegfű Gyula: Magyarország története)*

E leírásból is érzékelhető, hogy városunk településföldrajzi értelemben szűkében van (volt) a hagyományos, erős városképző tényezőknek: a Duna-Tisza közti hátság gerincén nem volt hegy, folyó, avagy jól védhető hely, földünk mélye nem rejt bányakincseket és nem találunk ipari nyersanyagokat sem. Építkezésre alkalmas anyagokban ugyancsak szegény e vidék. Ugyanakkor ki kell emelnünk a város kivételesen jó földrajzi fekvését. Kecskemét települési helyválasztását, megerősödését elsősorban az ősi utak találkozásának, tehát közlekedési, kereskedelmi (gazdaságpolitikai) tényezőknek köszönhetjük. Másfelől meghatározó telepítő erővel bír, hogy Kecskemét a Hátság két kistájának (a Homokság és a löszvidék) határán települve változatos mezőgazdasági kultúrát fejleszthetett föl. A kistájak közötti határvonal lényegében megegyezik a mai 5. sz. főközlekedési út nyomvonalával. A keleti oldalt lösz vagy homokos lösz borítja, míg nyugati irányban nagy kiterjedésű homokvidék terül el. A homokterület felszíne aprólékosan tagolt, a buckasorok északnyugat-délkeleti irányban futnak. Közöttük hosszan elnyúló laposok, mélyedések találhatóak, melyeket a vízrendezések előtt lápok, mocsarak vagy szikes tavak tettek üdévé. A homokvidéki táj tehát eredendően a Szegfű Gyula által leírt csodálatosan mozaikos, változatos vidék.

Az Árpád-kori kis faluból - történelmi léptékben rövid idő alatt mezővárossá alakult településünk funkcionális értelemben évszázadokon keresztül köztes helyet foglalt el falu és város között. A táj finom tagoltságára alapozva a lakosság nagyarányú állattenyésztéssel, majd sokszínű szántóföldi, valamint kert (szőlő) gazdálkodással hódította meg a látszólag terméketlen, sivár homokot. Többek között ezek a hagyományos gazdálkodási formák teremtették meg mai táj-és településképünk alapjait.

Kecskemét, valamint a szőlős-és gyümölcsöskertek fogalma egykoron elválaszthatatlanul összekapcsolódott. A növények, a zöld, szeretete kecskemétiségünk alapvonása. Város körüli *kertségeink* az egykoron messze földön híres árutermelő kertgazdaság (szőlő, gyümölcs és zöldség) területei voltak. A valaha hatalmas (az egykori városmag sokszorosát kitevő) kertés táj jó része mára átépült és megmaradt részei is átalakulóban vannak: az elsődlegesen gazdasági és homok elleni védelmi célú kertesítések napjainkban fokozatosan lakó- és rekreációs funkciót öltenek. Ám e kerthalmazok a város még ma is jól felismerhető és a Kecskemétet övező kultúrtáját síkvidékiségében is változatossá színező karakterelemei, Városunk mai települési jellemzői között pedig szembeűnő a kertvárosi városrészek meghatározó területi aránya. Így talán Kecskemét egészéről is kijelenthetjük: kertés város, kertváros. A város tájba ágyazottsága, kertjeink, parkjaink és tereink színes szövete településünknek mindmáig lényegi, összetéveszthetetlen alapvonása.

A város térsége felszíni vizekben még egy évszázada is összehasonlíthatatlanul gazdagabb volt a mainál. Mivel vidékünk csapadékszegény, a talajfelszín pedig többnyire erősen vízáteresztő, felszíni vízfolyások nem alakultak ki. A buckaközi laposokban azonban szikes kisvizek és mocsarak sokasága bűjt meg. A természetes állóvizek mai teljes hiánya döntően az emberi beavatkozások (belvízrendezések) következménye.

Kecskemét éghajlata szélsőségesen kontinentális. Ez nagy évi hőmérsékletingadozást évi átlagban 500 mm-t alig meghaladó csapadékot és a nyári félévben erős a párolgási veszteséget jelent. Az uralkodó északnyugati és északkeleti szelek éves középértéke átlagos, de a homokvidéken ez is magas lehet.

A Duna-Tisza köze eredeti, természetes vegetációja elsődlegesen a homoki és löszpusztai sztyepp, foltszerűen az erdőpuszta volt. Erdők csak ott tudtak megtelepedni, ahol a talajvíz elérhető volt a fák gyökérzete számára. Kecskemét, illetve tágabb térségének jellemző fás növénytárulásai a: nyáras-borókás (*Junipero-Populetum albae*), a gyöngyvirágos tölgyes (*Convallaria Quercetum danubiale*) és a gyertyános tölgyes (*Quercus robori-Carpinetum hungaricum*). Ezek közül a két utóbbi (a keményfás állományok) már csak reliktumként található meg és általánosan kijelenthető, hogy a természetes erdőállományok erősen veszélyeztetettek, minimális területre szorultak vissza

A táj természeti alapjainak védelmére (természetvédelem) napjainkban nagy hangsúlyt fektetünk. A különböző fokú és szintű védett természeti területek típusainak változatossága zavarba ejtő, de képet ad és emlékeztet a hajdan még összefüggő és érintetlen természeti világra. E védett értékeink a napjainkra bekövetkezett különállóságuk, szakadozottságuk miatt erősen sérülékenyek, ezért különös odafigyelést igényelnek.

Legnagyobb kiterjedésű védett természeti területeink az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 hálózat részei: a Matkópusztai ürgés gyep, illetve a Nagynyíri erdő. Utóbbi a természetes erdeink egyik utolsó képviselője, jelentős természeti és tájképi értékekkel. A Nagynyíri erdő egyúttal országos jelentőségű tájképvédelmi övezetbe tartozik az Úrihegy, Kápolna-rét és a Kecskeméti Arborétum területeivel együtt. Így a városhatárnak ez az északnyugati része, komplex kulturális, társadalmi, természeti értékhordozó tájrészlet.

A külterületi táj- és településképp különös értékei az ex-lege védett lápok és szikes tavak. Ezek városunk közigazgatási területének elszórt, mozaikos maradványterületei, ma már lényegében táji „ősképek”

Az M5-ös autópályától keletre, délkeletre elterülő térség a Tisza homokhátsági vízgyűjtője, amely kiemelten fontos érzékeny természeti terület. Az országos ökológiai hálózat részei a fent említett területen túl a jelentősebb belvízcsatornák (Alpár-Nyárlőrinci csatorna, Csukás-éri-főcsatorna, Nyíri-csatorna, Félegyházi-vízfolyás, Csalánosi-csatorna) és parti sávjuk. Hiszen az Alföld évtizedek óta tartó szárazodása különösen értékessé emeli a még meglévő (legalább potenciális) felszíni vizeinket, sőt akár mesterséges vizes élőhelyeinket úgy ökológiai, mint klimatikus vonatkozásban.

Településképi szempontból talán helyi jelentőségű természetvédelmi területeink a legmeghatározóbbak: Lássuk, melyek ezek!

- - A Kápolna-rét még őrzi az egykori Szék-tó időszakosan vízjárta parti zónájának, szikes rétjeinek élővilágát, jellegzetes gyeptársulását. Az itt folytatott extenzív legeltetési juhtartás a természetszerű tájgazdálkodás és tájmegőrzés szép példája.
- A Zombory-birtok Kecskemét-Méntelegen zsombékosokkal, nádasokkal tagolt gyepterület kevés fásszárú növényállománnyal, de értékes vadvilággal.
- A Pallasz Athéné Egyetem Kertészeti Karának Arborétuma a nagy múltra visszatekintő kecskeméti kertészeti oktatás ránk hagyományozódott, kis területű, de nagy didaktikai és esztétikai értékű gyűjteményes kertje- Belterületi elhelyezkedése (a Ceglédi út – Bethlen körút sarkán), tovább fokozza zöldterületi és rekreációs jelentőségét.
- A Széktó Szabadidőközpont területe a záportározó tórendszer létesítését megelőzően, eredeti természeti állapotában a Kápolna-réttel szervesen összefüggő, 2-4 m-es tagoltságú terület volt, ahol az északnyugat-délkeleti futású löszbuckák között vizenyős, szikesedésbe hajló tocsogók sorjázta. A Széchenyivárosi záportározó tórendszer kialakítása során az eredeti domborzatot teljesen megsemmisítették. Az 1970-es években létrehozott új vizes élőhelyek és az ezt körülölelő, összefüggő erdőállomány a céltudatos kezelésnek köszönhetően fokozatosan természetszerűvé alakíthatók.
- A Szabadidőközpont szomszédságában terül el a három évtizedes múltra visszatekintő Kecskeméti Arborétum. A 62 hektáros gyűjteményes kert több mint 900 növényfajt mutat be és része egy tölgygyűjtemény is. Az Arborétum és a Szabadidőközpont kiemelkedő természeti és tájképi értékegyüttes a város belterületének határán, közvetlenül a Széchenyiváros mellett.
- Helyi jelentőségű természeti értékeként egyedi természeti értékeket is számon tartunk. Ilyenek a kadafalvi kocsányos tölgy valamint a hetényegyházi „Hétfa” és „Mogyorós tölgyes”. Sajnos egyedi védett értékeink száma évről-évre csökken, így a még meglévők különös megbecsülést érdemelnek.

Területileg és egyedileg védett természeti és táji értékeink a településképi sarokköveiként viszonyítási pontot jelentenek, képet festenek arról, milyen arculat jellemezte valamikor vidékünket. Ez a kép iránymutatásul szolgálhat a degradált, funkcióját veszített városi területek új arculatának kialakítása során. Különösen izgalmas lehetőség ez Kecskemét környékén, ahol a külterület meghatározóan az emberi tevékenység dominálta táj (állattartás, mező-, erdő- és kertgazdálkodás), és amelynek további meghatározó elemei azok a vonalas létesítmények (utak, légvezetékek, belvízvezető csatornák), amelyek nem csupán a táj arculatát, de településünk és tágabb térségünk jövőjét is döntően befolyásolják.

Településkép jellemzése, általános ajánlások

Építészeti általános jellemzők és ajánlások

Kecskemét egy a sajátos síkvidéki táji adottságát kihasználó, területében terjeszkedő város. Jellemzően egyközpontú település. A központi városmag a városszerkezet spontán fejlődésének, alakulásának jegyeit mutatja, erősen őrzendő, egyedi utcaszerkezetével. A történelmi városmag a nagykörúton belüli területre értendő.

A terjeszkedő város fejlődése során az újabb és újabb településrészek a Villanegyedtől a Máriavároson át egészen a szatellit településrészekig terjedően a városközpontba vezető sugaras úthálózatra települtek.

A területében terjeszkedő város sajátossága, hogy a bőséggel rendelkezésre álló beépíthető területek felhasználásával jellemzően extenzíven, a belváros kivételével főként alacsony beépítési magassággal, intenzitással növekedett. Ez a belváros sűrű szöveiből lassan fellazuló városszerkezet sajátos átmenettel (városkörnyéki lakókereskedelmi élet- és beépítési módok) érkezik meg a nagy, külterületi tanyás és mezőgazdasági térségbe.

Ezt az időben is jól követhető szerves fejlődési és növekedési formát jelentősen torzították a 60-70-es évek városszerkezeti beavatkozásai, tömeges, telepszerű lakásépítési programjai. E beavatkozások sem változtatták meg azonban alapvetően a területében terjeszkedő, fokozatosan növekvő város általános településképi és táji karakterét. A továbbra is jellemzően egyközpontú mezővárosi, kifejezetten emberléptékű arányokat mutató összkép jellemző Kecskemétre.

Ez az összkép úgy egyes épületeiben, közterületeiben, mint táji illeszkedésében mintaadó kell, hogy legyen a jövőbeni építkezések, épület-átalakítások, közterület-formálás tekintetében, az illeszkedés szempontjai között elsősorban az arányokat kiemelten kezelve és őrizve. Mindez tehát nem zárja ki a korszerű építészeti formavilág és anyaghasználat megjelenését, alkalmazását a hangsúly azonban mindig az arányokon kell legyen. Vonatkozik ez a településszerkezetre, ezen belül a közterületi arányokra, az egyes telkek forma- és méretrendjére és természetesen különösen is az újonnan építendő épületekre, végül nem utolsósorban az alkalmazott zöldfelületi megoldásokra.

Az arányosságra épített illeszkedés elvének azonban érvényesülni kell az egyes épületek építése vagy átalakítása során az adott épület, építmény saját, belső világára is. Ennek megfelelően a főbb épületformáló építészeti elemek (tető, nyílászárók, falazatok, felhasznált anyagok) egymáshoz viszonyított arányosságának nemcsak a környezethez mérten kell megvalósulnia, hanem egymáshoz képest is.

Bozsó János, Kecskemét látképe, 1968.

Ebből fakadóan kiemelten hangsúlyozandó, hogy épületek átalakítása, bővítése utólagos hőszigetelése esetén e műveletek a több rendeltetési egységet tartalmazó épületek esetén is csak az épület egészét tekintve valósulhatnak meg. Ide kell értenünk az épületek utólagos színezését, nyílászáró cseréjét, erkély vagy loggia beépítését, a tetőhéjazat cseréjét, burkolatainak módosítását.

Erősen összefüggnek az egyes épületek építésével a közterületek, zöldfelületek és a közlekedési létesítmények fejlesztésével kapcsolatos feladatok. Ezek az arányosság elvéből fakadóan mindig együtt értelmezendők, tervezendők. Az új épületek építése során azok közterületi kapcsolódási pontjait és módozatait, valamennyi esetben a kapcsolódó zöld és közterületi viszonyok vizsgálatával, ahhoz igazodva kell megoldani. A jövőben a közlekedési rendszerek fejlesztésekor ugyanígy figyelembe kell venni a település zöldfelületi és közterületi teherbíró képességét és jellemzőit. Így a közlekedési jellegű igények kiépítésére lehetőleg ne közterületi szélesítéssel, zöldfelületek feláldozásával történjen, hanem - különösen a belvárosban - éljünk az egyirányúsítással és a fenntartható városi logisztikai megoldásokból fakadó újszerű lehetőségekkel. Ez különösen hangsúlyos egy olyan dinamikus fejlődési korszakban, mint ami a 2010-2020-as éveket jellemzi és amely mértéke és dinamikája tekintetében csak az 1800-1900-as évek fordulójával és az 1960-as évek fejlődési potenciáljával mérhető össze..

Mindezek visszahatnak a város arányosságára, a Kecskemétre jellemző emberléptékű élhető, településkép és településszerkezet hosszú távú megőrzésére.

Beépítésre szánt területen építményt, építményrész a környezet adottságainak figyelembevételével, ahhoz illeszkedve kell megvalósítani, úgy, hogy az adott tömb és az utca jellemző adottságait és értékeit figyelembe kell venni.

A környezethez való illeszkedést az alábbi szempontokat egyenként és összességében is mérlegelve ajánlott vizsgálni:

- alkalmazkodás a beépítés módjában, mértékében és a használat rendeltetésében,
- a beépítés helyes sorrendjének és a későbbi fejlesztési lehetőségek megtartása,
- a szomszédos ingatlanok benapozásának, kilátásának és megközelítésének zavartalansága,
- az alaprajzi elrendezésből adódó tömeg- és homlokzatképzés utcaképre gyakorolt kedvező hatása,
- előnyös környezeti változások a terepalakítás, a csapadékvíz-elhelyezés és a növénytelepítés vonatkozásában,
- a közterületek használhatóságának megőrzése a beépítés okozta gépjármű-terhelés fokozódása ellenére,
- a homlokzat és az épülettömeg kialakításával kapcsolatos építészeti megoldások összhatása a homlokzat tagolásával, színezésével, a nyílászárók kiosztásával, az épület rendeltetésével és használatának sajátosságaival,
- a rendeltetéssel összefüggő hirdető-berendezések elhelyezésének és kialakításának városképi megfelelése,
- az épület gépészeti és egyéb berendezései, tartozékai elhelyezésére vonatkozó megoldások városképi megfelelése,
- a tetőzet kialakításának, hajlásszögének és esetleges tetőfelépítményeinek, anyaghasználatának a domináns környezet adottságaihoz való illeszkedése,
- a bejárati előlépcsőnek, az akadálymentesítést szolgáló építménynek, rámpának, a közterület fölé benyúló építményrésznek a kapcsolódó közterület használati módjához való illeszkedése, valamint a meglévő és a telepítendő fákra, fasorokra, közüzemi vezetékekre és berendezésekre gyakorolt hatása,
- a telek előtti közterületi járda, vízvezető árok, zóldsáv kialakítása, utcaszintű összerendezése,
- a takaratlanul maradó tűzfalak, túlnyúló épületrészek esztétikus megjelenése,
- az épületornamentika, anyaghasználat környezetbe illesztése.

Az előbbi szempontok alkalmazásakor figyelemmel kell lenni arra, hogy azok ne zárják ki újszerű építészeti, műszaki megoldások alkalmazhatóságát.

Bármely közterülettel érintkező telekhatáron történő építés esetén az azonos telken lévő valamennyi épület, épületrész utcai homlokzatát egységes terv alapján ajánlott kialakítani.

Magastetős épület tetőterét csak egy szintként javasolt beépíteni.

Síktáblás napelem, napkollektor az építészeti környezethez illeszkedve magas tetős épületen az épület ferde tetősíkjában, azzal megegyező dőlésszögben, lapos tetős épületen elsősorban az épület attikájának takarásában, vagy az épület formálásába építészetileg beillesztve helyezendő el. Egyéb építményen vagy terepszintre fektetve a közterületről nem látható módon helyezhető el.

MÜEMLEK
A VÁROS LEGREGYEBB
ÉPÍTÉSZETI EMLÉKE
ÉPÜLT A MI SZÉVÉGBEN
MAGYARORSZÁG ELSŐEN

A védett építmények korszerűsíthetők, bővíthetők, funkciójuk megváltozhat, azonban a védettségre okot adó értékeik nem csökkenhetnek. Ennek megfelelően kell meghatározni ezen épületek átépítésének, bővítésének és az ezeken folytatott hirdetési tevékenységnek a részletes szabályait.

Védett területen adótorony, antennatorony, reklámtorony, reklámszéló elhelyezésének engedélyezése nem javasolt. A város egyéb területein törekedni kell a tornyok rácsszerkezeteinek és csőoszlopainak természetsszerű megformálására, ki/átalakítására. A településkép védelme érdekében a város egész területére vonatkozóan fontos szabályokat alkotni a hirdető-berendezésekre vonatkozóan, ide értve azok elhelyezésének sűrűségére, típusára, méretére vonatkozó szabályokat.

Klíma-berendezést a város egész területén összerendezetten, építészeti eszközökkel takartan vagy közterületről nem látható módon, az épületek alárendelt homlokzatára ajánlott telepíteni. Az alkalmazható árnyékoló-szerkezetek típusát, színét érdemes egységesen meghatározni.

Településkép-védelmi területen ajánlott a jellegzetes városi sziluett védelme érdekében magasabb építmények építése esetén annak a városi sziluettre való hatását vizsgálni.

Közterületen új kereskedelmi, vendéglátó és szolgáltató célú pavilon - rendezvény időtartama alatt a rendezvényhez kötődő pavilon kivételével - elhelyezésének, meglévő pavilon, árusítóhely bővítésének engedélyezése nem ajánlott.

Közművek, légvezetékek, földkábelek elhelyezésénél meghatározó szempont legyen a településkép és a fásszárú növényállomány védelme. Részletesen szabályozni szükséges az egyes közműfajták vezetékeinek és egyéb műtárgyainak, építményeinek közterületi elhelyezkedését, illetőleg közterületi láthatóságát. Érvényes ez a fogyasztói bekötések tekintetében is.

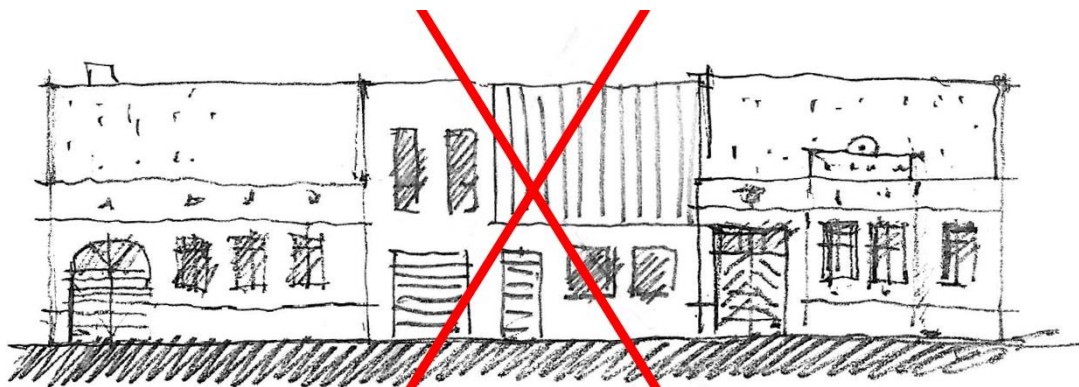
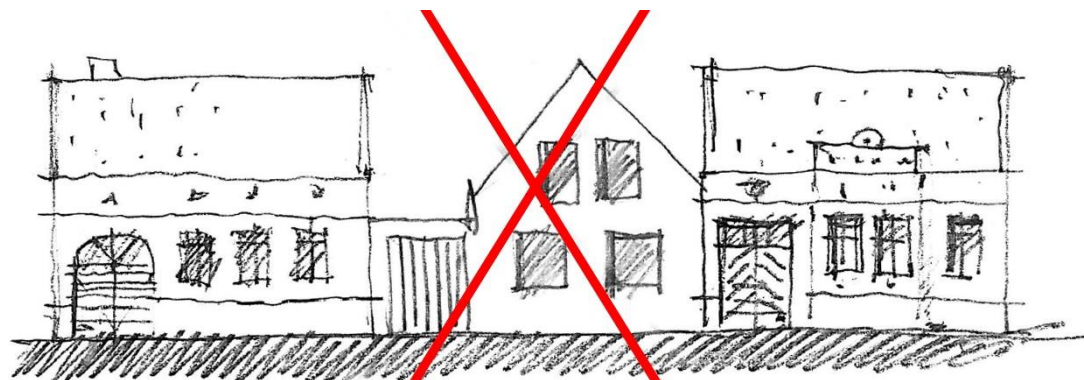
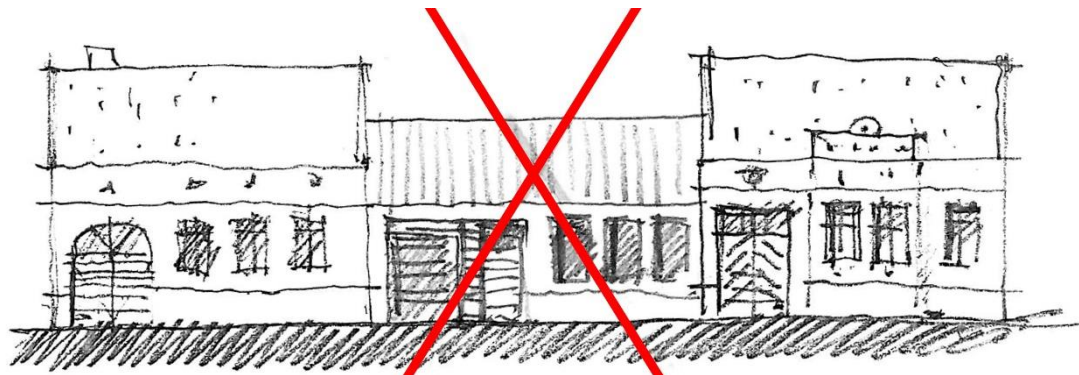
Kerülendő az 5,5-6 méteres épületmagasságokba beszorított földszint plusz egy teljes értékű emelet kialakítása, a nyomott belmagasságok, földszinti padlóvonal és az aránytalan homlokzati megjelenés elkerülése érdekében.

Az épületmélységek helyes megválasztásával meg kell előzni azt, hogy magas tetős épületek esetén az épületet önmagában tekintve és az utcakép vonatkozásában is aránytalanul magas, nagy tetőidomok jöjjenek létre.

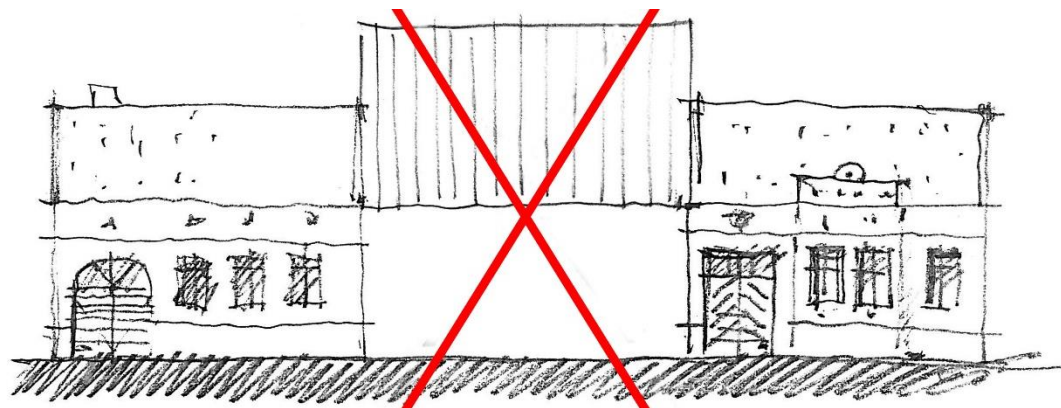
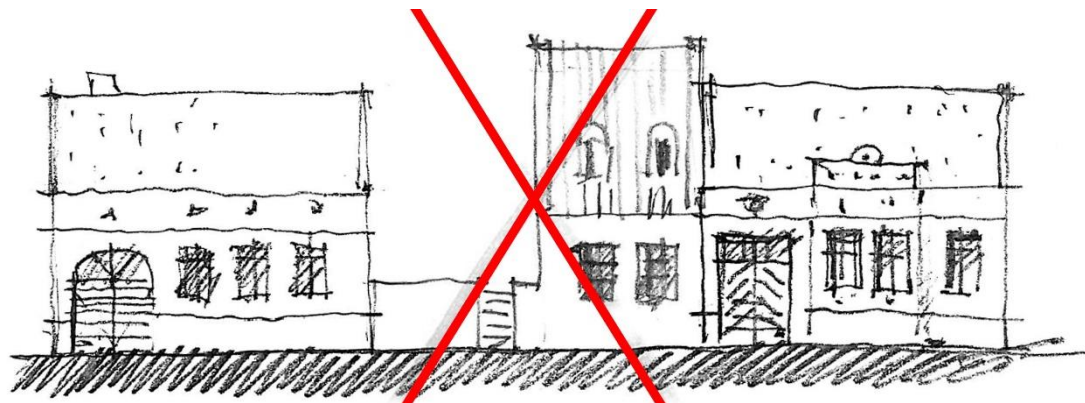

Kerülendő megoldások, arányok

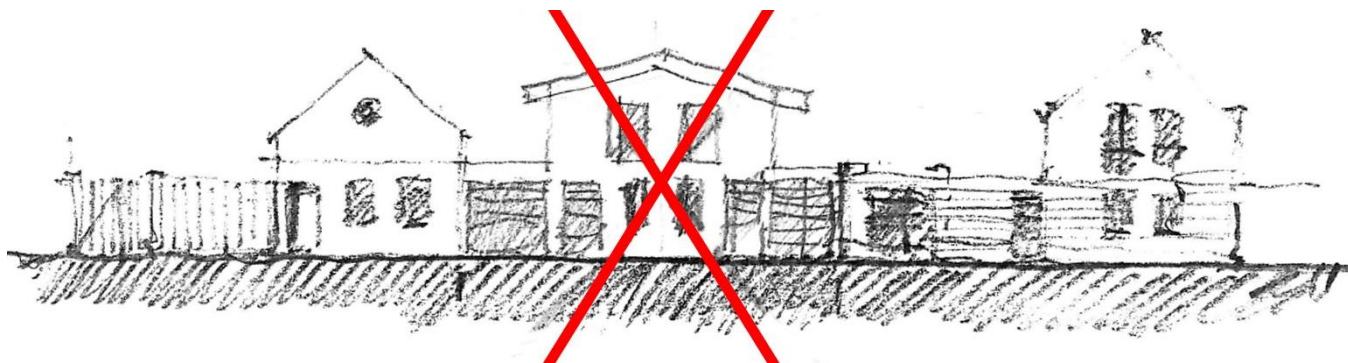
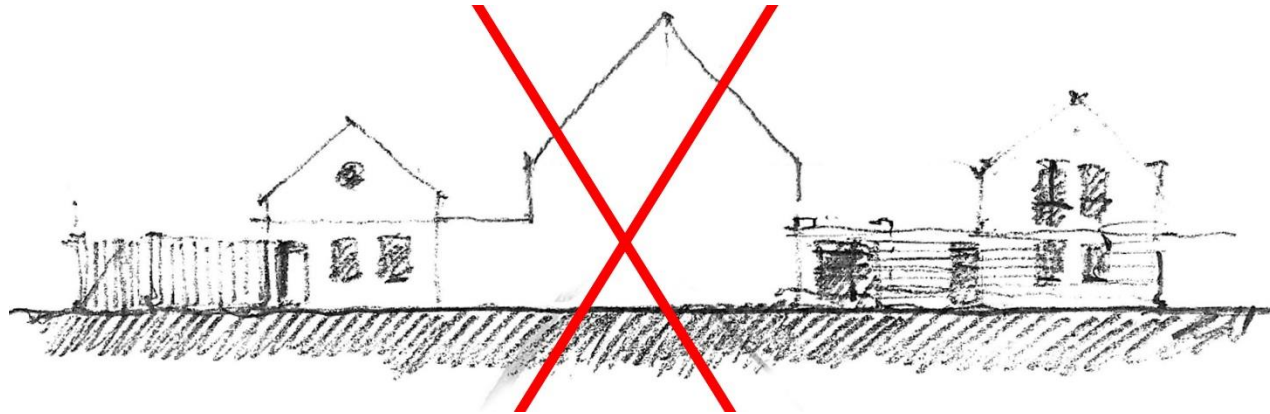
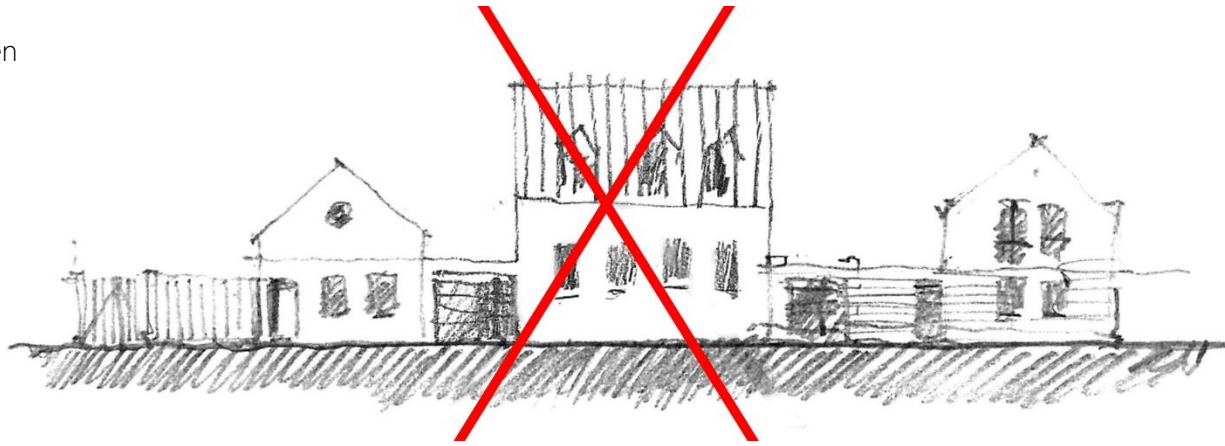
Zártsorú beépítési mód esetén

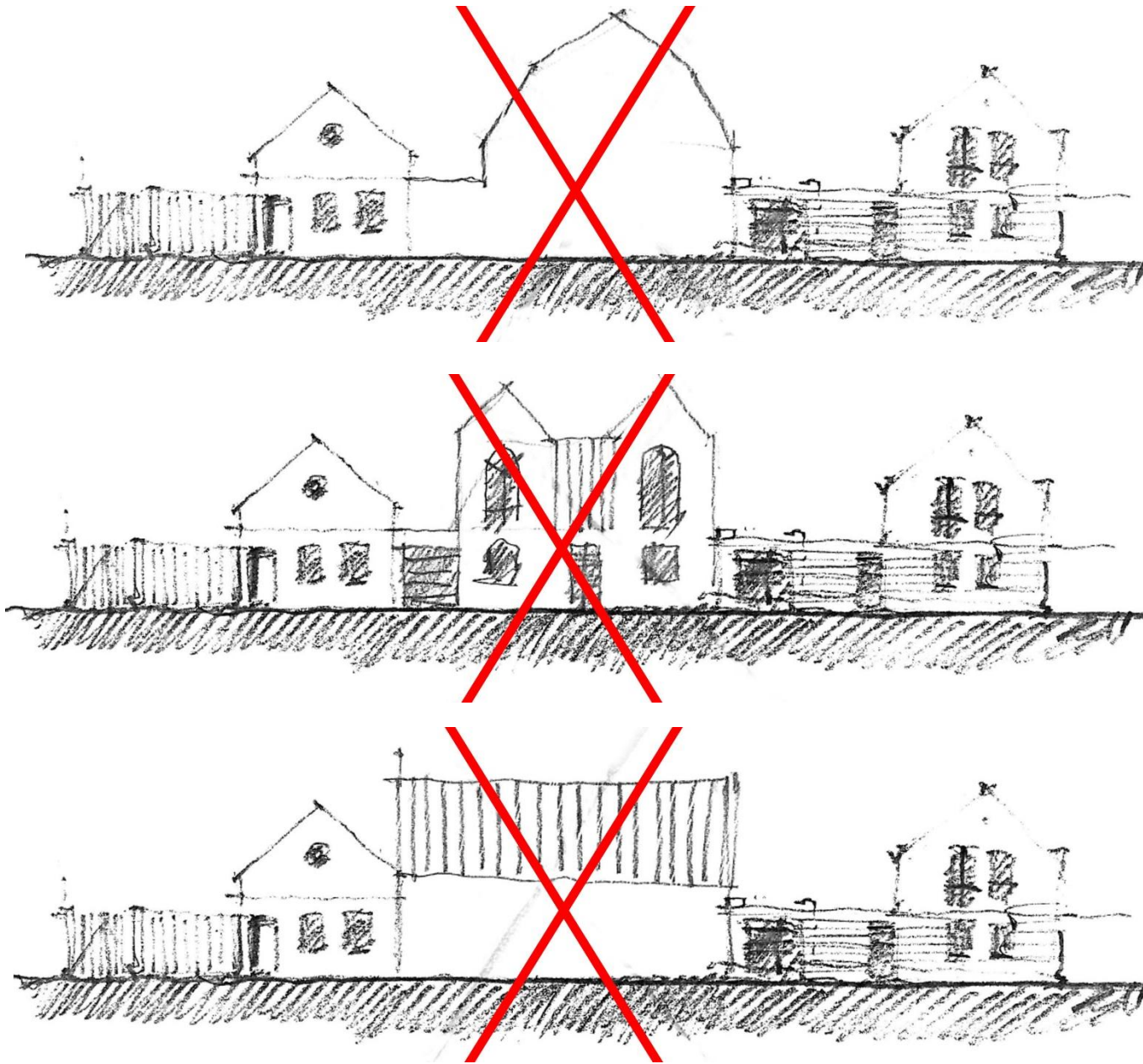

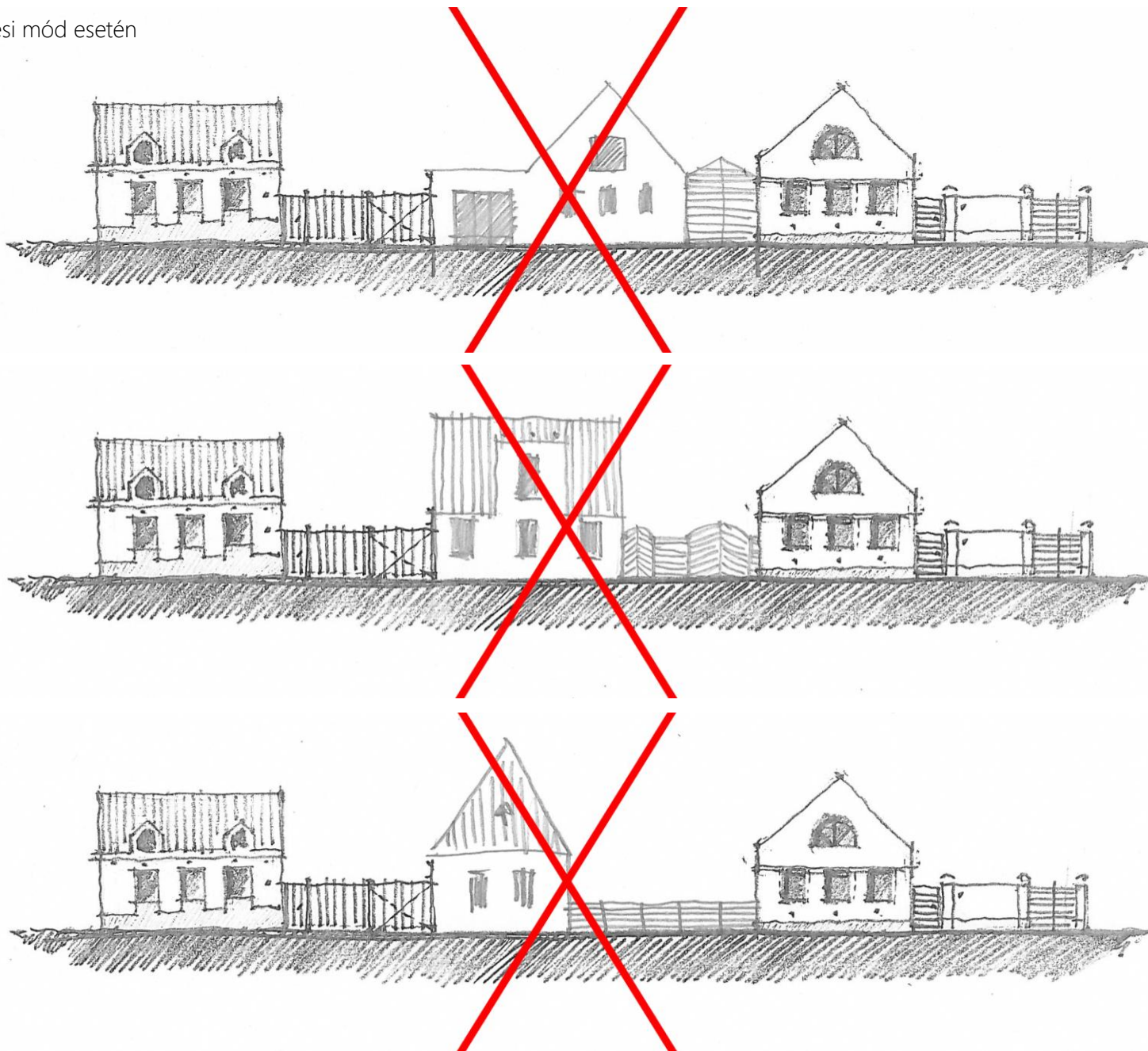

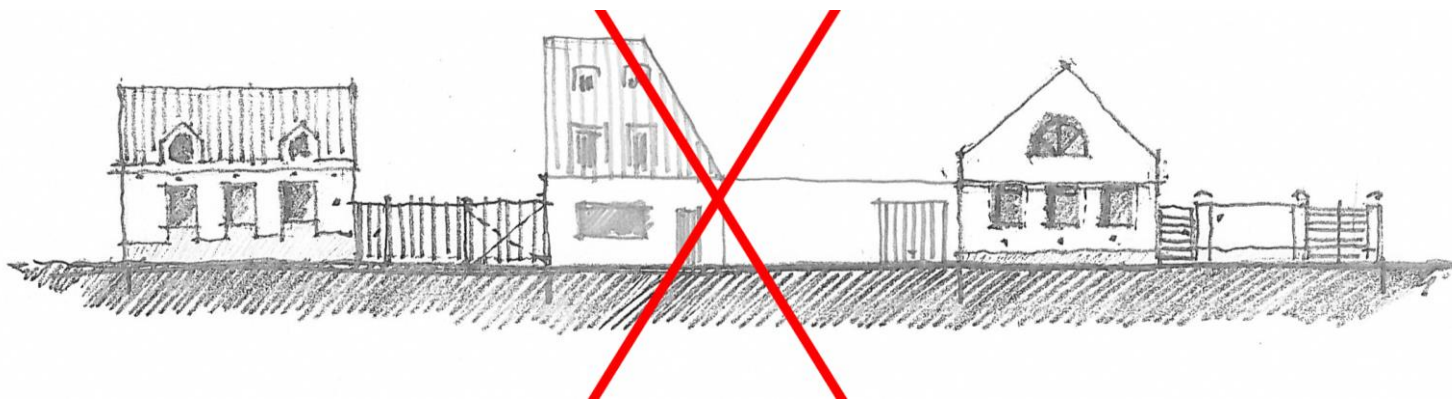
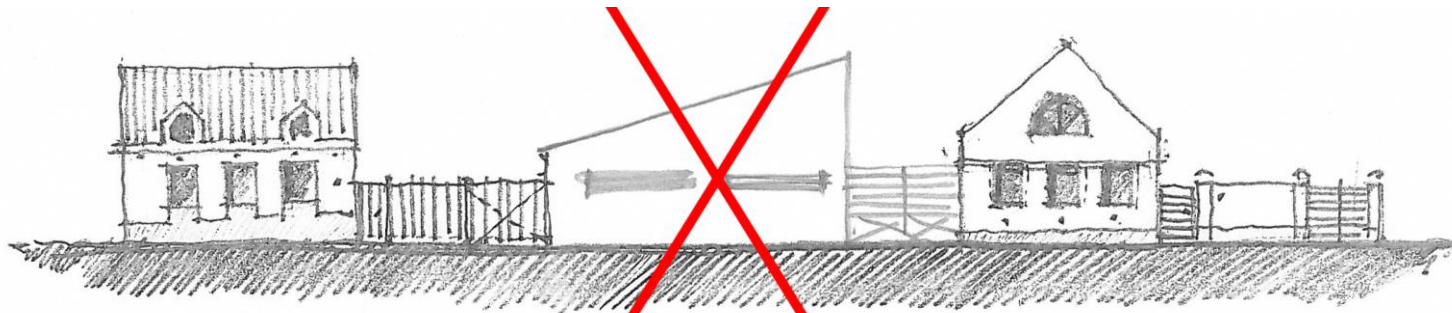
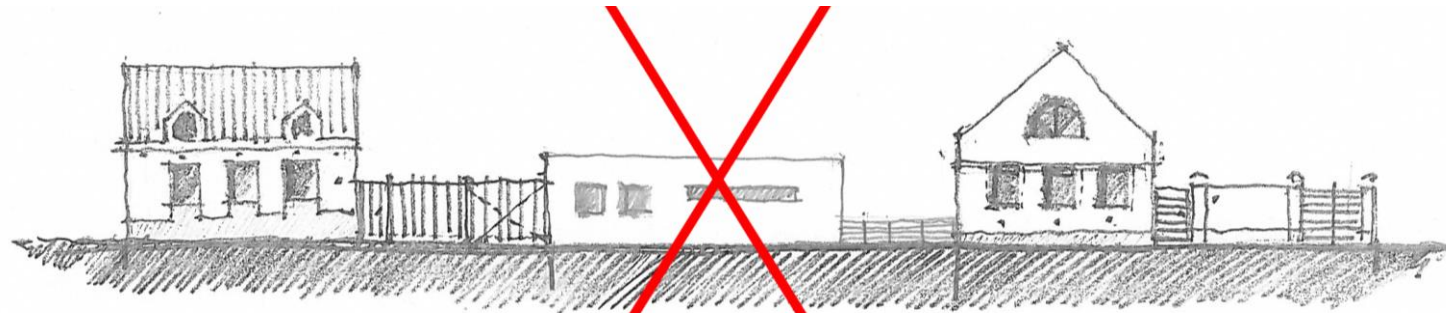
Fésűs beépítési mód esetén

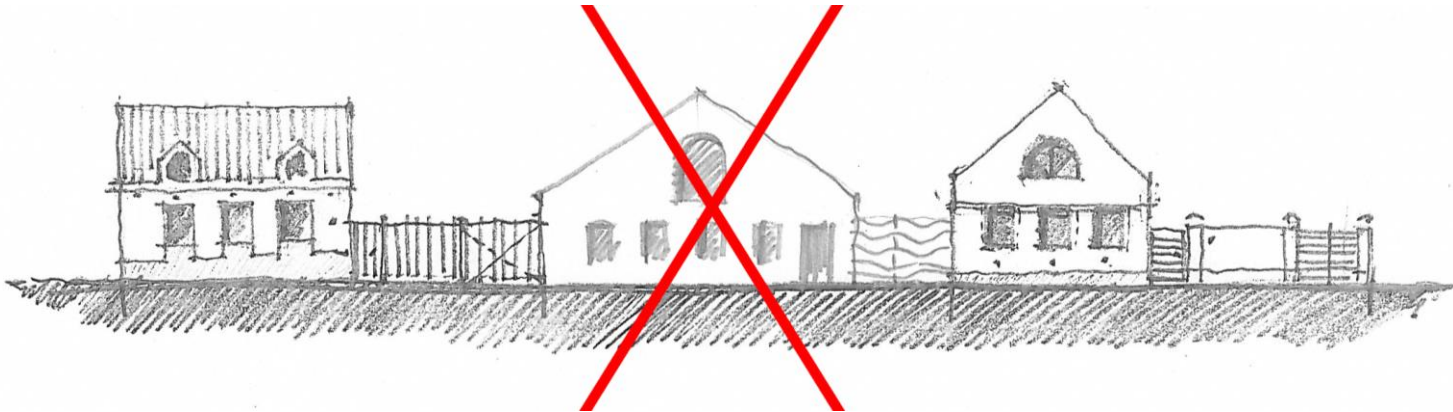
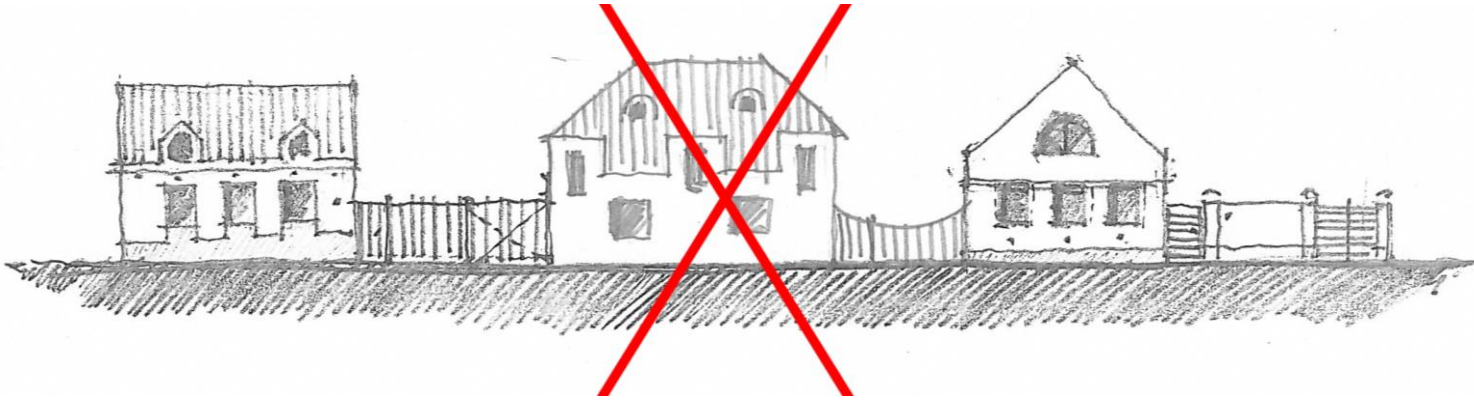
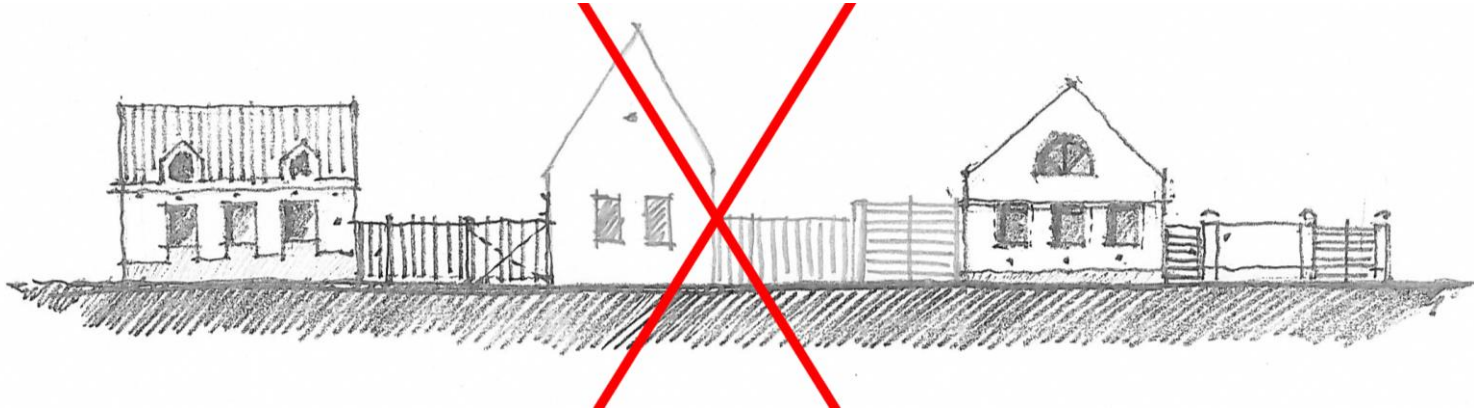

Vegyes beépítési mód esetén

Általános táji és zöldfelületi ajánlások

A belterületeket gazdagító növényállomány: az épített közeg által határolt, növényzettel borított felületek és a települési zöldfelületek, sajátos minőséget kölcsönöznek a település művi-épített struktúrájának. A városi településforma esetében az épített közeg, illetve az általa megfogalmazott térrendszer (tér szerkezet) hordozza a zöldfelületeket. A falvakra nézve ez jelentősen módosul, a szórvány települési formák (pl. tanyás térségek) esetén pedig ennek már ellenkezője látható: a táj, a növénytakaró, tehát a zöldfelület a művi-épített elemek hordozó közege.

A fenti kettősség a városunk kül- és belterületi felosztására nézve is szembevetendő: a zöldfelület a belterületen meghatározó épített struktúra öltözéke, míg külterületen az épített-művi elemek a tájban mint díszítmények jelennek meg.

Zöldfelület-gazdálkodási és tervezési ajánlások:

A településkép védelme és harmonikus alakítása, valamint a Kecskemét város zöldfelületi vagyonával való fenntartható és felelős gazdálkodás biztosítása érdekében, továbbá a zöldfelületi rendszer, kiemelt védelme és fejlesztése céljából javasolt elkészíteni a város teljes közigazgatási területére kiterjedő - teljeskörű és változásvezetett zöldfelület kataszterre épülő - zöldfelületi rendszer-tervet, melynek megvalósítása egyrészt éves ütemezés, másrészt a különféle építési, környezetrendezési beruházásokhoz kapcsolódó zöldfelület rendezések keretében következetesen kell, hogy megtörténjen.

Ajánlott meghatározni azon táj- és kertépítészeti, illetve környezet- és zöldfelület alakítási, rendezési tevékenységek valamint, közterületi berendezések, műalkotások elhelyezésének körét és helyét, melyek esetében építéskamarai névjegyzékben szereplő, szakági tervezési jogosultsággal rendelkező tervező által készített, az adott beavatkozás jellegének megfelelő szintű és részletezettségű, előzetes főépítészeti-főkertészeti konzultációhoz kötött tervdokumentáció (kertépítészeti/környezetrendezési/zöldfelületrendezési terv) készítése, a kapcsolódó hatósági eljárás meghatározása, valamint a terv szerinti megvalósítás és a tartós fenntartás biztosítása szükséges.

Ajánlott továbbá szabályozni:

- a fenti terv részletes tartalmi követelményeit (tereprendezés, csapadékvíz-kezelés, légvezetékes hálózatok, építés, növény kivágás és növénytelepítés vonatkozásában).
- szabályozási tervi övezetenként kötelezően betartandó, telekterületenként biztosítandó és hosszútávon fenntartandó minimális zöldfelületi mutatókat valamint az övezetek részletes zöldfelületi előírásait,
- a Nagykörúton belüli belvárosi terület speciális zöldfelületi előírásait,
- a helyi jelentőségű értékvédelmi területek speciális zöldfelületi előírásait,
- a helyi jelentőségű természetvédelmi területek, értékek, illetve védett természeti értékek és egyedi tájértékek speciális védelmi, kezelési és zöldfelületi előírásait,
- a helyi jelentőségű településképek speciális zöldfelületi előírásait,
- nem közterületi, de közösségi használatú területek speciális zöldfelületi előírásait,
- közhasználat elől elzárt, de városi jelentőségű zöldfelületek (pl. intézményi területek) speciális zöldfelületi előírásait,
- temetőkeretek, helyi jelentőségű történeti temetőkeretek és kegyeleti parkok speciális zöldfelületi előírásait,
- országos és megyei tájképvédelmi területek speciális zöldfelületi ajánlásait,
- az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény hatálya alá tartozó erdőterületek speciális zöldfelületi előírásait,
- a két és háromszintes növénytelepítések rendeleti fogalom meghatározását és építési övezetenkénti kötelező alkalmazási előírásait. Ajánlott bevezetni az egyszintes, kétszintes, háromszintes és négyzintes, valamint a beültetési kötelezettségű terület kötelező növénytelepítési kategóriákat – meghatározva ezek részletes tartalmi követelményeit, alkalmazási eseteit és helyeit,
- a közterületek és közlekedési területek komplex, ezen belül a közterületi zöldfelületek (ki)alakításának, átépítésének, rendezésének, fenntartásának és használatának részletes feltételrendszerét (különösen egymással is összefüggésben: utak, kerékpárutak, parkolók, járdák, zöldsávok és egyéb növényzettel betelepített felületek, vízvezető vagy –szikkasztó árkok, közüzemi vezetékek és műszaki műtárgyak, hirdető berendezések, fasorok, fásítások, fatelepítések, véderdő/védőzöld sávok és egyéb növénytelepítések, burkolt és fásított közterek, közparkok, közkertek és lakókeretek, szobrok, műalkotások, virágtartók, vízarchitektúrák, játszóterek, sportpályák, kijelölt kutya-futtató helyek),
- a város teljes közigazgatási területén történő fakivágási, koronaalakítási, nyesési és metszési munkálatok, a fakivágásokhoz kötődő fapótlási kötelezettségek valamint a közterületi sövényformálás részletes helyi feltételrendszerét,
- a telekhatároktól és növények egymástól való telepítési távolságainak előírásait,
- csapadékvíz kezelés- és elhelyezés valamint a termőtalaj (humusz) gazdálkodás részletes előírásait,
- megújuló energiaforrások építményeihez kapcsolódó speciális zöldfelületi, növénytelepítési előírásokat,
- a reklámhordozót tartó berendezésekhez kapcsolódó speciális zöldfelületi, növénytelepítési előírásokat.

Ajánlások erdőterületekre:

Gyep művelési ágból erdő művelési ágra váltás nem javasolt. 7-8 aranykorona érték alatti földterületeken. (A tipikusan homokpusztai élőhelyeken ugyanis csak silány fahozamú, ugyanakkor a talajvízszint-csökkenést fokozó állományok hozhatók létre.) A Duna-Tisza közti hátság jelenlegi több mint 21%-os erdőszültségi arányának további, tervezett növelése épp az erdők fokozott vízigénye és párologtatása miatt már nem tekinthető előnyösnek, mert az csak tovább erősíti az amúgy is előrehaladott térségi szárazodást, (az új országos erdőszültségi átlagos céladat 30 % ennek megvalósítása térségi differenciálással kívánatos), valamint a Kecskemétre alapvetően jellemző és megőrzendő sztyepp dominanciájú tájkép jelentős átformálását okozná.

Az erdőszültséknél ökológiailag is mérlegelt szemléletet javasolt alkalmazni mind a telepítési hely kiválasztás (termőhelyfeltárás), mind az erdők fafaj összetételét tekintve. Településképi és ökológiai cél az őshonos fa- és cserjefajok alkalmazásával elegyes erdőrészek létrehozása, vagy a meglévő erdőállományok természetszerű irányba történő fokozatos átalakítása. Az egyoldalú, homogén fafaj összetételű és elaprózott területi eloszlású, ültetvény jellegű fásítások erdőtelepítések a táj ökológiai változtatáságát és egyben tájképi értékét degradálják, ezzel vidékünk élhetőségét csökkentik. Napjainkban jellemzően telepítettek, de tájképi és ökológiai értelemben nem kívánatosnak mondhatók a következő fafajok: nemes nyár (*Populus x sp.*), akác (*Robinia pseudoacacia*) valamint az erdei-és feketefenyő (*Pinus silvestris*, *P. nigra*), illetve bármely további fafaj homogén (pl. energiaültetvény célú) állományai. A megfelelő őshonos fafajok és szerkezet mellett a természetes és tájképileg kedvező erdő létrejöttének feltétele a gazdag fajösszetételű gyepszint, cserjeszint és erdőszegély. Az ökológiai szemléletű törekvések stabil vegetációt kialakítva gátat szabhatnak a gyorsan terjedő inváziós fajoknak, melyek kezelése és visszaszorítása léptékében később nagyobb feladatot jelenthet a térségbeli gazdálkodónak.

Ajánlások gyepterületekre (kaszálók, legelők):

7-8 aranykorona alatti értéktartományban kifejezetten kedvező a gyenge termőhelyi adottságú szántók visszagyepesítése és legeltetése (lehetőleg külterjes módon). A legeltetett területeknél érdemes a klimatikus adottságokhoz alkalmazkodó állományokat tartani, vagy évszakok szerinti vegetációhoz, nedvességhez, szárazsághoz jól alkalmazkodó állatot legeltetni. . A legeltetés tulajdonképpen élőhelyvédelmi kezelés, ha azt szakszerűen, a megfelelő időszakokban, illetve állatfajokkal, intenzitással művelik: mert megakadályozza sarjadóképes fás növényzet terjedését, a gyomfajok alkotta spontán erdőszültséget, emellett pedig változatos, fajgazdag gyepeket alakít ki. Ezáltal a gazdálkodás az értékmegőrzés társított eszközévé válhat.

A jobb minőségű gyepek gépi kaszálása esetén érdemes az élőhely-védelmi szempontokat is mérlegelni, így figyelmet fordítani a kaszálás vonalvezetésére, kerülve a kívülről befelé történő kaszálást, továbbá nem csak védett területen érdemes használni vadriasztó láncot, mely az apróvadak, madarak szempontjából életmentő hangjelzést adhat.

Ajánlások mezsgyékre (mező-, és talajvédő, tájtagoló sövényekre), külterületi fasorokra:

Ezen táji elemek különös jelentőséggel bírnak a tájkép és az ökológiai viszonyok hatékony alakításában. Megőrzésük és létesítésük számos olyan előnnyel jár (szélerózió csökkentése, búvóhely, fészkelő hely, illetve a szélsőséges időjárási hatások ellensúlyozása), melyek felülmúlják az ezzel járó minimális szántóterület csökkenéseket. Elsősorban a telekterületeken, azok szélein létesíthetők, az utak szabályozási szélességén kívül. Ajánlott cserjefajok: aranyribiszke, galagonya, kökény, gyepűrózsa, jajoróza, közönséges fagyal, csíkos kecskerágó, veresgyűrű som, húsos som, mogyoró – őshonos fákkal (mezei juhar, zselnicemeggy (májusfa), kocsányos tölgy, magyar és oszlopos tölgy, gyertyán, fehér-, fekete- valamint jegenyenyár, szárazságtűrő hársfajok, vadcserezsnye, vadkörte, vadalma, vénic szil, törökmogyoró; nedves élőhelyeken fűzfajok, nyír és éger, illetve kőris fajok és fajták talajvíz elérhetőség szerint célzottan alkalmazva) természetszerű növénytársulások formájában.

Ajánlások tájfásításra (többsoros véderdő sávokra), külterületi dűlő- és egyéb utak fásítására:

A fasorok, út menti fásítások, véderdő-sávok hangsúlyozzák és rögzítik az évszázadok alatt kialakult jellegzetes tájszerkezetet, ezáltal hosszú távon biztosítják élhető és emberléptékű környezetünket, megtörve az egybefüggő mezőgazdasági területek monotonitását továbbá ökológiai folyosókat biztosítva az állatvilág számára. A táj- és településképi előnyök mellett további pozitív hozadékaik vannak: szélerózió elleni védelem, utak árnyékolása, vizuális útvonal-vezetés, irányok hangsúlyozása. Ajánlott fafajok: mezei juhar, korai juhar, zselnicemeggy (májusfa), tölgy és oszlopos tölgy, gyertyán, fehér-, fekete- valamint jegenyenyár, szárazságtűrő hársfajok, vadcserezsnye, vadkörte, vadalma, vénic szil, törökmogyoró, fűz fajok, nyír, éger, illetve kőris fajok és fajták talajvíz elérhetőség szerint célzottan alkalmazva, továbbá egyes helyeken, mint tájünkben szervült,klímaturó fajok, az akác is (mértékkel) ajánlható.

Vízgazdálkodási ajánlások:

Indokolt a vizek minél nagyobb arányú visszatartása, illetve késleltetett levezetése. Erre jó eszközök a már meglévő záportározók.

Törekedni kell a város belterületén a lefolyási tényező csökkentésére (zöldfelületek növelésével, illetve a burkolt felületek növelésének a korlátozásával).

Törekedni kell az ingatlanokon belül történő csapadékvíz elhelyezésre (talajban történő elszikkasztásra), vagy tározást követően egyéb, nem ivóvíz minőséget igénylő célra (pl.: öntözés, szürkevíz-hasznosítás) történő felhasználásra, hasznosításra (ld. Kecskemét Megyei Jogú Város 2014-2019. évekre szóló Környezetvédelmi Programja).

Mivel felszíni vizeink megszűnő, kiszáradó tendenciája sajnos töretlen, kifejezett célként kell meghatározni a hajdani szikes tavak, laposok vízállapotainak javítását a csatornák vízvisszatartó műtárgyainak (zsilipek, bukók, fenékküszöbök) építésével, illetve jó karba hozásával és a mindmáig uralkodó elvezetési szemlélet felváltásával, kiiktatásával. A mesterséges vízfolyások üzemeltetése tekintetében össze kell hangolni a gazdálkodói és az ökológiai érdekeket.

Törekedni kell a csatornák partmenti sávjában - nem rontva a műtárgyfenntartási feltételeket - a természetszerű növényzet telepítésére és megóvására, azok ökológiai folyosó szerepkörének erősítése érdekében.

A bevezető út melletti gazdag és üdítő zöldfelület látványát ormóttan torzóként töri meg az óriásplakát. Javasolt visszaszorítani, megszüntetni ezt a korszerűtlen, ízlésromboló és balesetveszélyes reklámozási formát a város teljes területén, beleértve a köz- és magánterületeket egyaránt.

Városi bevezető utak és városkapuk zöldfelületi ajánlásai:

A városi bevezető utakon természetszerűen koncentrálnak a gazdasági (kereskedelmi, szolgáltató stb.) funkciók. Ezek a telekhasználatok alapjaiban határozzák meg a településképet. A kereskedelmi és szolgáltató egységek reklámjai - érthető módon – a forgalomnövelést szolgálják, azt, hogy minél jobban felhívják a figyelmet a reklámozni kívánt áruira, szolgáltatásra, ezért mind méretük, mind anyag-és színhasználatuk harsányan figyelemfelkeltő. Az is e területek tehertétele, hogy a bevásárló központok környezetében óriási parkoló felületeket alakítanak ki, Ám mindez a korábbi agrárterületek és a közterületek (teljes) felélésével, egyhangú leburkolásával, a változatosságra törekvés ellenében történik. Márpedig a forgalmas bevezető utak meghatározó csomópontjai egyúttal városkapu szerep betöltésére is hivatottak, hiszen a városról és a városképről az első, a legmeghatározóbb benyomást adják az ide érkezők számára.

A fent sorolt negatív folyamatok tovább-burjánzása ellenében, a biológiailag aktív felületek megóvása és a kedvező összkép elérése érdekében az alábbi javaslatok adhatók a városkapu szerepet betöltő utakra, útszakaszokra:

- Egységes, város- és klímaturó fafajokból álló fasorok létesítése.
- A közterület zöldsávja ne mosódjon össze az kereskedelmi és gazdasági létesítmények előkertjével, az előkert pedig teljes hosszában ne funkcionálhasson csak parkolóként.
- Amennyiben a magántelek egy része a közterülettel egybe van nyitva, az ne járjon a zöldsáv teljes felszámolásával, annak valós zöldfelületi jellege ilyen esetekben még hangsúlyosabb legyen. Gondoskodni kell a gyalogos forgalom átvezetéséről is. A gépjármű behajtók ne legyenek 5 méternél szélesebbek.
- A növényfalak, zöldfalak az egyhangú, üzem- és raktárjellegű épületek településképi megjelenését kedvezően befolyásolhatják, ellensúlyozva a kapcsolódó hirdető felületek megjelenését is.
- Az épülethomlokzatok előtti sáv (előkert) önmagában is rendelkezzen az egész telekre vonatkozó zöldfelületi arányszámmal, mivel csak így tud a kötelező zöldfelületi arány a településkép javára válni, nem pedig rejtve maradva.
- A bevezető utak városkapu szerepű (már megvalósult vagy a jövőben létesítendő) körforgalmi csomópontjainak zöldfelületi arculati rendezésére programot szükséges indítani – ennek keretében meghatározásra kerülhet az egyes körforgalmak táji és városképi szerepe/tematikája, valamint a megvalósításuk és tartós fenntartásuk pénzügyi forrása.

Az útmenti fásításokra ajánlott fajok többek között: mezei juhar és fajtái, egyes korai juhar fajták, nyugati és déli ostorfa, komlógyertyán, juharlevelű és keleti platán, japánakác és fajtái, parásfa, csörgőfa, tövistelen lepényfa fajták, szilfa fajták, egyes kőris fajok és fajtáik, oszlopos tölgy, vad- és díszkörte fajták.

Ajánlások belterületi közterületek zöldfelületeinek kialakítására:

Földünk, országunk, városunk klímája átalakulóban van. A globális klímaváltozás térségünkben megfigyelhető hatásai: a szárazodási folyamat és a felmelegedés, valamint alapadottságként, Kecskemét kontinentális klímája, párosulva az általános „városi hősziget” jelenséggel - együttesen egészen szélsőséges termőhelyi viszonyokat és életfeltételeket eredményez zöldfelületeink növényzete számára. Így nem meglepő, hogy a hagyományosan (80-100 éve) alkalmazott növényfajaink és fajtáink egynémelyike számára már nem megfelelőek az életfeltételek

Célunk az utcák, terek, teresedések és térfüzérek zöldfelületeinek összefüggő, egységes, egy rendszerben történő kialakítása - a közlekedési, közmű-, csapadékvíz elhelyezési feladatokkal összehangoltan. Az új telekalakítások és építkezések idején elengedhetetlen a közterületi zöldfelületek kialakításának komplex tervezése –összehangoltan az út-és közművesítési tervekkel. A zöldfelületeknek, fasoroknak egyenrangúságot kell biztosítani a közlekedési, közmű és elektromos hálózati létesítmények mellett. Zöldfelületeink, fásításaink létfontosságúak: megszűnésük, telepítésük ellehetetlenülése lakóhelyi közérzetünket, kecskeméti jól-létünket alapjaiban veszélyezteti!

.Közterületeink növényalkalmazására különös gondot kell fordítanunk. A klimatikus és termőhelyi szempontok mellett nem mehetünk el szó nélkül a zöldfelületek használata mellett sem: növénytelepítéseinknek topasztűrőnek és vandálbiztosnak is kell lenni.

Az ingatlanok előtti közterületi zöldsávok kialakításában és fenntartásában az ingatlan tulajdonosok szerepet vállalhatnak. Ezen közterületi zöldfelületek ki- vagy átalakítása esetén előzetes főépítési-főkertészi egyeztetés lefolytatása ajánlott.

Ajánlások a városi utcafásításokra, és meglévő fasorok kezelésére, kiöregedett fasorok cseréjére:

A szabályozási terv szerinti útkeresztszelvények minden esetben rendelkezzenek a fasor helyének biztosításáról. A fasorok telepítésének megvalósítására eszkörendszerrel kell kidolgozni. A fasorok, utca és térfásítások a városi környezetben nélkülözhetetlenek: utcáinkat, épületeinket öltöztetik és árnyékot biztosítanak. Emellett klimatikus kondicionáló hatásuk van, vagyis kiegyensúlyozzák az időjárási szélsőségeket, melyek az intenzíven beépített környezetben hatványozottan jelentkeznek (például „városi hősziget” jelenség).

Ajánlott fajok többek között: mezei juhar és fajtái, tatárjuhar, egyes korai juhar fajták, ezüstjuhar, francia juhar, nyugati és déli ostorfa, gyertyán, komlógyertyán, juharlevelű és keleti platán, szárazságtűrő hárs fajok és fajták (burkolt felületen nem alkalmasak), mezofita éger fajták, páfrányfenyő és fajtái, parásfa, japánakác és fajtái, törökmogyoró, csörgőfa, májusfa fajták, tövistelen lepényfa fajták, szilfa fajták, egyes kóris fajok és fajtáik, magyar tölgy és oszlopos tölgy, vad- és díszkörte fajták.

Közlekedési területek általános jellemzői és ajánlásai

Utcák és terek:

Az utcák, terek alapfunkciója a közlekedés, a szabad és biztonságos eljutás az egyik helyről a másikra eltérő közlekedési módokon: gyalogosan vagy járművek segítségével. A közterületek szolgálnak megközelíteni az onnan nyíló egyes ingatlanokat is. A közterületeknek e mellett fontos szabadidős és egyéb - egyéni és közösségi - szerepe van. Például az emberek találkozási pontja, vagy a szabadidő eltöltési helyszínei is lehetnek. A közlekedés szabályos és biztonságos lebonyolódása mellett fontos az utcán való kellemes emberi közérzet, amelyet az egységes, arányos és harmonikus utcakép tud elősegíteni. Ehhez hozzátartozik mind az egyes közúti alkotóelemek - útburkolat, járdaburkolat, vízvezetés, zöldfelület - egymáshoz viszonyított arányossága, mind pedig az egyes elemek önmagukban való, a teljes utca menti - vagy akár egész településrészre vonatkozó - homogenitása. Kerülni kell az egyes ingatlanok előtt az egyedi, a teljes utcakép egységét figyelmen kívül hagyó, diszharmóniát keltő megoldásokat.

A helyes arányoknak az adott településrész karakteréhez és adottságaihoz, az utca jellemző szabályozási szélességéhez, a szükséges helyi funkcionális igényekhez, a környező épületek megjelenéséhez is alkalmazkodniuk kell. (Pl. belvárosban jobban dominálhat a gyalogos felület, mint egy külső, gyéren lakott városrészben.) Törekedni kell a négy fő utcai alkotóelem - útburkolat, árok (ha felszíni vízvezetés van), zöldterület, gyalogosfelület - arányos megosztására, ezzel általános rendezett képet nyújtva az úthasználóknak.

Útburkolatok:

Egy adott utca járműközlekedést szolgáló útburkolatai legyenek homogének, egységesen aszfalt vagy térkő burkolatúak. Burkolatváltási helyek mindig csak feltétlen szükséges esetben és optikailag is indokolható helyen - pl. közúti csomópontokban, keresztmetszeti váltásoknál, forgalomcsillapítási helyeken - lehetségesek. A lakóutcák forgalomcsillapítása robosztus fémelemek, vagy "aszfaltombok" helyett igényes kő- vagy műkő szintemeléssel legyen kiépítve, anyagát az általános utcaképhez illesztve. Utak szegély nélkül, van végig azonos típusú, előre gyártott szegélyelemekkel alakítandók ki. Kerülni kell az egyes szegélykialakítási módok utcán belüli többszöri változtatását.

Járdaburkolatok:

A járdafelületek egy adott utcaszakaszon alkossanak egységes, homogén felületet. A járdák vonalvezetése, szélessége, lejtése ne váltakozzon indokolatlanul az egyes telkek előtt. A lépcsőzést, rámpás kialakítást közterületen általában - rendkívüli kötöttségek kivételével - szintén kerülni kell.

Az egyes magáningatlanok előtti eltérő, ötletszerű megjelenések rendezetlen képet nyújtanak, a teljes utcaképre romboló hatásúak. Egy utca járdája legyen teljes hosszon - és lehetőleg szimmetrikusan mindkét oldalon - egységes anyagú, színű és mintázatú, betonkő vagy aszfalt burkolattal. Az egyes megjelenési formák ne váltakozzanak utcán belül, ne egy-egy magáningatlanhoz igazodjanak, hanem a teljes utcaképhez. Nem lehet a cél továbbá az sem, hogy kirívó, túlmintázott, "tájidegen" közterületi burkolatok domináljanak és vonják el a figyelmet. Egy burkolat akkor esztétikus, ha harmonikusan illeszkedik az épített tájba és simul a környezetébe, nem akarja túlerőltetni, túlhangsúlyozni önmagát.

Vízvezetési elemek:

A település belső, illetve főútvonalak melletti részén, ahol zárt vízvezetés került kiépítésre, indokolt a kiemelt útszegély építése.. A harmonikus megjelenés érdekében egységes, ritmikusan ismétlődő és szimmetrikus elrendezésű víznyelőrácsok jelenjenek meg.

A város területének döntő részén viszont nyílt árkokkal megoldott a vízvezetés. A nyílt szikkasztóárok történelmileg is hagyományt jelent Kecskeméten. Ma is elfogadott utcaelem, hiszen a homokvidéki jellegből következően többnyire kedvező a helyi szikkasztóhatás. Az árkok lehetőleg földanyagúak legyenek és kerüljenek füvesítésre. Gyeprácsos beton burkolatok legfőljebb állékonysági problémák esetén javasoltak, mert beton felületük rontja a közterületi összhatást, továbbá a szürke betonfelületek közötti gyomosodás, vagy földkimosódás kedvezőtlen. Zárt felületű beton burkolat - csak vízvezetési szükségesség esetén - alkalmazható: előregyártott betonelemekből vagy betonlapokból - külső városrészeken.

Zöldsávok:

Zöldfelületet képeznek jellemzően a nyílt árok és útburkolat közötti (- földpadka), továbbá az árok és járda közötti felületek. A zöldsávon belül helyet kell biztosítani fásításnak, illetve - ha föld alatt nem elhelyezhető - közműoszlopoknak is. Törekedni kell az úttal párhuzamos fásításra, az árok és a járda közti zöldsávban elhelyezve.

Egyéb utcaelemek:

Kapubehajtók: Az anyagban, színben, mintázatban és méretben egymástól különböző - eltérő állapotú és színvonalú, vagy éppenséggel vadonatúj, de egymást "túlkiabáló", harsányságot keltő - utcai kapubehajtók torz karaktert adnak az utcának és rontják az általános utcaképet. Az elmúlt évtizedekben - a járdákhoz hasonlóan a kapubehajtók terén is - sok helyen az egységes szemléletet nélkülöző, spontán megoldások születtek az egyes ingatlanok előtti közterületeken. Az utca arcultata szempontjából általában nem igény, hogy a kapubehajtó felülete domináljon, az egyedi kirívóság helyett sokkal inkább kell a hangsúlyt az egységességére és összhangra helyezni. Egy adott utcában - vagy akár egy tágabb településrészben - a kapubehajtók megjelenése legyen összehangolt, azonos szélességű és burkolatú. Ideális megoldás pl. egy egységes szürke, vagy antracit színű térkő kapubehajtó egy utcában, de elképzelhető mindenütt egységes aszfalt kialakítás is.

Kerékpáros felületek: A kerékpáros felületek - a közlekedési mód intenzív terjedésével - egyre gyakrabban válnak a utcák jellegzetes elemeivé, és joggal hódítanak el felületet az utcák területéből. A kerékpárosok felülete vagy a közúti útburkolathoz integrálandó - jellemzően belvárosi környezetben -, vagy pedig önálló elemként jelentendő meg, tipikusan a külvárosi részeken. Önálló elemként burkolatuk legyen elkülönült, de önmagában homogén felület. Önálló kerékpárút burkolataként elsősorban az egységes aszfalt felület ajánlott.

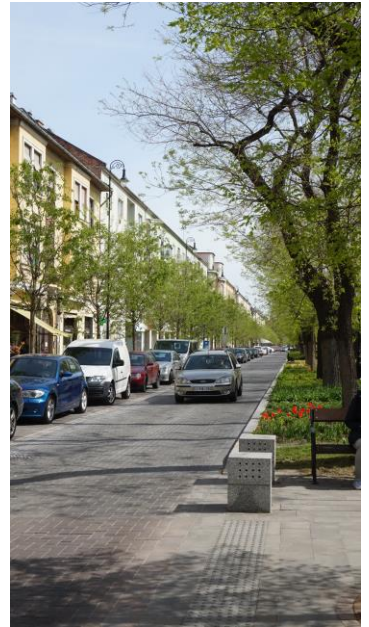

Parkoló felületek: A közterületeknek nem tekintjük alapelemének a parkoló felületet. A parkolási felület a közterületnek egy speciális - de nem általános - eleme. Ezen elem nem minden közterületen biztosítható, és ahol igen, ott is csak korlátozott és rendezett formában. A közterületek mérete korlátos - a járműparkolás dinamikusan növekvő igényeihez nem igazítható. Ezen túlmenően a torlódó parkoló járművek esztétikailag is kedvezőtlenek. Arculati szempontból is cél, hogy a parkolás minél inkább az egyes ingatlanokon belül legyen megoldott, a nagy forgalomvonzású helyeken pedig külön mélygarázsokban. A parkoló felületek útburkolattól eltérő megjelenési formája - a funkcióval összhangban - kedvező hatású. Ez lehet természetes kő, vagy betonkő térburkolat alkalmazása is. Kiemelten alkalmas erre a régi keramitkő is. A város hagyományos, régi sárga keramittéglái síkosságuk miatt ma már általában nem biztonságosak, ugyanakkor parkoló felületként még jól szolgálhatják e sajátos burkolattípus megőrzését és modernkori megjelenítését.

Burkolati közműfedlapok: A közműfedlapok is részei az utcaképnek, azok legyenek utcán belül azonos megjelenésűek, korlátozott számú típus alkalmazásával. Az aknafedlapok vagy a burkolattal azonos anyaggal borítva, vagy pedig egységesített fém (öntöttvas) fedlapok legyenek.

Közművezetékek: Törekedni kell a közművezetékek föld alatti vezetésére. Ahol ez nem megoldható, a vezetékeknek optikailag követni kell az utca vonalát. Törekedni kell az oszlopok zöldsávban való elhelyezésére, a fásítás (beleértve a gyökérzetet és a koronát is) zavarása nélkül, ritmikus kiosztással. A közműlégvezetékek egymással és a közúttal való keresztezését minimalizálni szükséges.

Közművek általános jellemzői és ajánlásai

Vízvezetési elemek:

Az épületek külső csapadékvíz lefolyói lehetőség szerint föld alatt legyenek elvezetve, ahol befogadóként rendelkezésre áll közterületi csapadékvíz elvezető csatorna, illetve szikkasztó árok. A belvárosban, a történelmi főtéren, illetve a frekventált közterületeken, valamint a műemlék épületek tetejéről a csapadékvizek térszín alatti elvezetése mindenképpen kívánatos. A lefolyókból a felszínre kivezetett csapadékvíz télen csúszás- és balesetveszélyes, valamint kedvezőtlenül befolyásolja az érintett burkolt felületek minőségét.

Burkolati közmű fedlapok:

A belvárosban, a történelmi főtéren, illetve a frekventált közterületeken a fedlapok legyenek egyediek (pl. Kecskemét város címerével ellátottak), de föltétlenül egységes megjelenésűek.

A térszín alatti műtárgyak földemei, fedlapjai a környező burkolattal, illetve terepszinttel azonos szintben helyezendők el.

Közművezetékek:

A légvezeték-hálózatokkal érintett utcákban, közterületeken törekedni kell a különböző (elektromos, elektronikus hírközlési) légvezetékek azonos oszlopsoron vezetésére.

A műemlék épületek, turista látványosságok előtt a látványt (a készülő fényképeket) rontó közvilágítási oszlopok és egyéb felszín feletti közmű-létesítmények kiváltásáról, áthelyezéséről, illetve ha ez nem lehetséges, akkor a környezetbe illesztéséről (egyedi közvilágítási oszlopok, stb.), vagy esztétikus takarásáról gondoskodni kell.

Közterületi felszíni műtárgyak, közmű elemek:

A közművek közterületi felszíni műtárgyai (betonházas transzformátorok, kapcsolószekrények, stb.) az utcán belül lehetőség szerint azonos megjelenésűek legyenek, néhány típus alkalmazásával. A műtárgyak azon oldalai, melyek nem akadályozzák azok hozzáférhetőségét, kezelhetőségét, valamint a közlekedést, lehetőség szerint oldalról növényzettel legyenek takarva. A növénytakarás a környezetbe illeszkedés mellett csökkenti a graffitiseket vonzó felületeket.

A közterületi ejektoros közkifolyók (nyomás kutak) közvetlen környezete és vízvezetése utcán belül azonos megjelenésű legyen.

Az ingatlanok mérőóráinak elhelyezése:

A közterületi telekhatárra helyezendő villany- és gázmérőket, illetve a szerelvényeiket tartalmazó szekrények utcán belül lehetőség szerint azonos megjelenésűek legyenek korlátozott számú típus alkalmazásával. A szekrények közterület felőli oldala egy síkban kerüljön elhelyezésre a kerítésekkel, épülethomlokzatokkal, Tömör kerítésben, illetve épületben megengedhető a süllyesztett megoldás is.

Reklámozási tevékenység Kecskemét területén

A közterületen történő, illetve közterületről észlelhető reklámozási tevékenységet város arculatának megőrzése érdekében a városképi, közlekedési, vagyonbiztonsági, környezetvédelmi szempontok figyelembevételével szabályozni szükséges.

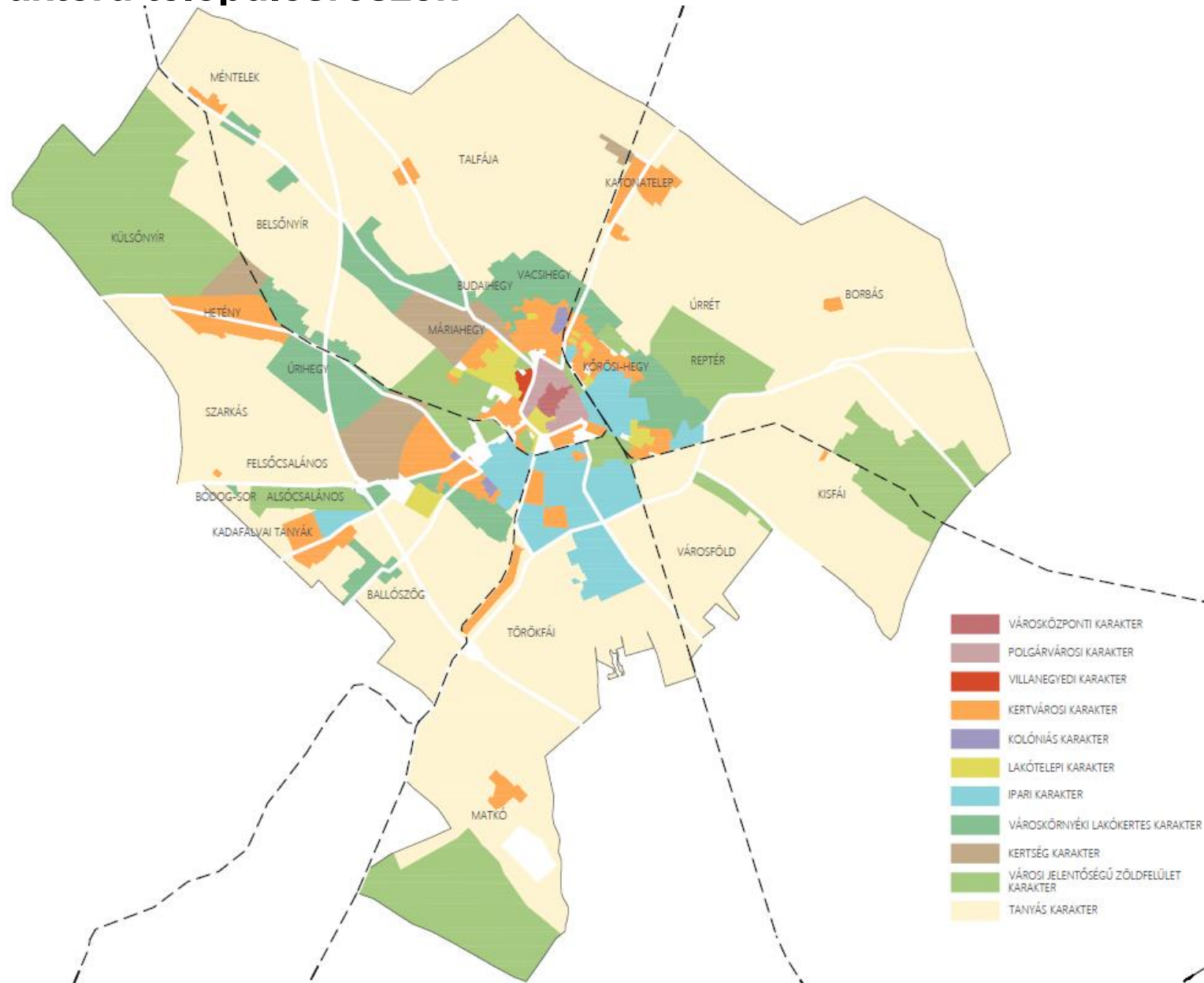
Fontos különbséget tenni az eltérő célú reklámozási tevékenységek között. Az épületek falán elhelyezett cégérek, cégtáblák az adott épületben folytatott tevékenység reklámozását szolgálják. Ezen reklámhordozót tartó berendezések elhelyezése nagyobb szabadságfokot élvez. Az erre vonatkozó irányelvek az alábbiak:

- A meglévő homlokzati architektúrát figyelembe kell venni.
- A homlokzat színvilágához illeszkedő színek alkalmazandóak, az élénk színek kerülendők.
- Üvegfelületre ragasztani nem lehet.
- A reklámfelirat a portál és az ereszpárkány közötti homlokzati sávban helyezhető el.
- Kerülendő a táblaszerű, címfestett reklámfelirat, helyette a dobozolt betűs felirat használata javasolt.

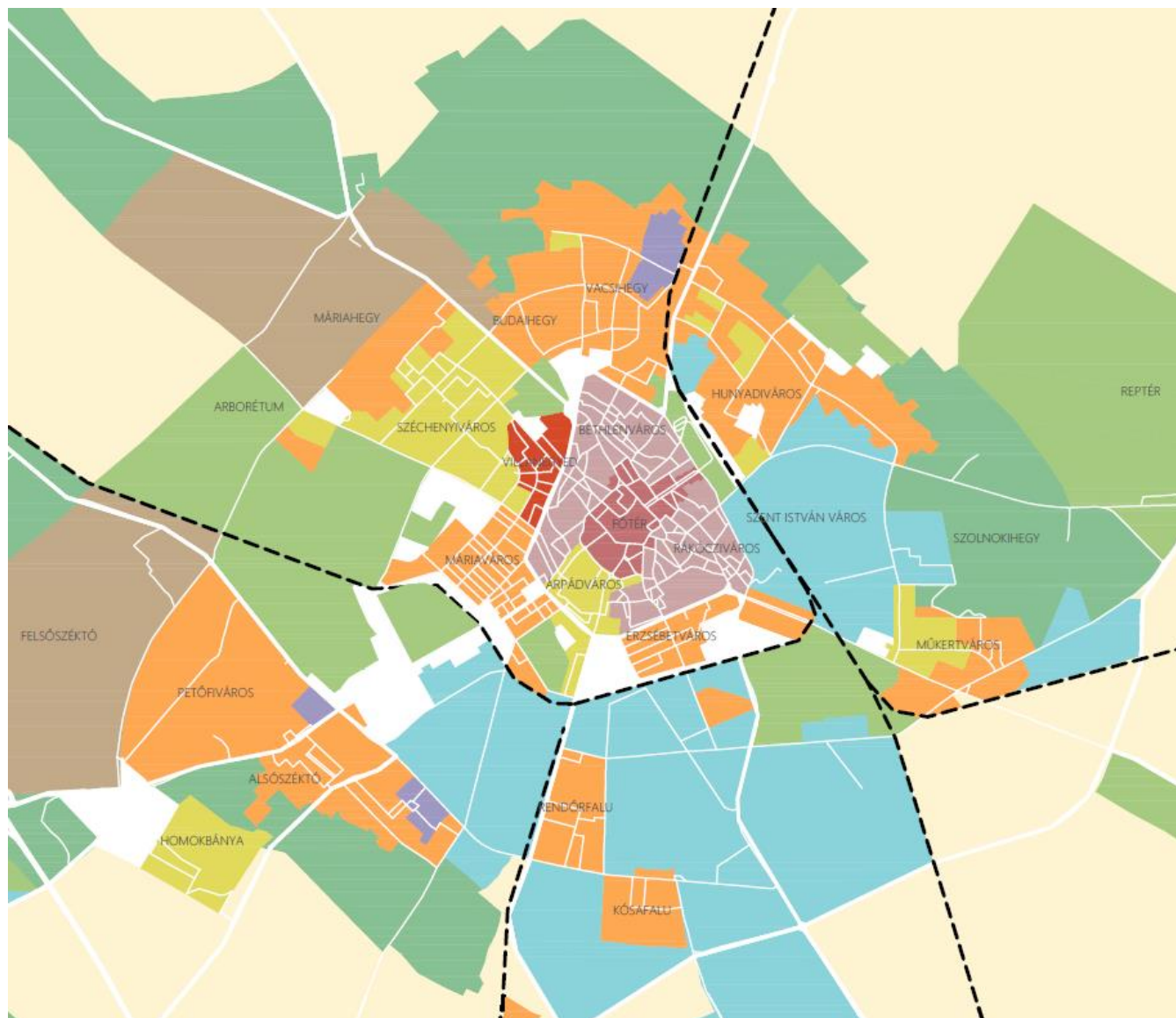
A reklámozási tevékenységek másik nagy csoportját azon reklámhordozót tartó berendezések elhelyezése adja, melyek nem a helyben folytatott tevékenységek reklámozását szolgálják. Itt a város egységes megjelenést követel meg. Az ilyen reklámozási tevékenységek esetében a külön elfogadott típustervek alapján készített utasváró, kioszk, hirdetőoszlop, információs vagy más célú reklámhordozót tartó berendezések állnak rendelkezésre a város különböző, frekvenciált pontjain. Közterületen vagy közterületről látható módon elhelyezett óriásplakátokat a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően meg kell szüntetni.

Eltérő karakterű településrészek¹

¹ Alapul véve Kecskemét örökségvédelmi hatástanulmányának (VÁTI, 2004) vizsgálati megállapításait (1.6 Településkép, utcakép, településcharakterek c. fejezet)

- Városközponti karakter
- Polgárvárosi karakter
- Villanegyedi karakter
- Kertvárosi karakter
- Kolóniás karakter
- Lakótelepi karakter
- Ipari karakter
- Városkörnyéki lakókeres karakter
- Kertség karakter
- Városi jelentőségű zöldfelület karakter
- Tanyás karakter

A karakterek meghatározásánál és lehatárolásánál alapvetően azt vizsgáltuk, hogy egy-egy, jellegében egységes és elkülönülő városrész vagy külterületi térség miként illeszkedik a táji környezetbe. A karakterek jellemzői közül a rendelkezésre álló terület és annak használata az elsődleges és az építés csak másodlagos. Éppen ezért a külterületet is vizsgáltuk a tipizálás során, a belterületen pedig önálló karakterként határoltunk le egy zöldterületi meghatározottságú területet. A karakterek vizsgálatánál külön szempontként vettük figyelembe közterületek és telek jellemzőit. Összességében elmondható, hogy a nagyhatárú város alacsony intenzitású beépültsége, település-szerkezete a '60-as és '70-es években átalakult, mégis ez az eredeti mezővárosi lépték az, ami alapvetően meghatározza Kecskemét karakterét.

Városközponti karakter

A karakter mára állandósult változatát a XIX-XX. századfordulón Kecskemét szecessziós és eklektikus városmagjában felépült épületegyüttesek, foghíj vagy tömbnagyságú átépítések, továbbá a történeti városközpont sugárirányú főutcáin a módosabb polgárok lakóterületei határozzák meg. Ez utóbbi a mezővárosi hézagos zárt sorú beépítés zárt sorúvá fejlődő változata, amelynek eredménye, hogy a polgárvárosi és mezővárosi karakter vegyesen is megjelenik.

A városközponti karakter kiemelt jellegzetességei a szakrális, reprezentációs és rekreációs-pihenő funkciók jól kiegyensúlyozott összhangja, valamint a színvonalas, esztétikus közterületek, közparkok, közkertek szemet gyönyörködtető együttese. E zöldfelületek jellemzője, hogy ahogyan maga a hordozó, sajátos tagoltságú térszövet (a történelmi főtér és bizonyos utcák, így például a Rákóczi út - részben vagy teljesen), úgy a zöldfelületeink is jobbára már annak a tudatos városi tervezési munkának az eredményei, melyet az elmúlt százhusz év során a városunkban tevékenykedő jeles kertész, tájépítész és építész szakembereknek köszönhetünk.

Az emlékművek, köztéri alkotások szintén a városkarakter lényeges formálói. Jó és rossz példák egyaránt felsorakoznak, de ahol egy egyedi gondolat, formát ölt, az örök értéké válik. Kiemelkedő példánk erre a „0 kilométerkő”, amely egyedisége mellett (a történelmi Magyarország jelentősebb városainak Kecskeméttől mért távolságát mutatja) a gyermekek kedvenc játszóhelye és „kecskemétiségünket” immár évtizedek óta meghatározó alkotás.

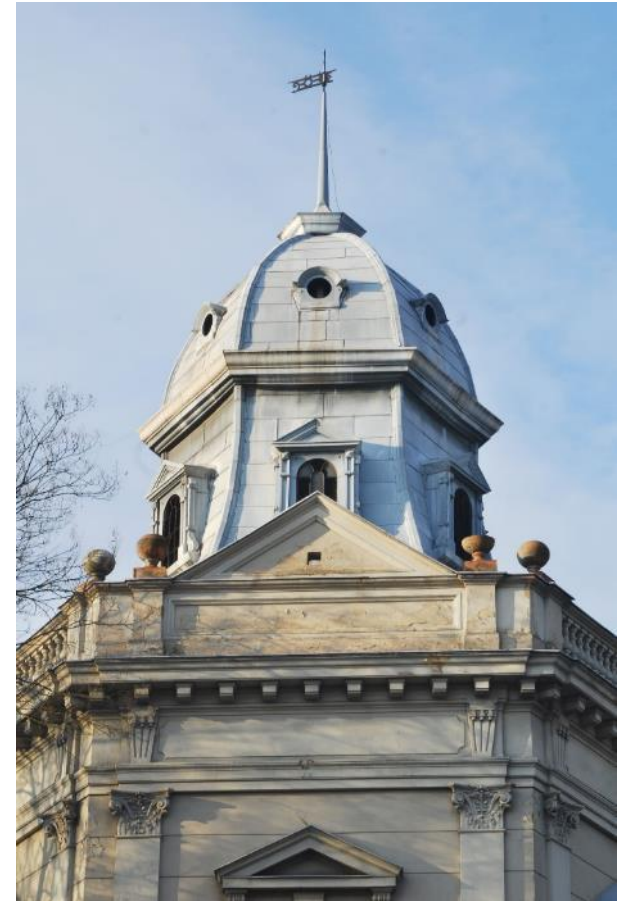
közterület	telek	épület
<ul style="list-style-type: none"> - terek, tér-együttesek - részben a mezővárosi időkből öröklött, részben kiszabályozott széles bevezető utak - történetileg kialakult, tört vonalvezetésű mellékutcák - a terek arculatát meghatározó zöldfelületek - térben álló szoborszerű középületek, térfalak, szigorúan zárt tömbök - jobbára hasonló homlokzat-együttesek 	<ul style="list-style-type: none"> - változó méretű telkek (300-1500 m²), a beépítettség mértéke többnyire 40-80 % közötti - szigorúan utcavonalú beépítés - a központban a tér-együttesekben úszó tömbtelkek, kintebb utcák által határolt tömbök - központban keretes, akár 100 %-os beépítés, kintebb zárt sorú, félig körülzárt udvaros beépítés, ami szintén sűrű beépülést eredményez - nem hangsúlyos telken belüli zöldfelület (zsebkezdőnyi nem burkolt zöld sarok, egy-két fa faráccsal) 	<ul style="list-style-type: none"> - többnyire legalább 3 szintes, 8-14 m homlokzatmagasság - utcaszinten üzletek, vagy magas vezérszinti padlószint (kiemelt földszint) - tömegek többnyire összetettek, mozgalmasak, még zárt sorú beépítés esetén is - sarkok kidolgozottak, sarokátfordulás - utcával párhuzamos gerincvonal - jellemző a homlokzat vízszintes tagolása, utcaszint és emeleti szintek eltérőek - áthajtók, erkélyek, ablakkeretek, tetőfelépítmények meghatározók - stilizált, cizellált részletek

Békás tó egykor

Polgárvárosi karakter

A kialakult változat jellemzője a félig zártosú, illetve hézagos zártosú beépítés, telekhatáron álló, fésűs, kifelé vagy befelé hajlított lakóépület-együttesekkel. Jellemzően az átalakuláson át nem esett Nagykörúton belüli területek.

A polgárvárosi karakter alapvonása a szerves, nőtt településszerkezet utcahálózata által hordozott közterületi zöldfelületi hálózat, melynek meghatározó elemei a utcafásítások, fasorok – valamint a közterületek és közlekedési területek zöldfelületi sávjai.

Városunk polgárvárosi karakterű területeire különösen jellemzőek az utca és tér közötti átmeneti formációk (terecskék, utcabővületek és térszűkületek), amely adottságok zöldfelületi szempontból is különleges – részben még kiaknázatlan – értéket jelentenek.

Számos közparkunk, közkertünk a polgárvárosban található. Közülük megemlítendő a Gyenes tér, mint a város első közparkja: kialakulásának érdekessége – és rendkívüli városszöveti értéke -, hogy a sok évszázados életű Dellő tó feltöltésével alakult ki, így lényegében természetes téralakulatként maradhatott meg. A polgárvárosban történt tudatos fatelepítések, városi utcafásítások leginkább a XX. sz. elejétől jellemzőek: idős, hangulatos fasoraink azonban mára eltűnőben vannak. Szép példáink vannak fasor cserékre, számos polgárvárosi utcánk újult meg - a fasorok pótlása mégis gyakran elmarad, legtöbb esetben a közművek helyigénye vagy anyagi forrás hiánya miatt. A főtér körüli gyűrűben a Nagykörútig, így sok a fátlanná vált utca, közterület. Az idős fák leváltása esetén a problémák mellett (pl. burkolatemelések) az erős helyi kötődéssel is számolnunk kell

közterület	telek	épület
<ul style="list-style-type: none"> - utcák találkozásánál kialakult teresedések, utcán belüli töréspontok, kiszögellések - gyakoriak a beugrások (hirtelen változó utcaszélesség) - tört vonalvezetésű, változó szélességű utcák, a mérnöki osztásokban geometrikus rend, egységes szélesség - utcákban még mindig megőrzött/megújított fasorok - utcákban eltűnő fasorok - többféle elemből építkező térfalak, mozaikos utcakép (gyakran nem hasonulnak a szomszédos homlokzatok, az utcakép egészét tekintve mégis egységes, amit a lépték és a ritmus eredményez) - még sok helyen megmaradt az utcai deszkakerítés, nagy kapubehajtó magas, falazott kerítésben 	<ul style="list-style-type: none"> - sokszögű telkek a történetileg kialakult városrészekben, szabályos négyszög alakú telkek a mérnöki osztásokban, ahol nem ritka a nyeles telek - kis méretű telkek (300-800 m²), több épület, emiatt sűrű beépítésűnek hat, 40-60 % beépítettség - szigorúan utcavonalú, hézagosan zártosú beépítés, fésűs, kifelé, befelé hajlított épületek - utcák által határolt tömbök, a telkek nagyon hasonlóan egymásra tömbön belül - a telekhatáron szinte végig beépített telkek, mindig több épülettel, eltérő funkciókkal és mérettel - hangsúlyos az udvar, amit az épületek körbevesznek - a kis udvar mérete miatt inkább csak „zöldszoba”, mintsem meghatározó zöldfelület 	<ul style="list-style-type: none"> - többnyire földszintes, esetleg tetőteres, homlokzatmagasság 4-6 m, ritkán több - nem jellemző a kiemelt földszint, utcafronton üzletek ritkán előfordulnak - egyszerű tömegek, kevésbé mozgalmas homlokzatok, polgárházak esetén gazdagabb díszítettséggel - ritka a sarokátfordulás, inkább oromfalas épületlezárás, zártosú beépítési mód - a díszítést a kisebb részletek adják, vakolat-architektúra és mives kapu - a tető fésűs, befelé hajlított épület esetén kontyolt oromfalas, kifelé hajlított épület esetén utcával párhuzamos gerincű nyeregtető - a főépület csak két oldalon - az utca és az udvar - felé nyílik

Villanegyedi karakter

A belvároshoz északnyugatról csatlakozó lakóterület, számos helyi értékvédelem alatt álló villaépülettel. A terület minden eleme a magas életszínvonalat és ízlést tükröző szellemben készült. Az épületek szabadon állóan helyezkednek a telken belül, a mozgalmas épülettömegeknek, játékos tetőidomoknak, gazdag részleteknek, saroktoronyoknak, nagy teraszoknak, díszes tornácoknak köszönhetően szinte nincs alárendelt homlokzat.

A villanegyed zöldfelületei – mind közterületen, mind telken belül – meghatározó szerepűek. A tekintélyes szabályozási szélességű közterületeken elegáns zöldsávok, természetes koronát nevelő fasorok kaphattak helyet, melyek a villanegyedi hangulat megteremtésében kiemelkedő jelentőségűek.

A kertvárosokhoz képest nagyobb építési telkeken szabadálló beépítési móddal épült, jellemzően kiemelkedő építészeti minőségű épületeket színvonalas és elegáns kertek övezik.

közterület	telek	épület
<ul style="list-style-type: none"> - széles, rendezett vonalvezetésű közterületek - széles zöldsávok többnyire kétoldali fasorral - áttört, díszes kerítések	<ul style="list-style-type: none"> - a főépület esetében szabadon álló beépítés - jellemző a hátsókertben lévő melléképület - értékes növényállomány	<ul style="list-style-type: none"> - jellemzően földszintes vagy tetőteres épületek - mozgalmas tömeg, sarokátfordulások - kontyolt tetőidom - mind a négy homlokzat „főhomlokzat” - aprólékos épületornamentika - nagy fedett vagy nyitott terasz

Kertvárosi karakter

Az ún. "családi házas" és kistársasházias beépítésű lakott területek a város külső városrészeiben található. Több építési időszakban alakultak ki, az egy időben épülő városrészek a mindenkori országosan általános építészeti szabályozási elveket és stílusjegyeket hordozzák. Alapvető jellemzőjük az épületet legalább három oldalon körülvevő kert. Tervszerűen kialakított városrészek, egy-egy városrész vagy telekcsoport különösen jellemző egységességet mutat, pl. sorházas tömbök, „tanácsi” telekosztások. A főbb utak mentén kialakulhatott a zártosított, tetőteres nyugatias, „polgárvárosi-kertvárosi” egyedi hangulat.

Kertvárosaink eredete kettős: „klasszikus” kertvárosaink tudatos településtervezési tevékenység eredményeként, jellemzően az ősi kertségek rész-területeinek felszámolása, majd újratelepítése, beépítése eredményeként jöttek létre, míg Kecskemét. ún. szatellit-települései a létrejöttük körülményei nyomán alapvetően falusias karakterűek. A kertvárosi karakter alapjellegzetessége a többnyire erős természeti közegbe ágyazottság, a hagyományos értelemben vett - akár falusias jellegű - települési lépték, a karakteres telekhasználati módok (akár pl. háztáji kisgazdaságok), a széles utcákon belül domináns zöldfelületi sávokkal. Egyes esetekben (pl. Kadafalva) egymás mellett él a falusi és kertvárosi karakter, míg pl. Katonatelep már jellemzően kertvárosi karaktert hordoz.

közterület	telek	épület
<ul style="list-style-type: none"> - szerepkör szerint szabályozott, megfelelő szélességű utak - enyhén ívelt gyűjtőutak, többnyire egyenes lakóutak - funkcionális, fejlesztésre váró közparkok, többnyire a gyűjtőutak mentén - alközpontok - utcákban heterogén összetételű fasorok - hiányzó vagy nem folyamatosan kiépült járdák 	<ul style="list-style-type: none"> - szabályos telekalak, a telkek mérete az egy lakóegység igényeihez igazodóan 600-900 m² között - jellemző előkert (3-5 m) - többnyire szabadon álló beépítési mód, ezáltal szellős, nem sűrű hatású, 20-40 % beépítettségű - hangsúlyos telken belüli többszintes zöldfelület, több kerttípus egy telken: előkert, udvar, hátsókert - kisebb telkeken inkább díszkert, nagyobb telkeken inkább haszonkert - a szőlőhegyi előzményekre utal a legalább egy-két megmaradt vagy lugasként ültetett szőlőtőke - áttört kerítés, a telken belüli zöld a közterület felől is érvényesül, a telkek zöldfelületei szinte egybefolynak 	<ul style="list-style-type: none"> - legfeljebb tetőteres magasság (4-5 m), többlakásos kertes társasház esetén magasabb - egyszerű tömegek (négyzet alaprajz, sátor- vagy nyeregteretű), kivéve a rangos városrészeket, ahol összetett az épülettömeg és a tetőforma - jellemző a melléképület, garázs, esetleg nyárikonyha - építészeti részletek nem túl kidolgozottak, elnagyolt homlokzatok, esetleg vakolatarchitektúra, homogén felületképzés - a polgáris beépítésű területeken, sorházas tömbökben terasz, télikert, intenzív zöld, minden szabad homlokzat kidolgozott, egységes arculatú, épületsarok hangsúlyos

■ Kolóniás karakter

A kertvárosokba ágyazódott egykori zárványtelepülések. Jellemző kialakulási idejük a XX. század eleje, amikor a külterületi kertekben afféle kis falukat alakítottak ki. Idővel a város térbeli növekedése során a kertvárosok körülépültek. Önálló karakter mivoltát éppen a szigetszerűség, a közterületek jellege, illetve utcavonali beépítése és szegényessége adja.

közterület	telek	épület
<ul style="list-style-type: none"> - történetileg kialakult, kifejezetten szűk, többnyire egyenes vonalvezetésű utcák, ahol beugrások, kiszögellések nem jellemzők - terek, gyűjtőutak nincsenek - közparkok, zöldsávok, fasorok nincsenek 	<ul style="list-style-type: none"> - a telkek mérete jellemzően kicsi, 200-500 m² közöttiek, emiatt sűrűbbek, a beépítettség akár 50 % is lehet - egyöntetűség a rendezetlenségben - gyakorlatilag a telek bármely része beépülhet, vegyesen, szabadon álló és oldalhatáron álló a beépítési mód - az épületek elhelyezése zsúfolt, rendezetlen hatást kelt - egy utcán belül is vegyesen van áttört és falazott kerítés - előkert nincs - kevés a zöldfelület, jellemző a kisméretű konyhakert 	<ul style="list-style-type: none"> - szigorúan egyszintes, alacsony épületek, ami ettől eltér (pl. tetőteres) az szinte bántóan kilóg, még ha rendezettebb is, a homlokzatmagasság 3-5 méter - kifejezetten szegényes megjelenés - egyszerű tömegek, az építészeti részletek leginkább elemiek - jellemző a melléképület, garázs, nyárikonyha, állattartó épület, amelyek sokszor alig különböztethetők meg a lakóépülettől

Lakótelepi karakter

A lakótelepek, lakóparkok minden más jellegzetes beépítési formától, területhasználatától eltérő karaktere. Programszerűen, városrészi léptékű beépítési tervek alapján nagy területek teljes rekonstrukciójával alakultak ki. A házgyári technológia sajátosságai (dobozszerű épületek, homogén felületek, feszes nyílásrend, unásig ismétlődő minimális eszközök) erőteljesen rányomják bélyegüket az érintett területekre. Az épületek egymáshoz viszonyított helyzete néhol kompozíciós elven alapul, legtöbbször azonban puszta csoportosítás, sorolás. A városképet alapvetően meghatározza a fedett gépkocsi-tárolás hiánya, illetve a közlekedési rend nem utcás jellege.

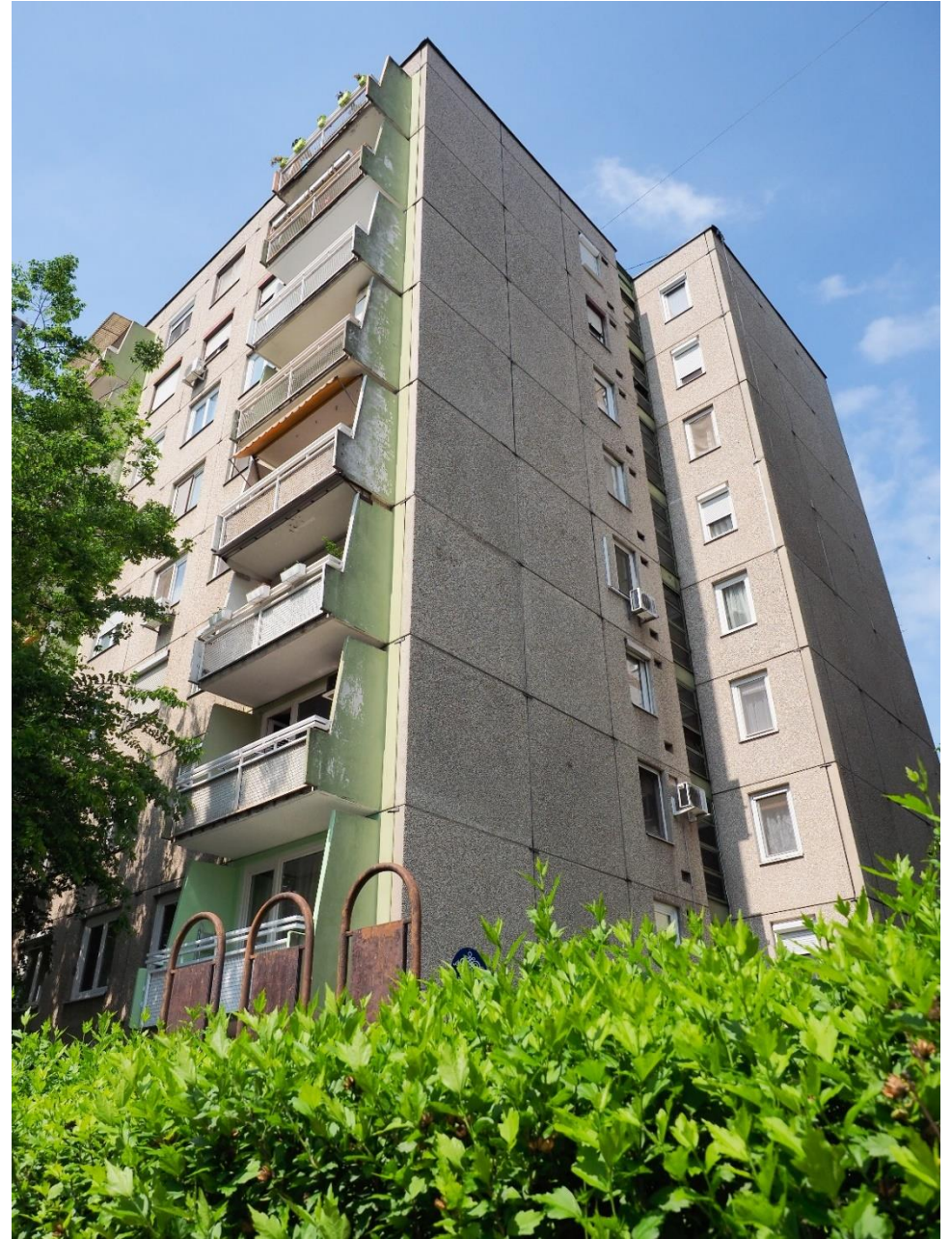
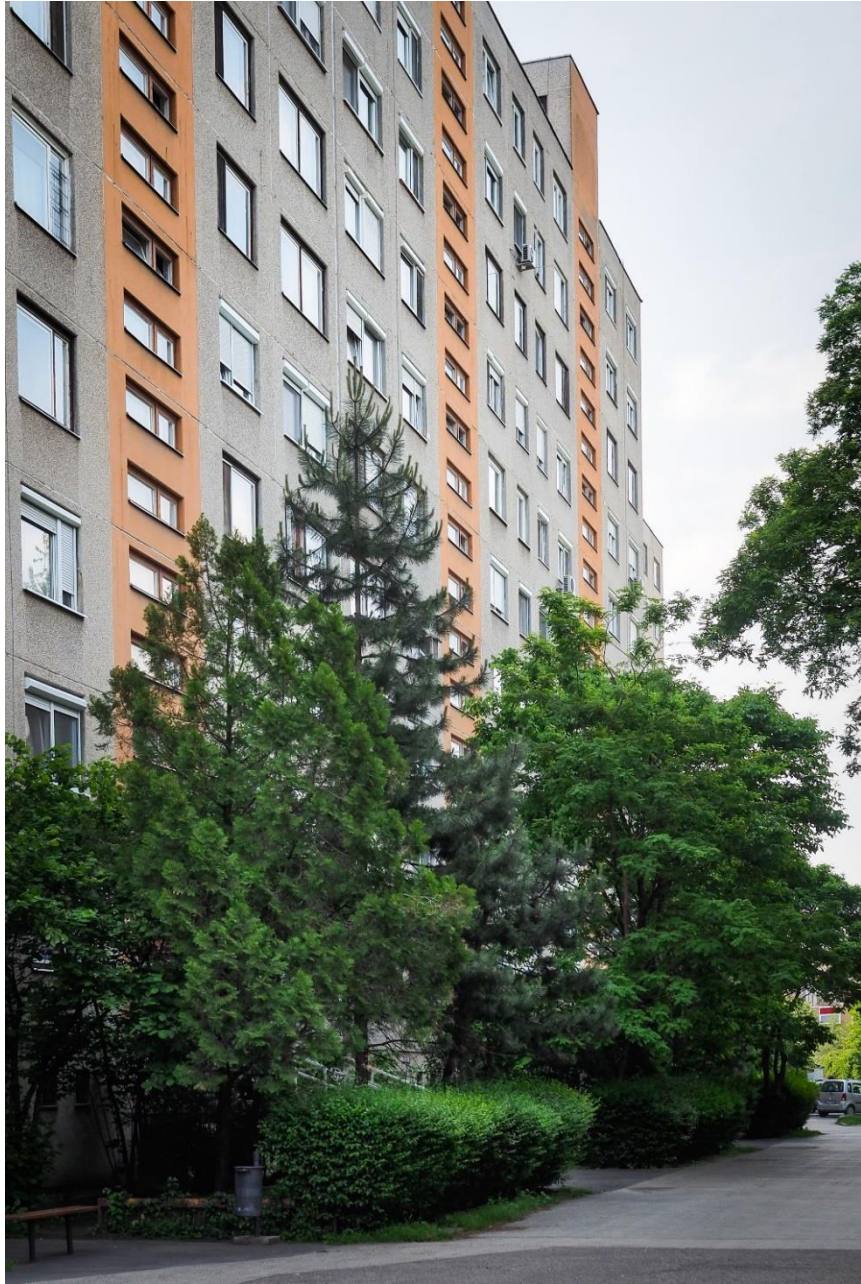
A lakótelepeknek közterületi vonatkozásban sajátos karaktere van: a történeti városszövethez vagy akár a kertvárosokhoz képest a közterület aránya a beépített területhez viszonyítva jóval nagyobb, így szerepe is kiemelkedő.

A lakótelepi karakter jellemzője, hogy ezek egységes, napjainkra jól kialakult zöldfelületi állományú, jellemzően lombkoronaszinten is zárt zöldfelületben elhelyezett, szabadon álló beépítésű, tömbházas településrészek. A jelentős, biológiailag aktív zöldfelület-állomány jelenti a lakótelepek kiemelkedő környezeti értékét, amely érték hosszútávon feltétlenül megőrzendő és fejlesztendő.

közterület	telek	épület
<ul style="list-style-type: none"> - a közterület telke szabdalt - a gyalogos-kerékpáros szerkezeti tengelyek kiépítendő - a városközpontba vezető közlekedési tengelyek erőteljes fejlesztésre szorulnak, - összefüggő zöldfelületek, lombkoronaszinten záródó faállománnyal (ugyanakkor helyenként teljesen hiányzó fásítások) 	<ul style="list-style-type: none"> - szinte csak elméletileg léteznek a telkek, mert az épületek és az azokat körülvevő gallérok szinte, maradéktalanul kitöltik, közel 100 %-os beépítettséggel - a telkek úszótelkek: (a Széchenyiváros pl. szinte egyetlen nagy telek, amiben úsznak az egyes épületek) 	<ul style="list-style-type: none"> - magas, legalább 4 szintes, dobozszerű épületek, de Kecskeméten 11 szintnél sehol nem több - a homlokzatok ortogonálisak, hálószerűek, programozottak, a homlokzatok külön élnek - felületek homogének, az utólagos hőszigetelések adnak lehetőséget színekre, a hálószerű felület oldására, tagolásra

Ipari karakter

Az iparterületek jellemző karaktere. Településen belüli helyzetük, városrésznyi nagyságuk meghatározó településképet eredményez. Jellemző a nem tervezett telephely csoportosulás, főként a bevezető utak mentén, jól megközelíthető telkek esetén, illetve a belterülethez közvetlenül csatlakozó külterületi részekén és a volt majorok átépítésével is kialakultak gazdasági, telephelyi területek.

Jellemzően nagy kiterjedésű, rendszerint több hektáros telekterületeken ipari termelésre, raktározásra, szállítmányozásra, illetve egyéb gazdasági –kereskedelmi tevékenységre létesülő épületek és kiszolgáló épületeik. Kecskemét keleti és a nyugati iparterületei jellemzően kialakultak, megteltek, .A déli (és részben a kadafalvi) iparterület jelenleg infrastrukturális fejlesztés és, beépítés alatt áll. Utóbbi jellemzően zöldmezős beruházások formájában valósul meg. Az ipari karaktert nagytömegű ipari jellegű épületek és összefüggő, nagyterjedésű burkolt felületek jellemzik. Ezek ellensúlyozására összefüggő tömbszerű zöldfelületek, védőfásítások, fasorok létesülnek.

közterület	telek	épület
<ul style="list-style-type: none"> - tervezett úthálózat, megfelelő szabályozási szélességgel, egyenes nyomvonalvezetés - véderdő-telepítések igénye vagy annak lehetősége - útfásítások 	<ul style="list-style-type: none"> - belső technológiai rend által meghatározott (útvonalak, depo, stb.) - szabadon álló beépítési mód - kifelületű, olykor alig létező szabdaltszögű zöldfelületek a belső iparterületeken - összefüggő, tömbszerű zöldfelületek kialakításának lehetősége az új, zöldmezős iparterületeken (beültetési kötelezettségű telekrészek) - a telkek mérete változó, többnyire 1000-10 000 m² közötti, de nem ritka a több tíz-, akár száz hektár teleknagyság sem 	<ul style="list-style-type: none"> - tisztán funkcionalista tömegalakítás - technológia által meghatározott épületmagasság, 5-15 m között, de akár 30 m is lehet - fém, üveg túlnyomó anyaghasználata - alacsony hajlásszögű, shed-, lapostetős tetőkialakítások jellemzőek

Városkörnyéki lakókeres karakter

Az utóbbi évtizedekben a beépített várostest közvetlen közelében és a mezőgazdasági művelésre talajadottságai, telekszerkezete miatt kevésbé alkalmas külső területeken a területhasználati mód és ezzel együtt a telekszerkezet is átalakult. Az építés egyre kevésbé a mezőgazdasági tevékenységet szolgálta ki, az ottlakás egyre kevésbé kötődött a mezőgazdasághoz. A külterületi szabályozás megjelenése egyenesen beindította a kizárólag lakáscélú telekosztásokat, építkezést. Ennek eredményeként ezek a területek meglehetősen vegyes képet mutatnak, mind telekhasználatban, mind az épületek funkciójában, nagyságrendjében, állagában és építészeti nivójában. Területi elhelyezkedésükben két fő csoport határozható meg: a sűrűn beépített várostest menti „városperemi” lakott kertek és a külterületi tájban „úszó” kisebb-nagyobb telekcsoporthoz. Az újabb beépítésű telkek inkább hasonlítanak a kertvárosi karakterre, mind a telken belüli zöld, mind az épületek arculat vonatkozásában, míg a régebbiek az ún. zártkerti karakter jegyeit viselik. A jellemző telekméretben is megjelenik ez a kettősség. Kifejezetten a mindenkor szabályozás nyomait lehet felfedezni bennük, a régebbi osztású 700-1500 m²-es telkektől a pontosan 3000 m²-es nagyságúra osztott jelen idejű telkekig.

Ugyanígy az úthálózatában is ott a kettősség: míg a történelmi gyökerű kertségek helyén, tehát a városkörnyéki, városból kivezető utak mentén csak finomítható az öröklött szabálytalanság, addig a mintegy fél évszázada létrejött „hobbitelkek” helyén jellemző a derékszögű vagy szög alatti, de egyenes, utcahálózat-szerű közterületi rend, .

A karakter redukált területi kiterjedésben és intenzitással, de őrzi a gyümölcs és kertkultúrát és az alapvetően intenzív, többszintes zöldfelületi jelleget. Összességében a leginkább vegyes és folyamatosan alakuló karakter. Területi elhelyezkedésében átmenetet képez a tanyás külterületi táj és a belterület között. A karakter telkei külterületi besorolásúak.

közterület	telek	épület
<ul style="list-style-type: none"> - kertvárosias, „belterületies” arculat a telken belül, de külterületi arculat a tömb egészét tekintve - inkább szabályos úthálózat 	<ul style="list-style-type: none"> - telken belül megjelenő többféle kerthasználat (haszonkert, díszkert) - törekvés a közterületi telekhatárhoz képest meghatározott épület-elhelyezésre - gyakori a falazott kerítés 	<ul style="list-style-type: none"> - a beépítettség mértéke ritkán több, mint 10 % - az új épületek alapvetően lakófunkciót szolgálnak és városias az építészeti megjelenésük

Kertség karakter

Vegyes telekhasználat, ahol egymás mellett jelenhetnek meg a lakó és rekreációs használatok, ugyanakkor lakóházak esetén is jellemző az intenzíven használt, művelt kert, tükrözve és megőrizve azt a gyümölcs-és kertkultúrát, amelyről méltán „hírössé” vált Kecskemét városa. Szabálytalan utcaszerkezet és telekalakítás jellemzi, nincsen kiforrott, véglegesült és egyértelmű közterületi struktúra. Utcák mondhatni nincsenek, az utcakép szabályossá válása (így egyebek között utcafásítás) sem remélhető a közeljövőben,, ennek megfelelően a telken belüli zöldfelület jelentősége megnő.

Jellemző az átmenetiség sok ideiglenes épülettel, építménnyel (általában gazdasági épületek). Ez a városkarakter dinamikus átalakulás alatt áll, ezért városképi arculatának még van lehetőség irányokat szabni. Fokozottan kell ügyelni arra, hogy a jövőbeni rendezési tervek se adjanak lehetőséget a telekstruktúrák elaprózódására (ma 1500 m² /telek, ami korábban 700 m² volt). Ezek az irányok az építési korlátozásokon túl a használatban is megfogalmazhatóak, így megelőzhető a kertvárosiasodás irányába való fejlődésük. Karakterjegyeinél érdemes a kertvárosi karaktertől való különbözőségeit megragadni:

A külterületi táj zöldfelületei, élő növénytakarója nagyrészt elsődlegesen gazdasági rendeltetésű, de ezen túl számos egyéb táj- és településképi alapszerepet is betölt. A gazdasági rendeltetésű zöldfelületek mellett elődeink már a legkorábbi időkől kezdve növényzet telepítésével igyekeztek a kedvezőtlen makro-, mezo- és mikroklimatikus hatásokat ellensúlyozni, nem egy esetben zseniálisan is ötvözve a gazdasági és utóbbi szempontokat: szőlő- és gyümölcskertéségek telepítése a hajdani városmagot övező északnyugati gyűrűben (Felsőszéktó, Úrihegy, Máriahegy, Budaihegy, Vacsihegy, Kőrösihegy, Szolnokihegy). Kertségeink az utóbbi néhány évtized folyamán átalakultak, és sajnos, városunk táji öröksége szempontjából jobbra nem a legkedvezőbb irányban. Ahol azonban ennek egyes részleteikben még ma is felismerhetőek és jó állapotúak, ott, igazán speciális arcát örökségét őrzik Kecskemétnek.

A valamikori zártkertek, amelyek a történelmi várostest és az elsősorban szántóföldként művelt, vagy legelőként használt külső határrészek közé ékelődnek, egyben a település szegélyeként jelennek meg², és egyfajta köztes formációként településképi szerepük is többrétegű. E karakternek jellegzetessége, hogy az ott létesült épületeknek elsősorban funkcionális rendeltetése van, a településképet elsősorban a gondozott telek, kiskert és nem pedig, maga az épület határozza meg. A kertségek zöldfelületei jelentős ökológiai szereppel is bírnak.

Egykori kertségeink igen nagy hányadán ma már lakótelepek, kertvárosok vagy gazdasági-ipari karakterű településrészek terülnek el. A még megmaradt kertségi területek ebből a szempontból is különös értékűek. Ezért ma már nem támogathatók a kertségi települési karakter alapvonásainak felszámolásával járó településrendezési törekvések - legyenek azok akár apró lépésekben vagy látványos, nagyléptékű fejlesztések formájában magvalósulóak.

közterület	telek	épület
- szűk úthálózat, az utakon túli egyéb közterületek hiánya, közművesítés nehézségei	- telken belül megjelenő többféle kerthasználat (haszonkert, gyümölcsös, szőlő, díszkert) - művelt és értékékként kezelt kertek - folyamatosan kiépülő (nőtt) szerkezet, szabálytalan épület-elhelyezés	- jellemzően gazdasági és/vagy lakó épületek - vegyes építészeti minőség

² Nemzeti Tájstratégia: 4.3.1.2. A növekvő települések és hatásaik a tájra (26. old)

Máriahegyi dűlőút

Felsőszéktói kert

Városi jelentőségű zöldfelületek karakter

Jellemzően egybefüggő, viszonylag nagy kiterjedésű zöldfelületet alkotó területek, melyek alaprendeltetésükön túl rekreációs vagy kondicionáló zöldfelületi elemként jelennek meg, így pozitív, kiegyenlítő városklimatikus hatásúak és így: szerepük klímavédelmi szempontból is egyre inkább felértékelődik.

A városi jelentőségű zöldfelületek településképi szempontból is meghatározó, elszórtan vagy helyenként összefüggő rendszert alkotva elhelyezkedő egységek, melyek további hálózatos kialakítására, az egyes elemek zöldfelületi összekapcsolására kell törekedni. .

Funkciójukat tekintve a legkülönbözőbb területhasználatok tömörülnek ebbe a karakterbe: városi szintű intézményi zöldfelületek (pl. kórház kert, Szabadidőközpont, vadaspark, egyes közintézmények), védelmi zöldfelületek (pl. vízműkutak és a szennyvíztisztító telep védterületei), temetők és kegyeleti temetők, véd- és közjóléti erdők (Nyíri erdő, Csalánosi erdő), közparkok és arborétumok- (pl. Vasútkert). Az „extenzíven művelt, illetve természetközeli táj, amely átlagosnál nagyobb esztétikai élményt nyújt, kifejtve azt a jellemzően pozitív pszichológiai hatást, amelyet többnyire a növényvel vagy vízzel fedett felszínnek váltanak ki a látvány, a kellemes hanghatások, hőérzet, asszociációk, színek, természetes formák, stb. révén.” (Nemzeti tájstratégia 2017).

A karakterbe tartozik minden olyan zöldfelület, jól elkülöníthető részlet, amely tagolja a várost, és biztosítja azokat a rekreációs lehetőségeket, amelyekre egy folyamatosan növekedő városban fokozódó igények mutatkoznak. Érdemes külön karakterként kezelni ezeket a városrészleteket, hiszen jellemzőjük a háromszintes növényállomány (van gyeper, cserje szint fás növényállománnyal), jól átjárhatóak, arra alkalmas ösvények, útvonalak vezetnek a látogatót. A városi jelentőségű zöldfelületeknek jellegzetessége az is, hogy átlátható, ligetes növénytelepítésűek, így szerkezetük biztosítja a használhatóságot. Nyílt terek és csoportok váltakoznak egy egységen belül, napos és árnyékos helyszíneket is kialakítva. Lényeges, hogy a pihenést és az aktív időtöltést kiszolgáló szabadterület építészeti elemek jól használhatóak legyenek, több korosztály szabadidő eltöltési szokásait szolgálják és biztosítsák az eltérő használatok elkülönítését (pl. külön futó út, kerékpáros út).

Példaként említjük a Széktői Szabadidőközpontot, ami már mai állapotában is méltó a védelemre, Ökológiailag is pozitív emberi táj(kép)-alakító tevékenység, eredménye, jóllehet tudjuk, hogy a terület „visszatermesztülése” a záportározók kialakítása előtti domborzati, talajtani és vízrajzi konfigurációtól gyökeresen eltérő. A Szabadidőközpont településképi szempontból alapvetően meghatározó, mesterséges tájjeleme a Vízmű- vagy Benkó-domb. . A csaknem 50 méter magasságú csonkakúp alakú földmű sokáig megosztó hatású volt, kétes értékű tájalakítási beavatkozásként tartottuk számon, elsősorban merev, tagolatlan formája és fátlansága miatt. Mai tájépítész-szakmai nyelven talán a „land-art – tájművészeti alkotás” címmel illelhetjük és ekként fogadhatjuk el. A létesítése óta eltelt négy évtized alatt telepített, illetve spontán települt fás-cserjés növényzettel - mondhatjuk – „vizuális domborzati tagoltsága” alakult ki. Hajnalban vagy alkonyatkor szürreális sziluettje óriás kontyolt tetőformára emlékeztet. Elmondható, hogy mára többé-kevésbé szervesült a tájban és síkvidéki környezetünkben egyedi, kiemelkedő jelentőségű kilátóponttá vált. A dombtetőről a városnak és térségének bárki számára elérhető csodálatos panorámája tárul fel, melynek csak a Nagytemplom tornyából adódó látvány lehet vetélytársa.

Tanyás karakter

A tanyás területek kialakulásukat tekintve egyidejűek a mezővárossal, a mezőváros és a tanya szoros egymást kiszolgáló, támogató viszonyban állt valamikor. Tanyán már nem csupán önellátó gazdálkodás folyt, hanem a térség megélhetését, vagyinosodását szolgáló növénytermesztés és állattenyésztés zajlott. A növénytermesztés nálunk nem korlátozódott a szántóföldi kultúrákra: búzára, kukoricára, hanem teret nyert a sokkal intenzívebb, munkaigényes kert kultúra is. E téren a szőlő-és gyümölcsstermesztés volt a meghatározó, de jelen voltak a zöldséges tanyák is, ahol például kelkáposztát termesztettek újító módszerekkel: melegágyakkal, öntözéssel, trágyaágyásokkal, szélfogó örökzöldekkel körülülteve.

A mai tanyáknak két jellemző fejlődési irányuk van: a gazdálkodó (1) és a lakó vagy nyaraló tanya (2). Utóbbinál a rekreációs szerep is megjelenik, az ott élő, tudatosan a tanyai életmódot, hangulatot keresi, és sok esetben annak megőrzését is feladatának tekinti. Ugyanakkor településképet tekintve olykor negatív eredményt hoz ez a romantikus hozzáállás. A félreértelmezett, nem az évszázados helyi hagyományokban gyökerező népieskedés torzói az összezsúfolt más hazai tájakról importált építészeti formaelemek (pl. boltíves tornác és ablakok, szénaledobó tetőablakok, terméskő alkalmazása, stb.). Ennek elkerülésére támpontot jelenthet, a Duna-Tisza köze hátsági részére jellemző tanyák építészeti hagyománya, egy-egy felújított tanyaépület hagyománytisztelő, de lakható, élhető épületformálása.

A karakter elnevezés utal a település külterületének legnagyobb részén elszórtan „tanyás jelleggel” beépült tájra. Tanyáink a korábbi fejezetekben érzékeltetett jellegzetes tájtagoltság miatt – szórványtanyák, más jellegűek, mint a Nagyalföld más tájainak sor- vagy bokortanyái. A beépülés módja, a megművelt területek között pontszerűen, meghatározott távolságban (200-500 m) megjelenő épületegyüttesek jellegzetes kecskeméti tanyás településkaraktert (tájat) rajzolnak. A megritkult, hagyományos kertes tanyák mellett ma szántók övezik Talfája, Borbás, a városföldi határ és Törökfái tanyáit, míg a rétek, legelők és nádasok inkább Belsőnyírt, Úrrétet, Kísfáit és Matkó térségét jellemzik.

közterület	telek	épület
<ul style="list-style-type: none"> - szabálytalan, a táji, domborzati adottságokhoz illeszkedő úthálózat - az úthálózatnak a területhasználatból és az egykori birtokméretekkel levezethető belső hierarchiája - a telkek többnyire nem kerítettek helyenként fasorok az utak mentén mezsgyék és tájtagoló sövények 	<ul style="list-style-type: none"> - tanyaudvar jellemző funkcionális elrendezettséggel, mindig több, különböző funkciójú épülettel - a szántóföldi tanyák gyakran körülszántottak, a tanyatelek „úszik” a mezőben - a telekhatár mentén fák - a TSZ- szervezés nyomán kialakult jellemző telekméret 3000-6000 m² - a beépítettség mértéke legfeljebb 5-8 % 	<ul style="list-style-type: none"> - tanyaépület - egyszerű tömegalakítás, többnyire nyeregvetős, földszintes épületek, jellemzően a kedvező égtáj felé nyitott az alaprajzi elrendezés

Városközponti karakter

Közterület

- közterületi burkolatok, utcabútorok, lámpatestek cseréje, felújítása csak egységes koncepció alapján történhet
- a gépjárműforgalom által használt közterületekkel szemben a gyalogos közterületek és zöldfelületek növelésére kell törekedni
- ahol az utca szélessége lehetővé teszi, gondoskodni kell az egységes fasor telepítéséről
- ahol fasor nem telepíthető, ott dézsás növények elhelyezésével legyen biztosítva a természeti környezet megjelenése
- szükséges a főtéri szövet további kiterjesztése és környezetrendezési rehabilitációja a gyalogos-sétáló zóna további térnyerése érdekében (ajánlott a Főtér együttes továbbtervezése, kiterjesztése, a Főtérbe futó utcák bekapcsolása a patinás Főtér együttesbe, hiszen a belső sétáló zónára nagy igény van. (2007-es és 2009-es ötletpályázatok)
- ajánlott a városközponti térszövet zöldfelületeinek, közparkjainak, növényállományának a mai igényeket színvonalasan kiszolgáló, hosszú távon életképes és fenntartható teljeskörű megújítása
- nagy tömegigényű rendezvényeknek például a Vasútkert, a Kálvin tér, a Rodostó tér és a megújításra váró Széchenyi tér is helyet biztosíthat
- a zöldfelületek kialakításánál mérlegelni javasolt a jelleg/hangulat megteremtése vagy megőrzése érdekében az egy-, két-, három- vagy négyszintes növényállomány differenciált telepítését

Telekhasználat

- a beépítés kialakulnak tekinthető, ezért új épület elhelyezése esetén követelmény a fokozott illeszkedés
- az udvarok zöldfelületét az új beépítések alkalmával nem szabad felélni, törekedni kell a telken belül is az élvezhető zöldfelület kialakítására (Nagykörúton belüli beépítéseknél, átépítéseknél gondoskodni ajánlott telkenként legalább 1 db nagy lombkoronát nevelő fa elültetéséről és négyszintes növényállomány telepítéséről)
- ajánlott a mindenkor hatályos településrendezési (szabályozási) terv szerinti minimális zöldfelületi mutató hosszú távú biztosítása, rögzítése.

Épület

- mind építészeti, mind közterületi szempontból kialakult állapotról van szó, így új beépítésnél az illeszkedés a legfőbb cél az arányosság gondolatát szem előtt tartva
- épület-felújítás esetén törekedni kell az eredeti állapot visszaállítására
- az igényes építészeti részletek (ablakok, kapuk, vakolat-architektúra, kerámiadíszek stb.) feltétlenül megőrzendők, a megőrzés érdekében folyamatos karbantartásukról gondoskodni kell
- épületenergetikai felújítás során a helyi védelem alatt álló épületek esetében is kerülendő a műanyag ablak alkalmazása
- épületgépészeti elemek nem, vagy csak rejtetten jelenhetnek meg a közterületről látható homlokzati felületen
- üzletportálok kialakítása az épület homlokzati architektúrájával összhangban, annak értékeit szem előtt tartva történjen

Polgárvárosi karakter

Közterület

- a kerítés megjelenése zárt hatású legyen (pl. falazott téglakerítés vagy hagyományos, függőlegesen tagolt kecskeméti deszkapalánk)
- az utcakép jellegadó épületeihez igazodó magassági arányok
- kívánatos a leromlott, vagy rendezetlen járdaburkolatok fokozatos, egységes szemléletű átépítése
- fasorok, fás növényállomány helyét biztosítani kell a közművek mellett
- a fapótlásokat és fásításokat tervezett, ütemezett módon kell lefolytatni, a városnak éves fatelepítési tervek alapján ajánlott kivitelezni ezt a munkát, a kifejezetten erre a tevékenységre elkülönített forrásból
- a kiöregedő fasorok leváltása nehéz, de fontos és időszerű feladat; nem ajánlott azonban az általánosítás, minden helyet, utcát egyedileg kell vizsgálni és megoldást találni
- külön figyelmet kell fordítani a „beékelődő terek” (utcabővületek, térszűkületek) jövőjére, utcaéiképményként való kezelésére, hogy ne csupán forgalmi csomópontként vagy illegális parkolási felületként létezzenek
- az ingatlanok előtti közterületi zöldsávok kialakításában és fenntartásában az ingatlantulajdonosok szerepet vállalhatnak; de ezen közterületi zöldfelületek ki- vagy átalakítása esetén előzetes főépítész-főkertész egyeztetés lefolytatása ajánlott
- a zöldfelületek kialakításánál mérlegelni javasolt a jelleg/hangulat megteremtése vagy megőrzése érdekében az egy-, két-, három- vagy négyszintes növényállomány telepítését

Telekhasználat

- elsősorban zárt sorú beépítés javasolt, azonban a telek tájolása indokoltá teheti a félig zárt sorú telepítést is
- a Nagykörúton belüli beépítéseknel, átépítéseknel gondoskodni ajánlott telkenként legalább 1 db nagy lombkoronát nevelő fa elültetéséről vagy megőrzéséről és négyszintes növényállomány telepítéséről
- ajánlott a mindenkor hatályos településrendezési (szabályozási) terv szerinti minimális zöldfelületi mutató hosszú távú biztosítása, rögzítése

Épület

- mértékletes tömegformálás
- kerülendő a nagy épületmélység
- magastetős épületforma
- kerülendő az elaprózott, túlzottan összetett tetőidom
- kerülendő a manzárdtető és az alacsony hajlásszögű tető
- kerülendő az öncélú tetőfelépítmény
- homlokzatformálás során törekedni kell az igényes anyaghasználatra
- épületgépészeti eszközök utcai homlokzati beépítése esetén szükséges a városképi illeszkedés vizsgálata, véleményezése

Villanegyedi karakter

Közterület

- kívánatos a hiányos, vagy rendezetlen járdaburkolatok fokozatos, egységes szemléletű ki/átépítése
- a közterületek fásított jellege megőrzendő
- a kerítés jellemzően áttört, a tömör kerítés kerülendő, a magassága jellemzően a szemmagasság legyen
- mindenkor ajánlott a közterületi, utcai növénytelepítés esetén a kialakult utcaképre tekintettel lenni, de alapvetően törekedni kell a villanegyed hangulatát megadó, nagykoronás, jelentős árnyékot biztosító, egységes lombhullató fasorok telepítésére
- utcáfásítási program kidolgozása ajánlott a villanegyed utcáira, mivel az eredeti nagykoronás fasoraink részben felszámolásra kerültek (helyettesítésük számos esetben indokolatlanul kis- vagy gömbkoronás fákkal történt vagy egyáltalán nem történt meg)
- a közterületi zöldsávok kialakításában és fenntartásában az ingatlan tulajdonosok szerepet vállalhatnak. Ezen közterületi zöldfelületek ki- vagy átalakítása esetén előzetes főépítési-főkertési egyeztetés lefolytatása szükséges
- közterületi zöldfelületek kialakításánál mérlegelni javasolt a jelleg/hangulat megteremtése vagy megőrzése érdekében az egy-, két-, három- vagy négyszintes növényállomány telepítését

Telekhasználat

- a díszkertek közepén állnak a díszes villaépületek, így új beépítés esetén ez a szabadon álló épületelhelyezés ajánlott, az épületet körbeveszi a kert,
- a telken belüli magas minőségű, igényes zöldfelületek megtartása fontos, díszkertek kialakítása javasolt (építési telkeken négyszintes növénytelepítés ajánlott)
- a telken belüli burkolt felületek aránya korlátozandó
- a melléképületek építése nem javasolt
- ajánlott a mindenkor hatályos településrendezési (szabályozási) terv szerinti minimális zöldfelületi mutatók hosszú távú biztosítása, rögzítése

Épület

- felújítás esetén az eredeti állapotot kell visszaállítani
- új beépítés esetén a villaépítészet jellegzetességeit – hangsúlyos lábazati rész, nagy, összefüggő nyílások, játékos tetőidom, nagyméretű teraszok - érdemes követni
- a részletgazdagság, a díszítőelemek használata ajánlott
- földszintes vagy tetőteres épületek jellemzőek, és ez az alacsony beépítési magasság megtartása javasolt
- épületgépészeti eszközök utcai homlokzati beépítése esetén szükséges a városképi illeszkedés vizsgálata, véleményezése

Kertvárosi karakter

Közterület

- kívánatos a jobbára hiányzó járdaburkolatok legalább egyoldali kiépítése
- a közterületek fásított jellege megőrzendő
- a kerítés jellemzően áttört, tömör kerítés kerülendő, a magassága jellemzően a szemmagasság legyen
- mindenkor ajánlott a közterületi, utcai növénytelepítés esetén a kialakult utcaképre tekintettel lenni. (ha jellemzően nagyobb koronájú lombos (dísz)fákkal beültetett az utca, akkor ahhoz szükséges igazodni, ha gyümölcsfákkal, akkor gyümölcsfát vagy dísz-gyümölcsfát javasolt telepíteni.)
- új utcák kialakítása és zöldfelület-rendezése esetén minden esetben biztosítani kell legalább egyik oldalon fasor helyét (lásd szabályozási terv szerinti minta-keresztmetszelvények)
- utcafásítási program kidolgozása ajánlott a kertvárosokra – élve az utcakép rendezés hatékony eszközével
- az ingatlanok előtti közterületi zóldsávok kialakításában és fenntartásában az ingatlan tulajdonosok szerepet vállalhatnak; ezen közterületi zöldfelületek ki- vagy átalakítása esetén előzetes főépítési-főkertési egyeztetés lefolytatása ajánlott
- korlátozni ajánlott a közterületi burkolt autóbeállók (parkolóhelyek) zöldfelületek rovására történő további térnyerését (ingatlanonként legfeljebb két autó számára javasolt szabványos méretű burkolt közterületi beálló/parkolóhely kialakítása)
- a közterületi zöldfelületek kialakításánál mérlegelni javasolt a jelleg/hangulat megteremtése vagy megőrzése érdekében az egy-, két-, három- vagy négyszintes növényállomány telepítése

Telekhasználat

- nagy területű városrészek jelentős zöldfelülettel, fontos városi szintű lélegzőfelület
- a telken belüli burkolt felületek aránya korlátozandó
- a melléképületek elsősorban a főépülettel egybeépítve építendőek
- építési telkeken négyszintes növénytelepítés ajánlott
- ajánlott a mindenkor hatályos településrendezési (szabályozási) terv szerinti minimális zöldfelületi mutatók hosszú távú biztosítása, rögzítése

Épület

- földszintes vagy tetőteres épületek jellemzőek és ez az alacsony beépítési magasság megtartása javasolt
- épületgépészeti eszközök utcai homlokzati beépítése esetén szükséges a városképi illeszkedés vizsgálata, véleményezése

Rögzítendő e településrészek jelenlegi kiterjedése. Mindaddig nem ajánlott a külterületek rovására történő továbbterjeszkedés., amíg a városszerkezeti „beharapások” a (Károly Róbert krt. és a Nagy L. király krt.) hiányzó szakaszai mentén) be/össze nem épülnek A szatellit településeken határozottan ajánlott megőrizni, illetve méginkább újraéleszteni a falusi jelleg minden pozitív vonását: az erős zöldfelületi beágyazottságot és (háztáji) gazdálkodást. Nem ajánlott tájidegen növénykultúrákat (dísz és haszonnövények, pl. idegenhonos örökzöldek) támogatni, ajánlott viszont az őshonos, tájhonos (főleg gyümölcs) növények ültetése. A külterületi táj és a falusias jellegű településrészek kapcsolatát, összhangját a lehető legtöbb eszközzel kell támogatni, létrehozni és fenntartani. Az út és utcafásítások ennek például mindenkor hatékony eszközei (lásd általános zöldfelületi ajánlások).

Kolóniás karakter

Közterület

- a belvároshoz közel eső, azonban nagyon rendezetlen területekről van szó, a cél a környező kertvárosi minőséghez való fokozatos felzárkózás
- szükséges a közterületeket szélesíteni, fasorokat telepíteni
- a közterületek átépítésénél, járdaépítéseknél egységes terv alapján kell eljárni

Telekhasználat

- az egységes utcakép érdekében az utca felől a főépületek egyforma előkert mérettel, melléképületek a főépületek mögött helyezendőek el
- a telken belüli burkolt felületek aránya korlátozandó

Épület

- földszintes vagy tetőteres épületek jellemzőek, és ez az alacsony beépítési magasság megtartása javasolt
- kerülendő a melléképületek utcafronti telepítése

Lakótelepi karakter

Közterület

- közterületi burkolatok, utcabútorok, lámpatestek egységes tervek alapján készültek, így azok cseréje, felújítása is csak egységes koncepció alapján történhet
- a parkolási gondok megoldatlansága további fejlesztéseket igényel
- lakótelepeink 25-45 éves tömbházas lakóterületek, koruk miatt időszerű a közterület rekonstrukció/rehabilitáció; ebben feltárandó értékek rejlenek (pl. közösség-szervező közterület-rekonstrukció: tervezés – megvalósítás - fenntartás és legfőképp a használat szakaszaiban), mely által előbb, kondicionáló és rekreációs hatásaiban jóval erősebb zöldfelületek jöhetnek létre
- javasolt a Széchenyiváros szerkezeti (így közúti, gyalogos és kerékpáros közlekedési) kapcsolatainak a városközpont felé történő kiépítése
- a Széchenyivárosban az elmúlt évtizedekben megvalósult identitás-képző és erősítő fejlesztéseket (pl. Planetárium, Aradi vértanúk tere,...stb.) szükséges folytatni, ezzel a sematikus, tömbházas városrészt „kecskemétiesíteni” – ugyancsak létrehozva és erősítve a történeti városmaggal való szorosabb kapcsolatot
- a széchenyivárosi közterületet a már említett városszerkezeti kapcsolatok létrehozása, definiálása által strukturálni, „értelmezni” lehetne és az így létrehozható új közterületi minőség révén a ma megszokottnál jóval élhetőbb és vonzóbb városrészé, azaz lakóhelyé válhatna
- ajánlott a településrendezési eszközök felülvizsgálata és módosítása a lakótelepek zöldfelületi egységének megőrzése és fejleszthetősége érdekében
- ajánlott a mindenkor hatályos településrendezési (szabályozási) terv szerinti minimális zöldfelületi mutatók kifejezett betartása és hosszú távú biztosítása
- a közterületi zöldfelületek kialakításánál mérlegelni javasolt a jelleg/hangulat megteremtése vagy megőrzése érdekében az egy-, két-, három- vagy négyszintes növényállomány telepítését

Telekhasználat

- a beépítés itt is kialakultnak tekinthető, az épületek és a közterületek egyaránt ezek arányát szigorúan megszabó tervek alapján készültek, így új épület elhelyezése, a meglévők bővítése általában nem kívánatos

Épület

- épület-felújítások esetén törekedni kell az egységes megjelenés megtartására, ugyanakkor üdébb, vidámabb városkarakter kialakítására
- épületgépészeti elemek homlokzaton történő elhelyezése szintén egységesen történhet

E karakteren belül általánosan a zöldfelületek megőrzése, fejlesztése céljából fontos megállapítani, hogy alapvetően egy magas zöldfelületi aránnyal rendelkező karakterről van szó, ahol településképi szempontból is elsődleges a felületek megőrzése. Itt a legnagyobb konfliktust a parkolási igény jelenti, ugyanakkor a megépített garázsok nincsenek parkolóként használva, sok esetben üzlethelyiségként funkcionálnak a valóságban. A zöldfelületek, a településképi és egyáltalán a településrészek élhetősége szempontjából a parkolást szükséges rendezni, a valós igényekhez, az épületekben lakók igényeihez igazítani. Ehhez javasolt egy olyan felmérést készíteni, amely számba veszi az egyes tömbökhöz kapcsolódó parkolóhely kihasználtságát. Javasolt a nem helyben lakók számára a parkolóhelyek használatának korlátozása ahhoz, hogy rehabilitálhatók legyenek a zöldfelületek és annak érdekében, hogy a lakók számára használhatóbbak legyenek és így a szabadidő eltöltést megfelelően szolgálhassák.

Ipari karakter

Közterület

- a szabályozási terv és helyi építési szabályzat mellékleteiben meghatározott út minta keresztszelvényeken jelölt közlekedési és közterületi fásításokat vagy fasor-telepítéseket az ipari beruházás építetője részéről javasolt megvalósítani az elkészítendő városi zöldfelületi rendszer tervnek vagy az adott évi fásítási koncepciónak megfelelően – előzetes főépítési-főkertészi egyeztetés alapján

Telekhasználat

- alacsony beépítési arány jellemző a nagy területű telkeknek köszönhetően
- jellemző a jelentős összefüggő zöldfelület a telken belül, mely megőrzendő karakterjellemző
- a burkolt felületek magas aránya jellemző, ezek kedvezőtlen hatásának kiegyenlítésére a zöldfelületi arány, intenzitás növelésére van szükség
- zöldmezős beruházások esetén a jelentős beépítettség és a burkolt felületek magas aránya miatt - ezek kedvezőtlen ökológiai hatásának ellensúlyozására - a szabályozási tervben (helyi építési szabályzatban) előírt minimális zöldfelületi arány növelése ajánlott
- ajánlott a zöldmezős ipari beruházásokhoz kapcsolódó környezet- és zöldfelület-rendezés intenzitásának növelése
  - az építési telkek kötelezően előírt zöldfelületként kialakítandó területein kétszintes növénytelepítés javasolt
  - a jelenlegi szabályozási tervben meghatározott beültetési kötelezettségű területek előírásának megtartásán túl az ilyen módon intenzív növénytelepítésre előírt telekhányadok részarányát növelni ajánlott: minden 10.000 m² vagy azt meghaladó telekterület ténylegesen kialakításra kerülő zöldfelületének 50%-át a beültetési kötelezettségű terület előírásainak megfelelően javasolt kialakítani
- törekedni kell az ingatlanokon belül történő csapadékvíz elhelyezésre (talajban történő elszikkasztásra), vagy tározást követően egyéb, nem ivóvíz minőséget igénylő célra (pl.: öntözés,) történő felhasználásra
- ajánlott a telekterületeken történő vízszikkasztást kiterjedt, a természetes talajrétegzettségbe durván beavatkozó, meredek partú és tájképileg előnytelen geometrikus alaprajzú csapadékszikkasztó medencék létesítése nélkül megoldani - pl. burkolt felületek alatt elhelyezett műanyag szikkasztókazetták alkalmazásával; amennyiben mégis földmű-medrek kialakítására kerül sor, törekedni kell a legalább 4' vagy ennél is enyhébb hajlásszögű, a természetes terepmélyületeket - például a táj szikes laposait - imitáló tereprendezési megoldások (rézűk) alkalmazására; a szikkasztómedencék alaprajzi megformálásánál ajánlott a merev mértani formáktól (téglalap, négyzet, háromszög) eltérő, oldott, ívelt alaprajzi vonalvezetésű mederkontúrok kialakítása

Épület

- az épület megjelenése fejezze ki annak ipari, tisztán funkcionális jellegét
- kerülendő a családi ház jellegű fejpületek építése
- korszerű anyagok, egyszerű épületszerkezeti megoldások alkalmazandóak

Városkörnyéki lakókeres karakter

Közterület

- az utcák szabálytalan vonalvezetése megőrzendő
- utca menti fasorok a közterületek kialakulatlansága miatt nem praktikusak és kialakításuk még nem időszerű
- javasolt a távlati közlekedési és közműterületek biztosíthatóságára a be nem építhető telekrész szabályát alkalmazni (meglévő közterület tengelytől 6 m-re kerítés, közmű létesítmények elhelyezése)

Telekhasználat

- nagy méretű telkeken szabadon álló módon, nagy előkert eltartásával épült földszintes lakóépületek jelennek meg
- ez a beépítési mód és intenzitás követendő
- a telekterület döntő részén kialakításra kerülő díszkerti-rekreációs funkció részletképzéseinek és növényhasználatuk tekintetében figyelembe kell venni a táji beágyazottságot és közvetlen táji kapcsolatokat: kerülni kell a túlzott mértékű, idegenhonos (pl. örökzöld) növényalkalmazást, törekedni kell az őshonos (jellemzően lombhullató) növények ültetésére
- az építési határvonalhoz igazodva kifejezetten ajánlott lombhullató őshonos fák, gyümölcsfák telepítése
- ajánlott őshonos örökzöldek (közönséges boróka, tiszafa és ezek fajtáinak) telepítése
- minden telken megvalósításra javasolt a háromszintes növénytelepítés
- a kerti növényzetben belül az örökzöld növényhasználat maximum 10% legyen
- homogén örökzöld sövények tuja-félékből való kialakítása nem ajánlott
- javasolt extenzív gyepfelületek és őshonos fajösszetételű, ligetes cserje- és facsoportok kialakítása a kert területén (pl. hátsó kertben)
- kifejezetten javasolható veteményes, gazdasági kertrészek kialakítása, a tájjal és a város történelmi hagyományaival összhangban

Épület

- földszint és tetőteres épületek telepítése ajánlott
- javasolt egyszerű épülettömeg tervezése
- magas, tömör kerítés kerüendő

Kertség karakter

Közterület

- bár erősek a törekvések az utcarendezésekre, közműhálózati fejlesztésekre, nem ajánlható a mérnöki szerkesztésű utcaszerkezet és -kép kialakítására való törekvés, mert az ellentétes a kertség hagyományos, halmazos telekszerkezetével
- javasolt a távlati közlekedési és közműterületek biztosíthatóságára a be nem építhető telekrész szabályát alkalmazni (meglévő közterület tengelytől 6 m-re kerítés, közmű létesítmények elhelyezése)

Telekhasználat

- a zöldfelületi jelleg kiemelten fontos
- a telken, az építési helyen belül szabadabban elhelyezhetőek a főépületek és a melléképületek
- a kertségek nagy része zártkertként őrződött meg, mely művelési ág átalakulóban van, ahol nem minden esetben kell ösztönözni, és megteremteni a beépítésig lehetőségét, hiszen a térségek közműellátottsága csak sokkal lassabb ütemben tud fejlődni, társadalmi vitákat, és számos egyéb konfliktust vonva maga után
- ajánlott a telkek közterületi határain, azaz előkertekben őshonos lombhullató fák, ezen belül is a hagyományos, tájra jellemző gyümölcsfák vagy díszgyümölcsfák fasorként telepítése – törekedve így egy-egy közben, dűlőben egységes karakterű, telkeken átívelő, azokat összekötő „utcafásítás” jellegű fatelepítések kialakítására
- a kertek lombhullató faállományának megőrzése lényeges feladat, kerülendő a homogén, nagy tömegben történő örökzöld alkalmazás (az örökzöldek alkalmazásának felső határa 10% mértékben ajánlott)
- fontos és őrzendő karakterelem ma is az önellátási célú zöltség-, gyümölcs-, szőlőtermesztés, a szükségszerű és az elkerülhetetlennek látszó társadalmi folyamatok okozta lakófunkcióra váltás mellett
- ajánlott a településrendezési eszközök módosítása esetén a fenti ajánlások kiemelt figyelembe vétele és a mindenkor hatályos településrendezési (szabályozási) terv szerinti minimális zöldfelületi mutatók kifejezett betartása és hosszú távú biztosítása, rögzítése,
- két vagy háromszintes növénytelepítés ajánlott
- érdemes figyelembe vennünk, hogy a nagyüzemi mezőgazdálkodás és a sűrű beépítésű, minimális zöldfelületekkel bíró területek kiszorító hatással vannak az élővilág számára, felszámolva a természetes élőhelyeket. Ezért az olyan, e két véglet közötti térrendszerek, mint például városunkra hagyományosan jellemző kiskertes lakó- vagy gazdálkodó területek (például kertségek vagy kertvárosi övezetek) ökológiai menedékként szolgálhatnak a védett fajok (pl. sün, fecske) számára is.

Épület

- nyugodt építészeti részletképző elemekkel megvalósított épületek kialakítása javasolt
- az épületek megjelenésének tükröznie kell azok funkcionális mivoltát, díszítőelemek használata nem ajánlott
- földszintes vagy tetőteres épületek jellemzőek, az alacsony beépítési magasság megtartása javasolt
- magas, tömör kerítés kerülendő

Városi jelentőségű zöldfelületek karaktere

- elsődleges feladatot jelent e karakter tekintetében a ma még városi szinten többnyire elszórtan megjelenő elemek zöldfelületi összekötése növénytelepítés (fasorok, zöldfolyosók) által. Erre vonatkozóan ajánlott kidolgozni egy külön zöldfelületi rendszertervet, mely részleteiben tartalmazza ezen elemeket (zöldfelületi leltár) fenntartási, kezelési, beavatkozási iránymutatásokkal. A vonalas zöldfelületi kapcsolatokat legkézenfekvőbb utak és vízfolyások mentén megvalósítani (lásd általános ajánlások)
- az adott természeti (főként homoktalajok, szélrózió, relatív vízhiány) viszonyok kedvezőtlen hatásának kompenzálására e zöldfelületek szükségessége a kondicionáló, védelmi szerepre és a lakókörnyezet minőségi javítása érdekében elengedhetetlen, melyet a város rohamos fejlődése során szem előtt kell tartani
- ajánlott a mindenkor hatályos településrendezési (szabályozási) terv szerinti minimális zöldfelületi mutatók (illetve a maximális beépítés/burkolt felületi arány) hosszú távú biztosítása
- növénytelepítés esetén egy- négyzetes állomány kialakítása javasolt, figyelembe véve az adott területek eredendő funkcióját és sajátosságait

A város már nem üzemelő temetőinek jövőbeni szerepét szükséges meghatározni. Egyes temetők vagy azok elhatárolt részei kegyeleti temetőként, mások működő vagy részben működő temetőként, továbbá közparkként működhetnének. A működő, és rendezett tulajdonviszonyú temetőknél is érdemes figyelembe venni, hogy ezek akár a szabadidő eltöltést, sétát, pihenést, megnyugvást szolgáló zöldfelületek is lehetnek, ahol biztosítani szükséges pihenő padokat, útvonalak kitáblázását, egyes fontos elemeit a temetőnek térképen feltüntetni, mely eligazodásként szolgálhat, esetleg látogatást ösztönöz. A temetői fasorok is egységesek szerkezetet és képet kell, hogy mutassanak: telepítésükről, pótlásukról, cseréjükéről rendszeresen gondoskodni kell.

Tanyás karakter

Az általános zöldfelületi ajánlások e külterületre vonatkozóan széleskörűen érvényesek, ide értve a víz- és talajgazdálkodásra, tájfásításra, dűlő és egyéb utak fásítására, mező-, és talajvédő, tájtagoló sövényekre, külterületi fasorokra, erdőkre, illetve gyepterületekre vonatkozó ajánlásokat.

Közterület

- a dűlőutak megőrzése javasolt
- javasolt a művelés és a távlati közlekedési és közműterületek biztosíthatóságára a be nem építhető telekrész szabályát alkalmazni (meglévő közterület tengelytől 6 m-re kerítés, közmű létesítmények elhelyezése)

Telekhasználat

- a telekterületen döntő részén mezőgazdasági termelési tevékenység folytatandó
- díszkert csak szorosan véve az épületek körül (a tanyaudvar területén) javasolható
- díszkert, tanyaudvar területén kétszintes növénytelepítés javasolt
- a díszkerten belül alkalmazott növények maximum 10%-a legyen csak örökzöld növény (tujafélék, fenyők ... stb.)
- a természetési célú növénykultúrák mellett egyéb céllal (védelem, pihenés, rekreáció) őshonos lombhullató növények telepítése javasolt
- kifejezetten nem ajánlott a lakó- és díszkertfunkció kiterjesztése a teljes telekterületre, mert ezzel lassan felélnénk tájunkat, éltető környezetünket
- nem javasolható az ún. inváziós növényfajok egyoldalú telepítése, meghagyása (pl. homogén akácos erdőfoltok, bálványfa és olajfűz csoportok stb.)

Épület

- új épület a terület alapvető funkcióját, a termelést nem korlátozhatja
- alacsonyabb, földszintes épületek építése javasolt
- 10.000 m²-nél kisebb területű telkeken 40-45 fok közötti hajlásszögű magas tetős tetőforma használata javasolt

Jó példák bemutatása épületeinkről

5

A felújítás a homlokzatok finom díszítettségének teljes megőrzésével, a nyílászárók osztásrendjének és szerkezeti elemeinek megtartásával, az eredetivel azonos megjelenésű, hatású épületet eredményezett.

Az eredetivel megegyező díszítettségű homlokzatokba korszerű műszaki megoldású, ám mégis az eredeti formavilágot idéző nyílászárók kerülnek.

A jellemzően lakókörnyezetbe épített új bölcsődeépület alkalmazott arányaival, nyílászáró-rendjével, középületeként illeszkedik a befogadó környezetbe. Modern formavilága, korszerű anyaghasználata nem mond ellent a történeti városrész építészeti örökségének.

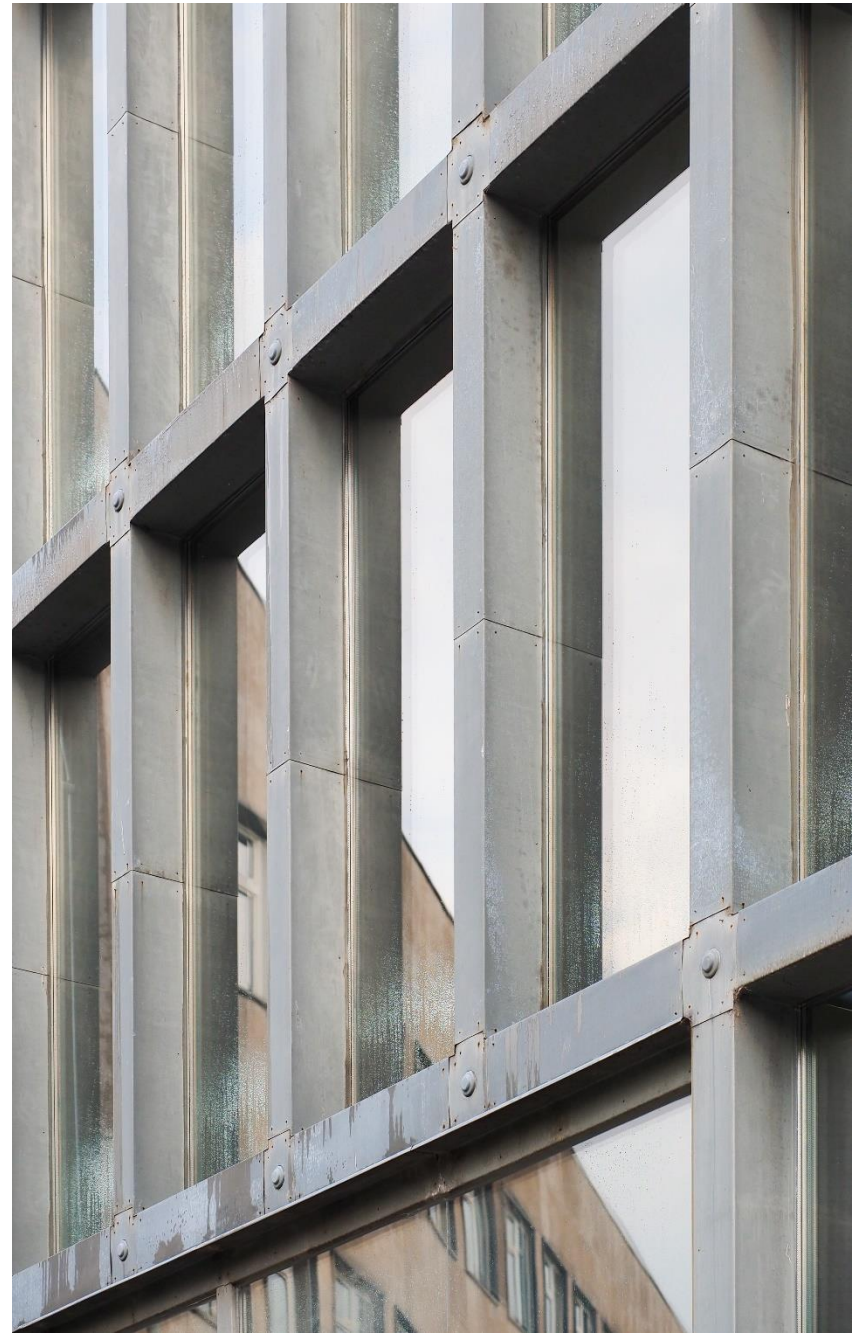

A modern épület, arányaival, nyílászáró-rendjével, egyszerű mégis változatos formavilágával illeszkedik környezetébe. Nem másol, nem kívánja letagadni a kort, amelyben épült.

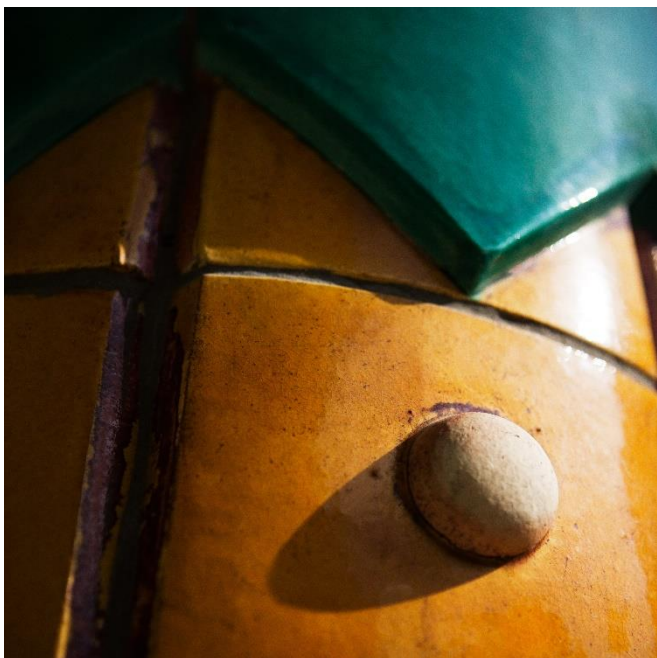
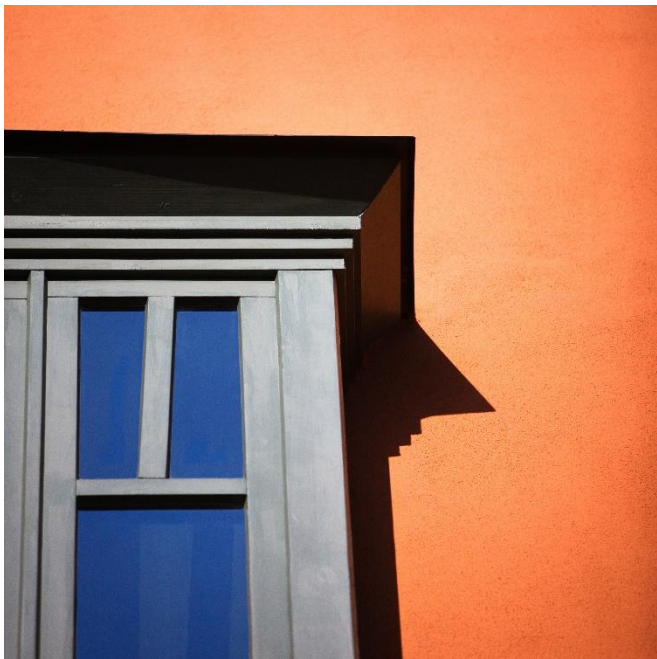

Mind felújítás, mind új építés esetén fontosak az arányosan megválasztott részletek, amelyek nem másolják a múltat, hanem újszerű formai eszközökkel gazdagítják az épületeket, s válnak az idő folyamán építészeti örökséggé.

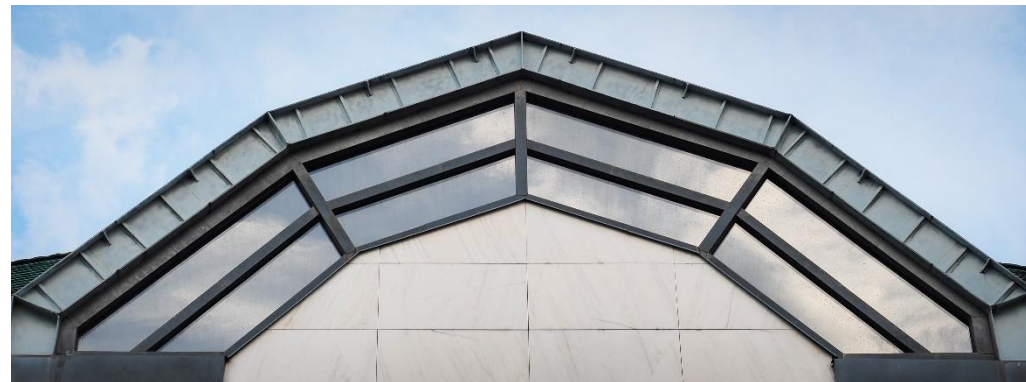

Egyszerű, tiszta formák és hibátlan arányrend teszik az épületet a belvárosi építészeti világban is illeszkedő alkotássá. Az időtálló anyaghasználat az igényes építészeti megoldások fontos eleme.

Gazdag színezéssel, változatos formavilággal, részletekkel is épülhetnek új épületek.

Időtálló építészeti megoldásaival, térbeli elhelyezésével, visszafogott mégis sokszínű építészeti részleteivel kiválóan példázza, miként lehet korszerű módon illeszkedni az építészeti örökség részét képező városi szövetbe és épületgyűttesbe.

A helyes arányok megtartásával a Villanegyedben is lehet új, korszerű villa jellegű épületet építeni. A hangsúly a formák, a nyílásrendek helyes arányán van.

Jó példák bemutatása sajátos építményfajtákról, reklámhordozókról, egyéb műszaki berendezésekről

6

Jó példák közterület és zöldfelület alakításra

7

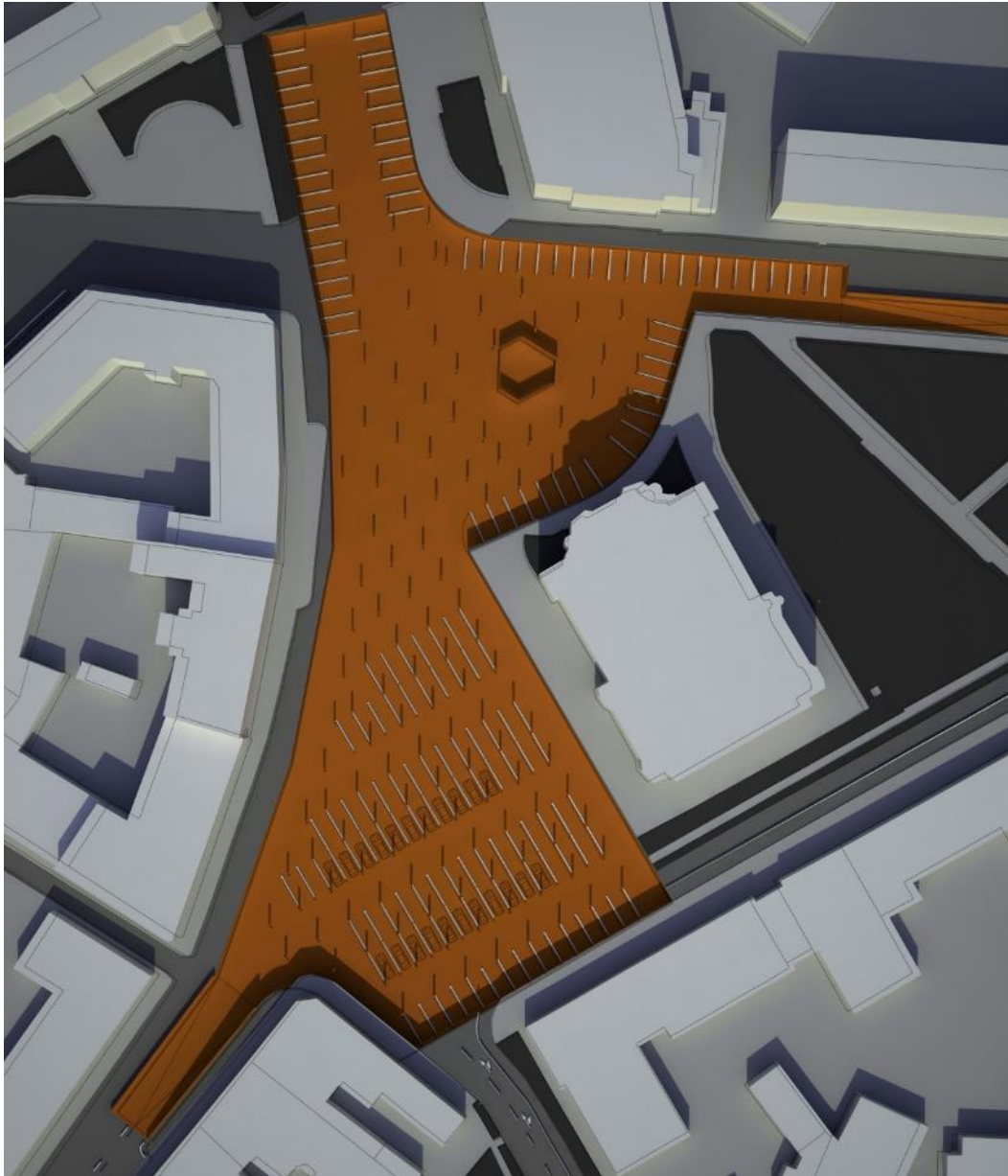

Beépítési vázlatok

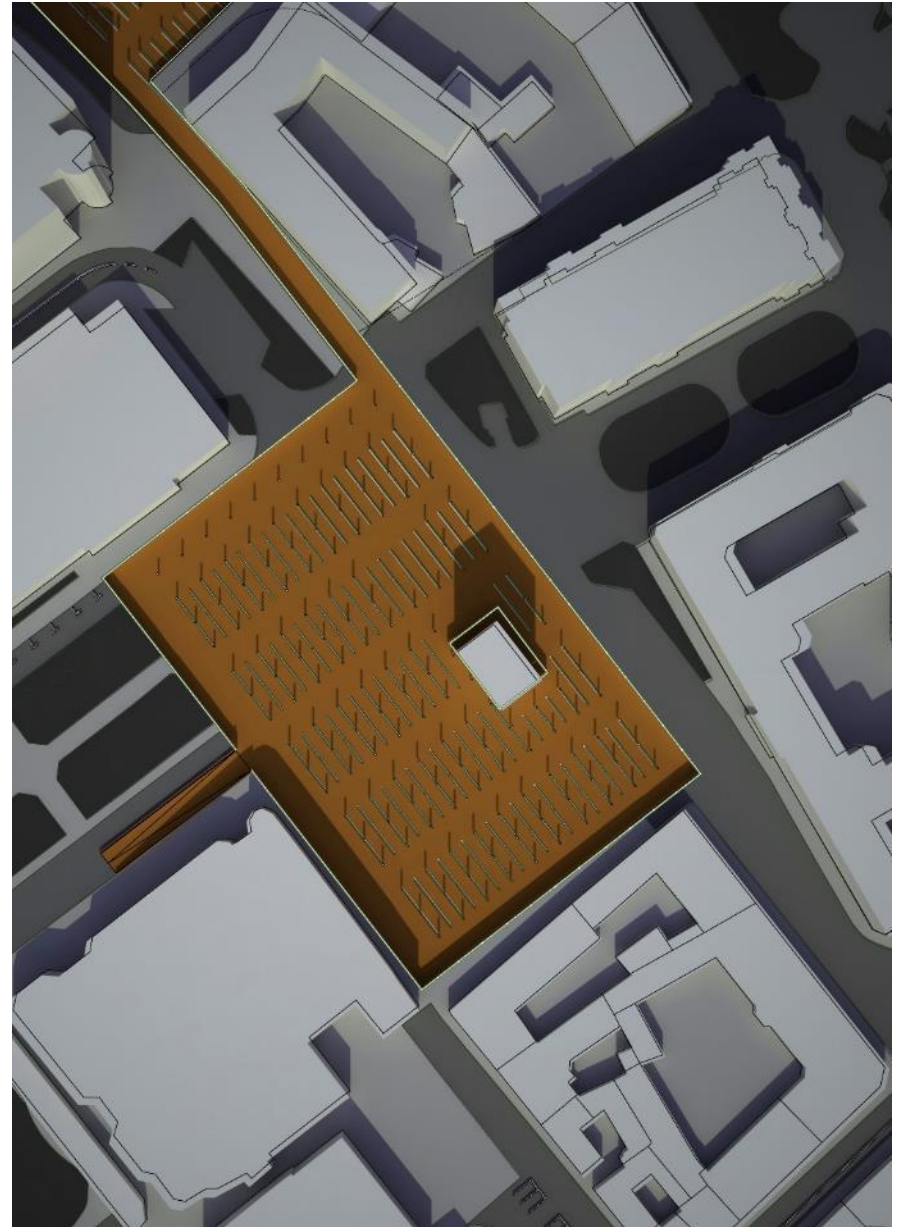

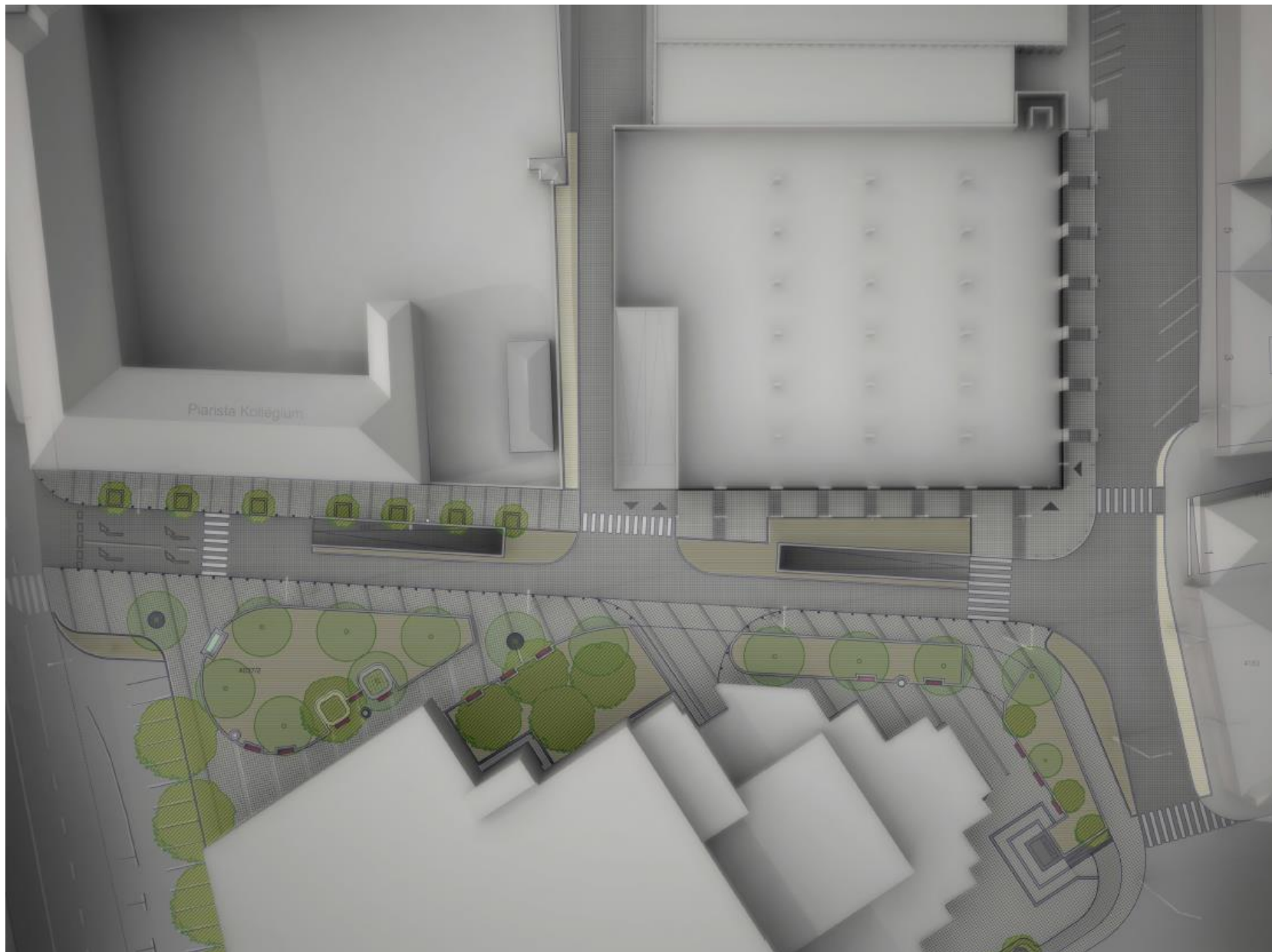
Térszint alatti parkolók elhelyezésének vizsgálata a belvárosban

Színház előtti terület

Deák tér

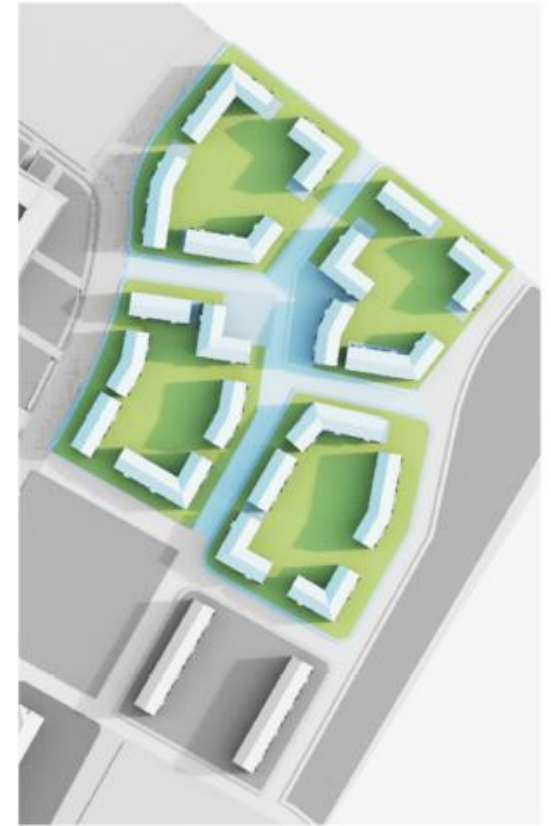

Környezetrendezési javaslat a piac előtti területre a jelenlegi parkoló-felületek teljes megszüntetésével, azok helyett díszburkolatos sétány és a teresedések kapnak helyet. A parkolók térszint alatt és emeleti parkoló-szinteken kapnak helyet.

Homokbányai lakóterület beépítési javaslata

Építészettörténeti jelentőségű értékeink

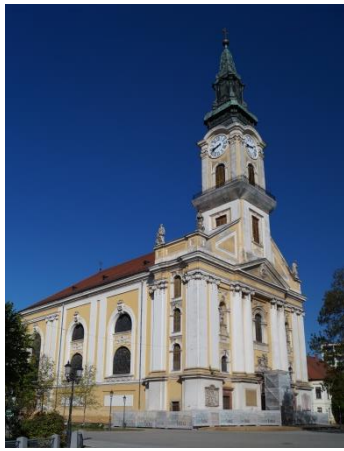
#	törzsszám	helyrajzi szám	helyszín	név
1.	481	4030	Arany János utca 1.	Evangélikus templom
2.	483	185	Batthyány utca 4.	Lakóház
3.	484	189	Batthyány utca 6.	Lakóház
4.	489	605	Czollner tér 5.	Szent Erzsébet templom
5.	490	607/2, 602	Czollner tér 3.	Iskola, Lovarda
6.	493	3335	Gáspár András utca 11.	Bánó-ház (Naiv Művészek Múzeuma)
7.	494	4050	Jókai utca 1.	Piarista templom (Szenháromság)
8.	495	4050	Piaristák tere 6	Piarista rendház és kollégium
9.	496	4066	Jókai utca 9.	Lakóház
10.	497	475/1	Katona József tér	Szenháromság-oszlop
11.	499	1123	Kálvin tér 1.	Református Ókollégium
12.	500	914/1	Klapka utca 34.	Klapka-ház (Bozsó Gyűjtemény)
13.	501	1128,	Szabadság tér	Református templom
14.	501	1127	Szabadság tér 2.	Református bérház
15.	502	479	Kossuth tér 5.	Szent Miklós-templom, Ferences templom
16.	503	478/1, 478/2, 479, 480/1, 480/2, 480/4, 480/5	Kéttemplom köz 1.	Volt ferences kolostor
17.	504	1	Kossuth tér 1.	Városháza
18.	505	2	Kossuth tér 2.	Római katolikus plébánia-templom
19.	506	3455	Kossuth tér 2.	Római katolikus plébánia
20.	507	7/1	Lechner Ödön utca 1.	Lakóház

#	törzsszám	helyrajzi szám	helyszín	név
21.	508	49/1	Lestár tér 1.	Lakóház
22.	510	3891	Munkácsy Mihály utca 14.	Lakóház (Nemzetközi Kerámia Stúdió)
23.	511	3376	Munkácsy Mihály utca 29.	Lakóház
24.	512	4151	Nagykőrösi utca 27.	Lakóház
25.	513	1143	Rákóczi út 1.	Cifra Palota
26.	514	4096	Rákóczi út 2.	Új zsinagóga
27.	514	4091/2, 4091/1	Nagykőrösi utca 5/A.	Régi zsinagóga
28.	515	4032	Szabadság tér 3.	Luther-palota
29.	516	1131	Szabadság tér 7.	Református újkollégium
30.	517	3906	Széchenyi tér 9.	Görögkeleti templom (Szentháromság)
31.	519	3441/1	Kápolna utca 6.	Lakóház
32.	520	3898	Végh Mihály utca 1.	Lakóház
33.	521	014/2	Belsőnyír tanya 147.	Sarlós Boldogasszony-kápolna
34.	522	2174/1, 2174/2	Árpád krt.	Szentháromság-kápolna
35.	9071	3891	Losonci utca 9.	Lakóház
36.	9072	3883/2	Kápolna utca 15.	Lakóház
37.	9449	3046	Serfőző utca 19.	Lakóépület, Serház
38.	9473	560	Dömötör utca 4.	Kékfestőműhely és lakóépülete
39.	9987	8245	Művésztelep utca 2-8.	Műteremház
40.	9987	8250	Művésztelep utca 3.	Műteremvilla
41.	9987	8251	Művésztelep utca 4.	Műteremvilla
42.	9987	8252	Művésztelep utca 5.	Műteremvilla

#	törzsszám	helyrajzi szám	helyszín	név
43.	9987	8253	Művésztelep utca 6.	Múteremvilla
44.	9987	8254	Művésztelep utca 7.	Múteremvilla
45.	9987	8255	Művésztelep utca 8.	Múteremvilla
46.	10026	492	Katona József tér 12.	Volt ortodox zsinagóga
47.	10460	3905	Széchenyi tér 9.	Lakóház, jelenleg ortodox egyházművészeti gyűjtemény
48.	10663	10208/5, 10208/10, 10208/8, 10208/9	Izsáki út 3.	Rudolf laktanya
49.	10677	1188	Rákóczi út 7.	Kecskeméti Törvényszék és Bács-Kiskun Megyei Büntetésvégrehajtási Intézet
50.	10768	1175	Rákóczi út 3.	Volt városi kaszinó
51.	10813	4014	Széchenyi István tér 7.	Ifjúsági Otthon
52.	10902	10004/1, 10004/3, 10004/4, 10004/5	Izsáki út 4.	Erzsébet laktanya legénységi épülete, lovardája, és kerítése
53.	10908	3342	Kölcsey Ferenc utca 3.	Orvos- és Gyógyszertörténeti Múzeum épülete
54.	10922	3345	Kölcsey Ferenc utca 7.	Lakóház és melléképítmények
55.	10929	476	Katona József tér 5.	Színház
56.	11035	1241	Rákóczi út 15.	Volt városi filmszínház (Turisztikai központ)

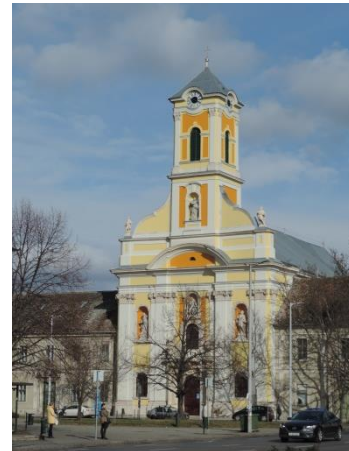
Evangelikus templom

Római katolikus templom

Szt. Erzsébet templom

Piarista templom

Református templom

Batthyány u. 6. lakóépület

Volt Lovarda – Iskola

Piarista rendház és kollégium

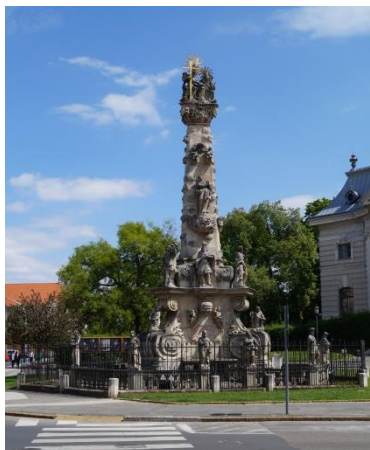
Bánó-ház – Naiv Művészek Múzeuma

Szabadság tér 2.

Református Ókollégium

Szentháromság-oszlop

Ferencs templom

Cifrapalota

Római katolikus plébánia

Görögkeleti templom

Volt ferences kolostor – Kodály Intézet

Városháza

Lechner Ödön u. 1.

Lestár tér 1. lakóépület

Munkácsy M. u. 14. – Nemzetközi Kerámia Stúdió

Kecskeméti Törvényszék és
Bács-Kiskun Megyei Büntetésvégrehajtási Intézet

Volt zsinagóga – Technika háza

Katona József Színház

Batthyány u. 4. lakóépület

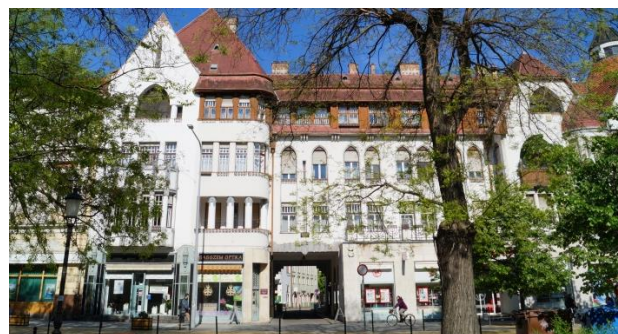
Képfestőműhely – lakóépület

Szentháromság kápolna

Orvos- és Gyógyszertörténeti Múzeum

Luther palota

Református Újkollégium

volt Erzsébet laktanya

Volt ortodox zsinagóga – Fotográfiai Múzeum

Serház – Népi Iparművészeti Múzeum

Művésztelep u. 3.

Művésztelep u. 4.

Művésztelep u. 5.

Művésztelep u. 8.

Művésztelep u. 6.

Művésztelep u. 7.

Iparos Otthon – Ifjúsági Otthon

Volt városi filmszínház – Turisztikai központ

Művésztelep u. 2. – Művészház

Sarlós Boldogasszony-kápolna

Volt városi kaszinó – lakóépület, üzletek

volt Rudolf laktanya

Széchenyi tér 9. volt lakóépület –
étterem

Kápolna u. 6. lakóépület

Ózsinagóga

Munkácsy M. u. 29. lakóépület

Klapka-ház – Bozsó Gyűjtemény

Kápolna u. 15. lakóépület,
gyógyszertár

Jókai u. 9. lakóépület

Végh Mihály tér 1. lakóépület

Nagykőrösi u. 27. lakóépület

Kölcsey F. u. 7. lakóépület

Losonci u. 9. - Kápolna u. lakóépület

Városképi szempontból jelentős értékeink

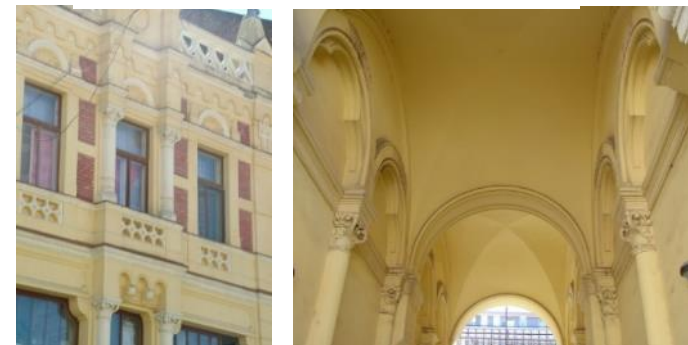
#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
1	3572	Ady Endre u. 1.	lakóház	szecessziós	Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei jellemző a városrész építészeti arculatára.
2	3532	Ady Endre u. 2.	lakóház	historizáló	Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei jellemző a városrész építészeti arculatára.
3	3531	Ady Endre u. 4.	lakóház	szecessziós	Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei jellemző a városrész építészeti arculatára.
4	3530	Ady Endre u. 6.	lakóház	szecessziós	Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei jellemző a városrész építészeti arculatára.
5	3508	Ady Endre u. 12/a.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei jellemző a városrész építészeti arculatára.
6	3509	Ady Endre u. 12/b.	lakóház	szecessziós	Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei jellemző a városrész építészeti arculatára.
7	3747	Ady Endre u. 17.	kórház	szocreál	Településszerkezeti helyzete a városképben betöltött szerepe tömegalakítása és homlokzat formálása
8	4029/1	Arany János u. 1.	üzlet, lakóház	eklektikus	Az épületek tömegalakítása az egykori beépítést idézi, védendő az épületek tömege és a megmaradt eredeti homlokzati részletek
9	4028/2	Arany János u. 3.	üzlet, lakóház	historizáló	Az épületek tömegalakítása az egykori beépítést idézi, védendő az épületek tömege és a megmaradt eredeti homlokzati részletek
10	4018	Arany János u. 4.	üzlet, lakóház	korai modern	Korai modernista utcai megjelenése jól illeszkedik a szomszédos historizáló építészeti környezetbe.
11	4019	Arany János u. 6.	üzlet, lakóház	historizáló	Építészeti értékei és városszerkezeti kapcsolatai miatt kiemelten védendő.
12	4521	Árok u. 11.	lakóház	historizáló	A falazott kapuval együtt a beépítés módja, a homlokzat helyi jellegű díszítése a kor jellemző épülettípusa.
13	4538/2	Árok u. 27.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	A falazott kapuval együtt a beépítés módja, a homlokzat helyi jellegű díszítése a kor jellemző épülettípusa
14	2337	Árpád krt. 1.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	A beépítés módja, tömege és homlokzatképzése jellemző a környék azonos időben megvalósult épületegyüttesére.
15	178/1	Árpád krt. 4.	Ipar Kamara épülete, volt laktanya	historizáló	A város egyik épségben megmaradt laktanyaépülete, így építészeti értékei mellett Kecskemét történelmének is egy megőrzendő tárgyi emléke.

Ady Endre u. 6. épülettömege és homlokzat részlete

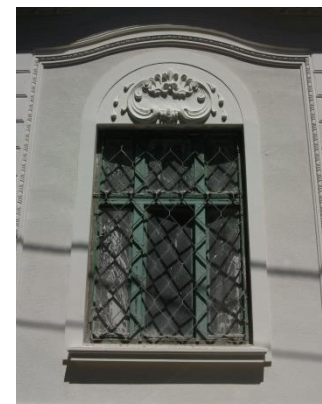

Arany János u. 1-3. homlokzat részlete

Arany János u. 6. homlokzat részlete és kapuboltozata

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
16	2332	Árpád krt. 7.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	A beépítés módja, tömege és homlokzatképzése jellemző a környék azonos időben megvalósult épületegyüttesére. Védendő a teljes sarokkialakítás a kerítéses-kapu és épület arány is.
17	4412	Balay u. 1.	lakóház	historizáló	Az 1800 -as évek végi belvárosi átépítések egyik épen megmaradt szép példája. Tömegalakítása jellemző, utcai homlokzatképzése szinte sértetlen.
18	529	Bánk Bán u. 3.	lakóház	eklektikus	Az épület tömegalakítása és homlokzatképzése a környék építészeti arculatába illő, annak jellegzetes eleme.
19	528	Bánk Bán u. 5.	lakóház	historizáló	Az épület tömegalakítása és homlokzatképzése a környék építészeti arculatába illő, annak kiemelkedő eleme.
20	527	Bánk Bán u. 7.	lakóház	historizáló	Az épület tömegalakítása és homlokzatképzése a környék építészeti arculatába illő, annak jellegzetes eleme.
21	526	Bánk Bán u. 9.	lakóház, étterem	historizáló	Az épület tömegalakítása és homlokzatképzése a környék építészeti arculatába illő, annak kiemelkedő eleme.
22	3290	Báthory u. 1.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása, az utcai homlokzat karaktere az utcakép jellegzetes eleme.
23	3288	Báthory u. 3.	lakóház	historizáló	Az épület védendő építészeti értéke az utcaképbe és a környék beépítésébe illő tömegalakítása, valamint az épen megmaradt, 19. szd. végi utcai homlokzata.
24	3305	Báthory u. 6.	lakóház	népi	Utcai karakteres kialakítása a Báthory utca jellegzetes, szinte emblemikus eleme. A telek beépítése a városrész (mint Kecskemét egyik legrégebbi része) jóval 1900 előtti arculatát idézi. Elsősorban az utcai épületrész és az utcai kerítés együttese védendő.
25	3297	Báthory u. 8.	lakóház	historizáló	Homlokzatképzése, tömegalakítása (beleértve az udvari szárnyat is) jellegzetes eleme a Báthory utcának, illetve a város legkorábbi résznek. Elsősorban az utcai homlokzat védendő a kapuval együtt.
26	184	Batthyány u. 2.	lakóház	historizáló	Az épület tömegével szervesen illeszkedik a Batthyány utcai épületsorba, homlokzati kialakítása és annak részletei épségben maradt meg. Az épülettömeg és a homlokzat egyaránt védendő.
27	55/2	Batthyány u. 7.	szálloda	historizáló	Tömegalakítása, homlokzatképzése meghatározó eleme a Batthyány utcai épületsornak.
28	190	Batthyány u. 8.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Az épület tömegével szervesen illeszkedik a Batthyány utcai épületsorba, homlokzati kialakítása és annak részletei épségben maradt meg. Az épülettömeg és a homlokzat egyaránt védendő.

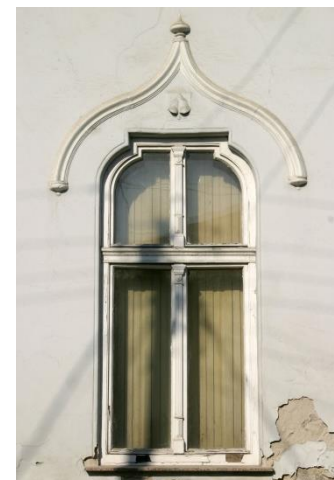

Bánk Bán u. 9. épülettömege és homlokzat részlete

Batthyány u. 9. nyílászárói és homlokzat részlete

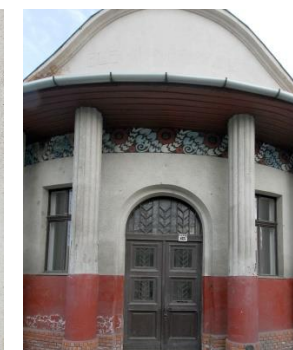
#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
29	60/4	Batthyány u. 9.	irodaház, lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Az épület tömege, utcai (és udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Batthyány utcai épületsornak. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részei egyaránt védendő.
30	929	Bem u. 7.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Tömegében, homlokzati megjelenésében karakteres, nivós épület. Sarokjellege a Bem utcai és a Fecske utcai beépítés között jó kapcsolatot teremt.
31	930	Bem u. 9.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása, utcai attikafalas homlokzatképzése egyedi eleme a Bem utcai házsornak.
32	953	Bem u. 15.	lakóház	szecessziós	Tömegében, homlokzati megjelenésében karakteres, nivós épület, az 1900 körüli építkezések kiemelkedő példája. Sarokjellege a Bem utcai és a Bónis utcai beépítés között jó kapcsolatot teremt.
33	1264	Bercsényi u. 18.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása és homlokzati dús plasztikája miatt karakteres, védendő épület. A homlokzat és annak plasztikája védendő, az épület tömege nem.
34	1224/2	Bercsényi u. 19.	lakóház	népi szecessziós elemekkel	Megőrizve a több építési periódus értékes elemeit, utcai megjelenésében és udvari kialakításában egyaránt színvonalas épület. Mind tömegalakítása, mind utcai és udvari oldala védendő.
35	6147	Bethlen krt 1. (Vasútpark)	múzeum	historizáló	A város múzeumépülete, klasszicizáló, színvonalas építészeti megjelenése a környék meghatározó építészeti eleme. Fokozott védelemre érdemes épület, a környezetbe ágyazottságát is beleértve.
36	4740	Bethlen krt. 65.	általános iskola	szecessziós	Íves attikafalakkal tagolt tömegalakítása, színvonalas szecessziós díszítései miatt fokozott védelemre érdemes a régi épületrész.
37	3512	Bihar u. 4.	lakóház	historizáló	A környék villaépítészetének jellemző darabja, a homlokzat egyedi, igényes részletei emelik ki a közeli azonos jellegű épületek közül.
38	4110	Bocskai u. 3.	lakóház	historizáló	Az épület homlokzatképzése nivós, tömegalakításával szorosan összefügg, mindkettő védendő.
39	4152	Bocskai u. 12.	lakóház	historizáló	Az épület homlokzatképzése nivós, tömegalakításával szorosan összefügg, mindkettő védendő.
40	4153	Bocskai u. 14.	lakóház	historizáló	Az utcai homlokzatképzés és a vele szorosan összefüggő tömegalakítás képvisel védendő értéket.

Bem u. 15. és Bercsényi u. 19. nyílászárói és díszítése

Vasútpark Katona József Múzeum épülete

Bethlen krt. 65. homlokzati részletei és bejárata

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
41	4124	Bocskai u. 15.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása, utcai homlokzatképzése, udvari megjelenése egységes, a Bocskai utca jellegzetes eleme.
42	4155	Bocskai u. 18.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása, utcai homlokzatképzése, udvari megjelenése egységes, a Bocskai utca jellegzetes eleme.
43	640	Boldog u. 11.	lakóház	historizáló	Az épület Boldog utcai része tömegében, homlokzati kialakításában a környék épen maradt, színvonalasabb épülete. Épségben maradt meg udvari tornácos része is.
44	1257	Böszörményi u. 1.	emléktábla	historizáló	Az épületnek különösebb építészettörténeti értéke nincs, az emléktábla védendő (az épület nem).
45	4691	Budai út 2.	mauzó-leum	historizáló, romantikus	Jellegzetes tömegalakítása, karaktere meghatározó eleme a környék építészeti arculatának. Tömege, építészeti részletei egyaránt védendők.
46	4052	Budai u. 2.	lakóház	szecessziós	Tömegalakítása, egyedi homlokzatképzése meghatározó, karakteres eleme a Budai utca elejének. Az lábazati kőhöz igazodó színezés is hozzá tartozik a ház karakteréhez.
47	4191	Budai u. 7.	volt általános iskola	historizáló	Az egykori Népiskola meghatározó eleme a Budai utcai házsornak. Külső megjelenése a város 19. század második felére jellemző beépítésének épen maradt szép példája.
48	4305	Budai u. 11.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása, homlokzatképzése karakteres eleme a Budai utcai beépítésnek.
49	4068	Budai u. 12.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása, homlokzatképzése karakteres eleme a Budai utcai beépítésnek.
50	4306	Budai u. 13.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Tömegalakítása, szecesszióra utaló homlokzatképzése karakteres eleme a Budai utcai beépítésnek.
51	4069	Budai u. 14.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása, szecesszióra utaló homlokzatképzése karakteres eleme a Budai utcai beépítésnek.
52	4308/1	Budai u. 15.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása, gazdagon díszített homlokzatképzése karakteres eleme a Budai utcai beépítésnek.
53	4073	Budai u. 16.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Tömegalakítása, szecesszióra utaló homlokzatképzése karakteres eleme a Budai utcai beépítésnek.
54	4317	Budai u. 25.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása, homlokzatképzése karakteres eleme a Budai utcai beépítésnek.
55	4326	Budai u. 35.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása, homlokzatképzése karakteres eleme a Budai utcai beépítésnek.

Budai út 2. mauzóleum épülete és oszlop részlet

Budai u. 16. épülettömege

Budai u. 15. homlokzati díszítése

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
56	6124/8	Ceglédi u. 2.	főiskola	modernista szecessziós elemekkel	Tömegalakítása, homlokzata és annak igényes részletei egyaránt védendőek.
57	6057	Ceglédi u. 4.	egykori kórház	historizáló	Tömegalakítása, homlokzata és annak igényes részletei egyaránt védendőek.
58	542	Czollner tér 2.	lakóház	eklektikus	Az épület utcai homlokzata eredeti stílusában megmaradt, az egész épületet felújították. Az épület tömege és utcai homlokzata egyaránt védendőek. A telek területe igen kicsi így a jelenlegi beépítettség fokozása nem kívánatos.
59	602	Czollner tér 3.	lelkészlak és iroda	klasszicista	Az épületegyüttes tömege, megjelenése, elhelyezkedése, a templomhoz való kapcsolódása jellegzetes térfala a Czollner térnek, részleteiben is védendő értéket képvisel.
60	604	Czollner tér 5.	patika	historizáló	Az épületegyüttes tömege, megjelenése, elhelyezkedése, a templomhoz való kapcsolódása jellegzetes térfala a Czollner térnek, részleteiben is védendő értéket képvisel.
61	10201	Csabai Géza krt.	víztorony	historizáló	Az épület jellegzetes, védendő eleme a Csabai Géza körútnak.
62	4204	Csáky u. 2.	lakóház	historizáló	Az épület tömege és homlokzatai egyaránt védendő értéket képviselnek. Az udvari homlokzaton nem oda illő – a később hozzáépített – előtető és a terasz lábazat burkolata, melynek megőrzése nem kívánatos.
63	4232	Csáky u. 5.	lakóház	szecessziós népi	A Pászthy utca felőli épület utcai homlokzata mindenképpen megőrzésre méltó, belső, népies faragott oromfal deszkázatával együtt.
64	4211	Csáky u. 12.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege és utcai megjelenése védendő jellegzetes eleme a Csáky utcának. A telek beépítésének fokozása elkerülendő.
65	4214	Csáky u. 14.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege és utcai homlokzata egyaránt meghatározó karakteres eleme a Csáky utcának. Mind az épület tömege és utcai homlokzatai védendőek. Az udvari oldalon a hozzátoldott előtetők eltávolítása ajánlatos, a valószínűleg eredeti nyílászárók megőrzésére az udvari homlokzaton is kívánatos lenne.
66	1153	Csányi János krt. 4.	üzlet, lakóház	eklektikus	Az épület a kecskeméti eklektikus épületek egyik legszebb példája, tömegének és megjelenésének változatlan formában történő megőrzése és védelme rendkívül fontos!
67	1150	Csányi János krt. 6.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai (és udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csányi János körútnak. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei és kapuja egyaránt védendőek.

Ceglédi út 2. nyílászáró díszrácsozata

Csáky u 12. homlokzati részlete

Csányi János krt. 4. nyílászárói

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
68	1149	Csányi János krt. 8.	lakóház	historizáló	Az épület tömege, utcai (és udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csányi János körútnak. Az épület mind homlokzati megjelenésében mind tömegében védendő.
69	1146	Csányi János krt. 10.	lakóház	szecessziós	Az épület rendkívül karakteres szecessziós homlokzata illeszkedő és meghatározó eleme a még fennmaradt Csányi János körút védendő épületeinek. Mind az épület egészének megjelenése, az ablakok feletti redőnyös kialakítása mind az épület tömege egyaránt védendő.
70	4208	Csokonai u. 3-5.	lakóház	szecessziós	Az épület szecessziós utcai homlokzata jellegzetes arányai meghatározó eleme az utca beépítésének. Az utcai homlokzat és a főépület tömege egyaránt védendő.
71	4213	Csokonai u. 9/a.	lakóház	szecessziós	Az épület megjelenése karakteres, utcai szecessziós homlokzata meghatározó eleme a Csokonai utcának. Mind az épület tömege mind homlokzatai védendőek.
72	483	Csongrádi u. 1.	patika	klasszicista	Az épület homlokzati megjelenésének, belső hangulatos tornácos tereinek védelme fontos.
73	826	Csongrádi u. 2.	lakóház	eklektikus	Az épület karakteres, eklektikus homlokzata szép példája az ebből a korból megmaradt kecskeméti épületeknek. Megjelenése, jellegzetes homlokzata meghatározó eleme a Katona József tér és a Csongrádi utca csatlakozásának. Mind a főépület tömege, mind homlokzatai (udvari és utcai) védendőek.
74	832/1	Csongrádi u. 10.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai elejének. Eklektikus részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1800-as-as évek végi építészetének szép példája. Tömege, Csongrádi utcai homlokzatképzése és építészeti részletei, kapuzata egyaránt védendő.
75	833	Csongrádi u. 12.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utca elejének. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei kapuzata egyaránt védendő.
76	800	Csongrádi u. 13.	lakóház	eklektikus	Az épület utcai homlokzata, párkánymagassága jellegzetes meghatározó mindenképpen védendő eleme a Csongrádi utcának. Az épület tömege a belső oldali bővítések miatt megváltozott, nem képvisel értéket.

Csányi János krt. 10. homlokzata

Csokonai u. 9/a. ablaka és épülettömege

Csongrádi u. 10. homlokzat és kapu részlet

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
77	837	Csongrádi u. 16.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai épületsornak. Eklektikus homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők. Különös figyelemre ad okot a belső homlokzat megőrzése.
78	848	Csongrádi u. 20.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai épületsornak. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
79	793	Csongrádi u. 21.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai épületsornak. Szecessziós részletekkel kialakított homlokzatképzése, tömege, és építészeti részletei egyaránt védendők.
80	849	Csongrádi u. 22.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai (és udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai épületsornak. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1800-as évekből származó épületeinek szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
81	792	Csongrádi u. 23.	lakóház	historizáló	Az épület tömege, utcai (és udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai épületsornak. Gazdag részletképzéssel kialakított homlokzata a belváros 1800-as évek közepéről származó épületeinek szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei, udvari homlokzata és melléképületei egyaránt védendők.
82	852	Csongrádi u. 24.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai (és eredeti udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai épületsornak. Részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1800-as-as évekből származó építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
83	857	Csongrádi u. 28.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai épületsornak. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
84	859	Csongrádi u. 30.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai épületsornak. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei védendők.

Csongrádi u. 28. homlokzati eleme

Csongrádi u. 22. homlokzati eleme

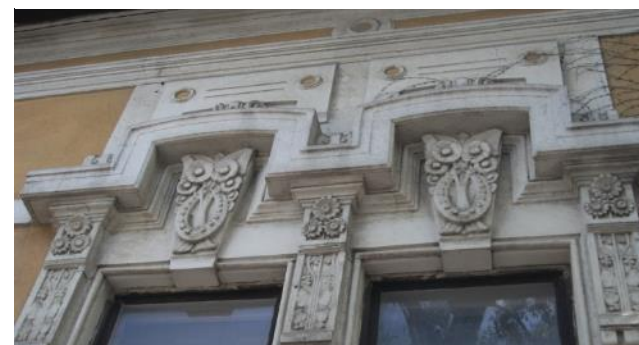

Csongrádi u. 20. homlokzati eleme

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
85	863	Csongrádi u. 32.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai épületsornak. Romantikus jellegű részletekkel gazdagon díszített homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése, kapuzatának jellege és építészeti részletei egyaránt védendők.
86	864	Csongrádi u. 34.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása és tömör kerítése a kapuzattal karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai épületsornak. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított utcai homlokzatképzése, tömege, és építészeti részletei, kapuzat és kerítés jellege egyaránt védendők.
87	771	Csongrádi u. 35.	lakóház	historizáló	Az épület tömege, homlokzatai jól beleillenek az egykori egységes utcaképbbe, a belső homlokzat viszonylagosan eredeti állapotával együtt. Az épület földszintes tömege, utcába való illeszkedése, belső homlokzata, kapuzatának kialakítása védendő értéket képviselnek.
88	867	Csongrádi u. 36.	lakóház	historizáló	A főépület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai épületsornak. Az utcai homlokzatképzése, tömege, és építészeti részletei egyaránt védendők.
89	770	Csongrádi u. 37.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai épületsornak. Eklektikus részletekkel gazdagon díszített eredeti épületrész homlokzatképzése, tömege, és építészeti részletei, kapuzatának jellege egyaránt védendők.
90	868	Csongrádi u. 38.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai (és udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcának. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, utcai homlokzatképzése és építészeti részletei kapuzat jellege egyaránt védendők.
91	872	Csongrádi u. 42/a	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcának. Tömege, eklektikus homlokzatképzése és építészeti részletei, kapuzat jellege egyaránt védendők.
92	876	Csongrádi u. 46.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteres eleme a Csongrádi utcának. A főépület tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei, kerítése és kapuzatának jellege egyaránt védendők.

Csongrádi u. 34. főhomlokzata

Csongrádi u. 32. homlokzati díszítése

Csongrádi u. 42/a és 36. nyílászárói

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
93	900	Csongrádi u. 62.	lakóház	szecessziós	A főépület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó sarokképzése jellegzetes, védelemre méltó elemévé teszi a Csongrádi utcai épületsornak. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. A főépület tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendőek.
94	3944	Dellő u.1.	lakóház	eklektikus	Az épület szép példája a kecskeméti eklektikus épületek sorának. Mind az épület tömege, utcai és udvari homlokzata egyaránt védendő építészeti értéket képviselnek.
95	3044	Dózsa György u. 1.-3.	Katona József Gimnázium	szecessziós	Az épület tömegformálása, homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme Kecskemét belvárosának. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendőek.
96	2291/1	Dózsa György u. 22.	Iskola, volt laktanya	historizáló, poszt-modern	A korábbi és az új épületrész mind tömegében, mind részleteiben egyaránt védendő.
97	268	Egressy u. 5/a.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása jellegzetesen tükrözi az azonos időszakban épült kecskeméti eklektikus épületek építészeti jegyeit. A főépület tömege, utcai homlokzatképzése egyaránt védendő.
98	212/5	Egressy u. 5/b.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása jellegzetesen tükrözi az azonos időszakban épült kecskeméti eklektikus épületek építészeti jegyeit. A főépület tömege, utcai homlokzatképzése egyaránt védendő.
99	4056	Erdősi u. 2.	lakóház	eklektikus	Az épület eredeti, sarki épülettömege és mindkét utca vonalon álló homlokzati elemei, még eredeti építészeti részletei védendőek.
100	4055	Erdősi u. 4.	lakóház	eklektikus	A főépület tömege, utcai homlokzatának eredeti építészeti jegyei védendőek, a nem oda illő reklámfelületek eltávolítása és az eredeti homlokzati nyílásrend visszaállítása kívánatos.
101	487	Erkel Ferenc u. 1/a	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme az Erkel utca elejének. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendőek.

Dózsa György u. 1-3. épület részletei

Dózsa György u. 22. épület részletei

Erkel Ferenc u. 1/a homlokzat részlete

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
102	814	Erkel Ferenc u. 6.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó tükrözi a korabeli. Épületek stílusjegyeit. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
103	538	Erkel Ferenc u. 7.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteres, romantikus jellegű eklektikus díszítésekkel. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
104	810	Erkel Ferenc u. 17./ László Károly u. 17.	óvoda	historizáló, romantikus	Az épület meghatározója az Erkel utca, László Károly utca, Czollner tér találkozásának. Védendő eredeti tömege, homlokzata, nyílászárói.
105	1773	Erzsébet krt. 73.	iskola	historizáló	Az épület tömege, utcai (és udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Csongrádi utcai épületsornak. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
106	3643	Faragó Béla fasor 4.	lakóház	szecessziós	A szabadon álló épület tömege, homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Kecskemét régi villanegyedének. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a kertváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
107	3644	Faragó Béla fasor 6.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, tetőszerkezete homlokzati kialakítása karakteresen eleme Kecskemét régi villanegyedének. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei kerítése egyaránt védendők.
108	3661	Faragó Béla fasor 7.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, a földszinten még megtartott homlokzati díszítése karakteres eleme a villanegyednek. Az eredeti - csonkakontyos tetőkiemelés nélküli – épülettömeg és a földszinti homlokzatképzése és építészeti részletei, az utcai kerítés kovácsoltvas mezői és pillérei egyaránt védendők.
109	3647	Faragó Béla fasor 8.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme Kecskemét régi villanegyedében épített épületsornak. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzatai a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.

Erkel Ferenc u. 17. épület részletei

Faragó Béla Fasor 4. homlokzati részlete

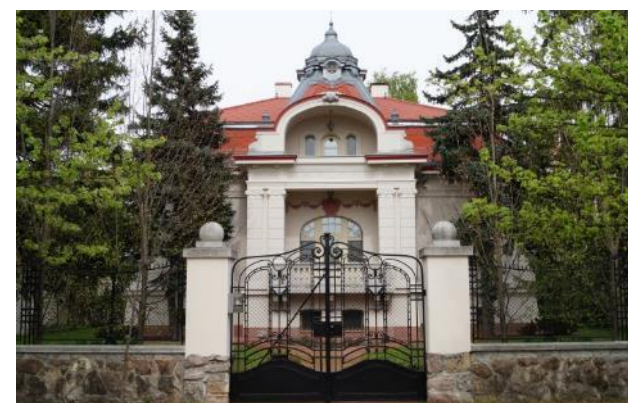

Faragó Béla fasor 6. díszablaka és Faragó Béla fasor 8. homlokzat részlete

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
110	3662/2	Faragó Béla fasor 9.	lakóház	neo barokk	Az épület tömege, homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme Kecskemét régi villanegyede épületsorának. Neobarokk részletekkel gazdagon kialakított homlokzatai a kertváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
112	3651	Faragó Béla fasor 12.	lakóház	szecessziós	A szecesszióra jellemző sarokrizalitos kiemeléssel megformált eredeti épülettömeg, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők. Az épület eredeti tömegének és homlokzatának visszaállítás kívánatos.
113	3652	Faragó Béla fasor 14.	lakóház, volt csecsemő-otthon	szecessziós	Az épület tömege, homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Villanegyed épületeinek. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a kertváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
114	3656	Faragó Béla fasor 18.	lakóház	szecessziós	Az épület eredeti tömege, homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Kecskemét régi villanegyedének. Szecessziós részletekkel díszített homlokzata a kertváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Eredeti tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
115	1211/7	Fecske u. 8.	lakóház	eklektikus	Az épület homlokzatképzése az utcai oldalon megmaradtak, jellegzetes példajaként a korabeli eklektikus építészeti alkotásoknak. Az eredeti épület párkánymagasságáig terjedő homlokzati részletei eredeti kapuzatának kialakítása és a beépítés módja védendő.
116	914/2	Fecske u. 23.	volt lakóház, múzeum	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Fecske utca jellegzetes régi épületeinek. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
117	932	Fecske u. 34.	lakóház	eklektikus	Az épület védelemre nem javasolt.
118	3956	Fráter György u. 11.	lakóház	szecessziós	Az épület szép példája a kecskeméti szecessziós épületek sorának. Mind az épület tömege, utcai és udvari homlokzata egyaránt védendő építészeti értéket képviselnek.

Faragó Béla fasor 12. nyílászárója és Faragó Béla fasor 14. épületrészlete

Faragó Béla fasor 9. főbejárata

Fecske u. 23. homlokzat részlete és Fráter Gy. u 11. nyílászárója

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
119	3959	Gyenes Mihály tér 2.	lakóház	romantikus jellegű eklektikus	Az épület tömege, homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a XX. Században kialakult Gyenes Mihály téri épületek sorának. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
120	3960	Gyenes Mihály tér 2/a.	lakóház	eklektikus	A főépület tömege, utcai homlokzati kialakítása és építészeti részletei egyaránt védendők.
121	4123	Hajdú u. 1.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai homlokzat homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
122	1266	Hajnal u. 4.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai homlokzatképzése egyaránt védendők.
123	9207/1	Halasi út 32. / Cserhát u. 1.	általános iskola	-	Az épület tömege, homlokzati nyílásrendje védendő.
124	3524	Hargita u. 1.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
125	3522	Hargita u. 2.	lakóház	szecessziós	Az eredeti épülettömeg és homlokzatképzés még fellelhető részletei védendők.
126	3525	Hargita u. 3.	lakóház	szecessziós	Az épület változatos tömege, homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a villanegyednek. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
127	3519	Hargita u. 4.	lakóház	historizáló	Az épület tömege, homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a villanegyed épületeinek. Szecessziós részletekkel kialakított homlokzata tömege, és építészeti részletei egyaránt védendők.
128	3516	Hargita u. 6.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme Kecskemét régi villanegyedének. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a kertváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei, utcai kerítése egyaránt védendők.
129	3527	Hargita u. 7.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, építészeti megformálása, a telek beépítésének módja védendő.
130	3310	Hoffman János u. 1.	lakóház	historizáló	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó Kecskemét belvárosának. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei mind a főépületnek mind a melléképületnek egyaránt védendők.

Hajdú u. 1. nyílászáró rendje

Hargita u. 1. ablaka és erkély kialakítása

Hargita u. 6. homlokzata

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
131	3347	Hoffman János u. 4.	lakóház	historizáló	Az épület tömege, utcai (és udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Hoffmann János utcai épületsornak. Eklektikus részletekkel kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
132	3346	Hoffman János u. 6.	lakóház	eklektikus szecessziós elemekkel	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Hoffmann János utca épületsornak. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
133	3332	Hoffman János u. 8.	ált. iskola	eklektikus	Az épület tömege, utcai (és udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Hoffmann János utcai épületsornak. Tömege, homlokzatképzése és eredeti építészeti részletei egyaránt védendők.
134	3316/2	Hoffmann János u.10. /Apponyi Albert tér 4.	lakóház	historizáló szecessziós	Az épület tömegalakítása, utcai homlokzata, jellegzetes saroképítményei védendők. Különös tekintettel a kapu, a ház helyzete a kerítéssel.
135	3301	Hoffman János u. 11.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Hoffmann János utcai épületsornak. Tömege, utcai homlokzatképzése és eredeti építészeti részletei egyaránt védendők.
136	3907/3	Hornyik u. 2.	üzletház	historizáló neogót elemekkel	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a belvárosnak. Tömege, utcai homlokzatképzése és eredeti építészeti részletei egyaránt védendők.
137	3229	Hosszú u. 22.	lakóház	eklektikus	A telek beépítésének módja, az épület tömege, az utcai homlokzatképzés építészeti részletei védendők.
138	3637	Irinyi u. 1.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme Kecskemét régi villanegyedének. Változatos tömegformálással kialakított épület az 1900-as évek eleji villaépítészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők. A homlokzati növényzet eltávolítása esetén különös figyelemmel kell lenni, hogy a még fellelhető homlokzati vakolatdíszítések ne vesszenek el.

Hoffmann J. u. 6. kapubejárója és ablakai

Hoffmann J. u. 10. épülettömege

Hornyik u. 2. homlokzata és ablakai

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
139	3615	Irinyi u. 10.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme Kecskemét régi villanegyedének. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a kertváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
140	3618	Irinyi u. 12.	lakóház	historizáló	Az épület tömege, homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme az Irinyi utcai villasornak.. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
141	3631	Irinyi u. 20.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, homlokzati kialakítása karakteres eleme a régi kecskeméti villanegyednek. Változatos tömegformálása a kertváros 1900-as évek eleji építészetének szép példájává teszi. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
142	3634	Irinyi u. 24.	lakóház	eklektikus	Az épület utcai megjelenése karakteresen illeszkedő eleme az Irinyi utcai villasornak. Tömegformálásának és homlokzatképzésének eredeti elemei és építészeti részletei védendők.
143	10202/ 2	Izsáki út 1.	uszoda	modern	A fedett uszoda épülete, környezetébe való illeszkedése, modern építészeti részletei egyaránt védendő.
144	4008	Jókai u. 6.	lakóház	eklektikus	Az épület átalakítása, emeletráépítése az eredeti tömegét megváltoztatta, így csak az eredetként megmaradt földszinti homlokzat építészeti részletei védendők. Az emeletráépítés építészeti értékételen.
145	4008	Jókai u. 8.	lakóház	eklektikus	Az épület átalakítása, emeletráépítése az eredeti tömegét megváltoztatta, így csak az eredetként megmaradt földszinti homlokzat építészeti részletei védendők. Az emeletráépítés építészeti értékételen.
146	4070	Jókai u. 11.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Jókai utcai épületsornak. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.

Irinyi u. 12. épülettömege

Izsáki út 1. homlokzata

Jókai u. 11. épületrészlete

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
147	4003/2	Jókai u. 12.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Jókai utcai épületsornak. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők. Az épület eredeti kapuzatának visszaállítása kívánatos.
148	4071	Jókai u. 13.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Jókai utcai épületsornak. Tömege, homlokzatképzése a még eredeti építészeti részletei egyaránt védendők. Az épület eredeti kapuzatának visszaállítása szükséges.
149	4002	Jókai u. 14.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Jókai utcai épületsornak. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
150	4072	Jókai u. 15.	lakóház	eklektikus	A főépület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Jókai utcai épületsornak. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
151	3994	Jókai u. 22.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Jókai utcai épületsornak. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
152	3991	Jókai u. 24.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Jókai utcai épületsornak. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
153	4671	Jókai u. 33.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
154	3978	Jókai u. 34.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Jókai utcai épületsornak. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.

Jókai u. 12. homlokzatrészlet

Jókai u. 14. főhomlokzata

Jókai u. 24. kapuja és nyílászárói

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
155	3520	József Attila u. 3.	lakóház	-	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a régi Kecskemét villanegyedének. Tömege, homlokzatképzése és megmaradt eredeti építészeti részletei egyaránt védendők. A szervetlenül illeszkedő toldalékok elbontása javasolt.
156	3518	József Attila u. 5.	lakóház	historizáló	Az épület Kecskemét villanegyedébe szervesen illeszkedő tömege, építészeti megformálása védendő, az utólagos hőszigetelés alatti homlokzati tagozatai megőrizendők.
157	3517	József Attila u. 7.	lakóház	eklektikus	Az épület villanegyedbe illeszkedő tömege védendő, homlokzata eredeti állapotának visszaállítása javasolt. (esetleg levéltári vagy más fellelhető dokumentumok alapján)
158	3514	József Attila u. 9.	lakóház	historizáló	Az épület tömege, utcai (és udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme Kecskemét régi villanegyedének. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a kertváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
159	4554	Kada Elek u. 20.	lakóház	szecessziós	Az épület párkánymagassága, utcai homlokzati kialakítása szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Párkánymagassága homlokzatképzésének építészeti részletei egyaránt védendők.
160	1135	Kálvin tér 10.	posta	klasszicizáló	A történeti épület tömege, utcai (és udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme Kecskemét belvárosának. Tömegformálása és homlokzata a belváros 1800-as-as évek végi építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
161	6921	Kandó Kálmán u. 15.	lakóház	historizáló	A "vasúton túli terület" korai (kertes) beépítésének az egyik épen maradt épülete, mely elsősorban tengelyes szerkesztésű tömegalakításában, kúria-szerű karakterében őriz valamit a városrész épületeinek korábbi képéből.
162	3443	Kápolna u. 4.	lakóház	historizáló	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Kápolna utcai épületsornak. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.

József Attila u. 9. főhomlokzata

Kada Elek u. 20. épületrészlet

Kálvin tér 10. épületrészlet

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
163	3901	Kápolna u. 5.	lakóház	historizáló	Az épület tömege, utcai (és udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Kápolna utcai épületsornak. Eklektikus részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
164	3900	Kápolna u. 7.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai (és udvari) homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Kápolna utcai épületsornak. Eklektikus részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. A főépület tömege, utcai és udvari homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
165	3435	Kápolna u. 8.	lakóház	historizáló	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Kápolna utca régről fennmaradt épületeinek. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
166	3385	Kápolna u. 20.	lakóház	eklektikus	A főépület tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei védendők.
167	3384	Kápolna u. 22.	lakóház	eklektikus szecessziós elemekkel	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Kápolna utcai épületsornak. Historizáló részletekkel kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
168	3382	Kápolna u. 24.	lakóház	szecessziós	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Kápolna utcának. Szecessziós részletekkel gazdagon kialakított homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
169	5910	Karikás Frigyes u. 21./Nyitra u. 1.	köz-épület	szecessziós	Kastélyszerű megjelenésével a város egyedi színfoltja, ami kiemelten értékessé teszi. Védendő tömege, homlokzata, nyílászárói, helyenként meglévő szecessziós lakatos munkái (tetőkonzol, ablakrács).
170	1267	Károlyi u. 13.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, utcai és udvari homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Károlyi utca még megmaradt régi épületsorának. Eklektikus homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, utcai és udvari homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.

Kápolna u. 7. homlokzati dísz

Kápolna u. 22. homlokzata

Kápolna u. 24. épületrészlet

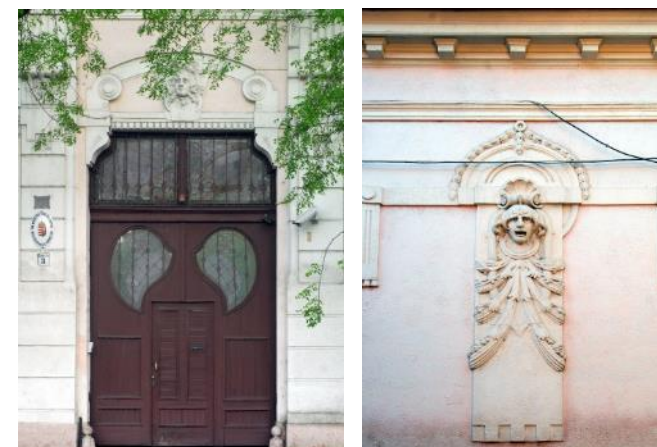
#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
171	4333	Kaszap u. 4.	lakóház és étterem	eklektikus	Az épület eredeti tömege, Kaszap utcai homlokzata és a két beforduló épületrész még megmaradt építészeti részletei védendők. Az udvar túlépítését meg kellene szüntetni, az épület eredeti kontúrjának visszaállításával.
172	4342	Kaszap u. 6-14.	főiskola	historizáló	Tömegalakítása, utcai és udvari homlokzatának megmaradt elemei, építészeti részletei egyaránt védendők.
173	51	Katona József tér 1.	bank	eklektikus	Az épület a Katona József téri beépítés meghatározó eleme. Kétszintes, középrizalitos tömege arányosan illeszkedik a házsorba. Homlokzati kialakítása, részletei művesek, stílusosan egységesek. Tömegében, homlokzati kialakításában és részleteiben is védendő.
174	52	Katona József tér 3.	köz-épület	eklektikus szecessziós elemekkel	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme Katona József tér épületsornak. Szecessziós homlokzata a belváros 1800-as évek építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
175	1122	Katona József tér 6.	üzletek, lakások	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Katona József tér épületeinek. Historizáló homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
176	484	Katona József tér 8.	köz-épület	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Katona József tér épületeinek. Eklektikus homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
177	468	Katona József tér 12.	üzem-színház	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Katona József téri épületsornak. Homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
178	466	Katona József tér 14.	iskola	eklektikus	Az épület tömege, utcai homlokzati kialakítása karakteresen meghatározó eleme a Katona József téri épületsornak. Homlokzata a belváros 1900-as évek eleji építészetének szép példája. Tömege, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.

Kaszap u. 4. nyílászárója és díszítése

Katona József tér 12. épületrészlet

Katona József tér 3. kapuja és homlokzati dísz

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
179	497	Katona József u. 5.	emlékház	népi	Az épület elsősorban történeti értéke miatt védendő, másodsorban tiszta tömegével, homlokzati kialakításával még a többszöri átalakítások után is szép emléke a népi építészetnek. Az épülettömeg és a homlokzat egyaránt védendő.
180	519	Katona József u. 8.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Az épület sarokrésze (főépület) megmaradt szecessziós jegyei miatt védetségére érdemes.
181	506/2	Katona József u. 13.	lakóház	szecessziós	Az épület tömegében jól illeszkedik az utcaképhez. Védendő tömege, homlokzata.
182	517	Katona József u. 15.	lakóház	historizáló, eklektikus	Az épület mindkét utca felől eredeti stílusában megőrződött. Szép példája a korai eklektikus polgárháznak. Az épülettömeg és az utcai homlokzatok egyaránt védendők. Az udvar zsúfolt beépítésének csökkentése (későbbi toldalékok elbontásával) kívánatos lenne.
183	524	Katona József u. 18.	lakóház	historizáló	Tömege jól illeszkedik az utca beépítéséhez. Az épülettömeg és az utcai homlokzat egyaránt védendő.
184	3897	Kecskeméti Végh Mihály tér 3.	lakóház	szecessziós	Az épület hasznosíthatóságának jó példáját láthatjuk, amikor az ablaknyílásokból alakítottak ki bejárati ajtókat, megtartva a nyílászárók szimmetrikus kialakítását. Az épület tömege, elhelyezkedése jól illeszkedik az előtte lévő térhez. Védendő az utcai homlokzat, épülettömeg.
185	3891	Kecskeméti Végh Mihály tér 11.	Kerámia Stúdió	poszt-modern népies elemekkel	Az épület tömege, homlokzati kialakítása karakteresen illeszkedő eleme lett az adott épülettömbben működő Nemzetközi Kerámia Stúdió épületegyüttesének. Változatos tömegformálása, homlokzatképzése és építészeti részletei egyaránt védendők.
186	4360	Kenderessy u. 5.	lakóház	népi szecessziós	Tömege és utcai homlokzata szerencsére jól megőrződött. Utcái kerítése érdekes módon áttört léckerítés, ami nem jellemző a belvárosban, de legalább láttatja az épület udvari részét is. Védendő a tömege, utcai homlokzata.
187	1124	Kéttemplom köz 2-4.	üzletsor	eklektikus	Az épület fontos része a főtérnek. Jól példázza a 19. század második felében divatossá váló kereskedelmi épületek, bazárok építését. Védendő az épület eredeti tömege és utcai homlokzata. Törekedni kell az egyes üzletek portáljainak egységes és eredeti kialakítására.
188	480/5	Kéttemplom köz 3-13.	üzletsor	eklektikus	Az épület jól példázza a 19. század második felében divatossá váló kereskedelmi épületek, bazárok építését. Védendő az épület eredeti tömege és homlokzata.

Katona József u. 5. homlokzata

Katona József u. 18. homlokzata

Kéttemplom köz 3-13. épületrészletei

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
190	1122	Kéttemplom köz 6.	torna-terem	eklektikus	Az épület jól példázza a 19. század második felében divatosá váló kereskedelmi épületek, bazárok építését. Védendő az épület eredeti tömege és homlokzata.
191	1122	Kéttemplom köz 8-16.	üzletsor	eklektikus	Az épület jól példázza a 19. század második felében divatosá váló kereskedelmi épületek, bazárok építését. Védendő az épület eredeti tömege és homlokzata.
192	50	Kisfaludy u. 2.	üzlet- és lakóház	historizáló eklektikus	Az épület megőrizte eklektikus stílusát, hangulatát. Teljes utcai homlokzata védendő.
193	1179	Klapka u. 4.	lakóház	eklektikus	A belső átalakítások az utcai homlokzaton nem hagytak nyomot. Védendő tömege, utcai homlokzata, kerékvető.
194	1190	Klapka u. 12.	lakóház	szecessziós	A Tatay utcán utólag elhelyezett ajtó és a kapubehajtó stílusában nem illeszkedik az épülethez. Védendő az épület tömege, utcai homlokzata, ablakainak osztásrendje.
195	1192	Klapka u. 14.	lakóház	eklektikus	Védendő tömege, utcai és udvari homlokzata.
196	1195	Klapka u. 20.	lakóház	eklektikus	Védendő utcai homlokzata, tömege.
197	3456	Kossuth tér 3.	szálloda	modern	Az épületet több építészettörténettel foglalkozó könyv is a modern építészeti példaként emlegeti. Bár a szecessziós főtér épületeivel nincs összhangban, azokat egyszerűsége által mégsem nyomja el. Meghatározója a Kossuth térnek. Az épülettömeg és a homlokzat egyaránt védendő.
198	4015	Kossuth tér 5.	bérlőház	szecessziós	Védendő homlokzata, tömege, nyílászárói.
199	3300	Kölcsey u. 9.	lakóház	népi	Tornácós jellege a beüvegezés után is jól kirajzolódik. Védendő a homlokzati rendszere és tömege.
200	3264	Kölcsey u. 20.	lakóház	eklektikus	Tömege, homlokzati kialakítása az eredetileg megépülttel valószínűleg azonos. Védendő az utcai homlokzat, tömeg.
201	2316	Küküllő u. 1.	lakóház	szecessziós	Védendő a homlokzata, tömege, falazott kerítése, kapuzata.
202	2315	Küküllő u. 3.	lakóház	szecessziós	Védendő homlokzati kialakítása, ablakosztása, kapuzata.
203	2307	Küküllő u. 7.	lakóház	szecessziós	Kecskeméten hasonló jellegű épület (szuterén+emelet) nem található. Az utcából ezért egy kissé ki is lóg. Mint különlegesség védendő tömege, homlokzati ritmusa, emeleti ablakok keretezése.

Kisfaludy u. 2. épületrészletei

Kossuth tér 3. épülettömege

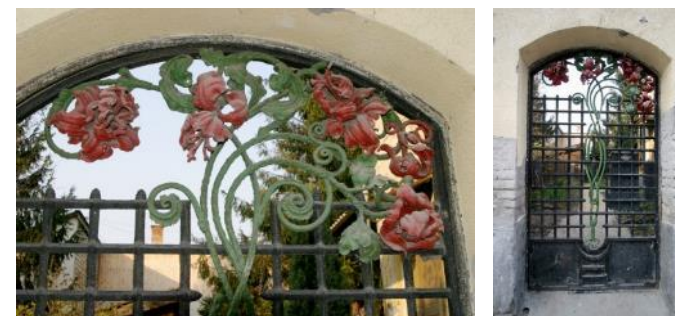

Kossuth tér 5. épületrészletei

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
204	820	László Károly u. 3.	lakóház	romantikus jellegű eklektikus	Megemlítendő a plasztikusan díszített szép kapuzata. Az utca meghatározó épülete. Védendő tömege, homlokzata, nyílászárói.
205	819	László Károly u. 5.	lakóház	eklektikus	Tömege, homlokzatának fal-ablak aránya, párkánymagassága az utcába illeszkedik, védendő.
206	818	László Károly u. 7.	lakóház	eklektikus	A homlokzat színezése és az ablakok elé beépített redőnyök sokat rontanak az épület megjelenésén, de ennek ellenére jellegében jól illeszkedik az utcaképhe. Védendő eredeti utcai homlokzata, utcai tömege.
207	802	László Károly u. 8.	lakóház	szecessziós	Az épület eredeti szecessziós díszítését a későbbi felújításoknál nagyrészt eltüntették, de ezek visszaépíthetők lennének. Tömege, nyílászáróinak rendje, formája még így is jól példázza a szecessziós lakóház építészetet. Védendő a főépület tömege, utcai homlokzata, udvar felőli személybejáratának kialakítása. Törekedni kell az eredeti díszítés visszaállítására.
208	797	László Károly u. 14.	lakóház	romantikus jellegű eklektikus	Az utca meghatározó épülete. Védendő tömege, utcai homlokzata, nyílászárói.
209	812	László Károly u. 15.	lakóház	szecessziós	Az épület magasságával, tömegével illeszkedik az utcaképhe. Kerítésfalba foglalt kapuzata egyedülálló, egészében védendő. Védendő továbbá az épület tömege, homlokzati karaktere.
210	788	László Károly u. 18.	lakóház	szecessziós	Az épület az eltüntetett díszítések hatására sematikusá vált. Magassága révén jól zárja a sarokrészt és igazodik a mellette épült, volt cipőgyári épülethez. Védendő utcai tömege, ablakosztása, a lépcsőházi kandeláber és korlát.
211	8	Lechner Ödön u. 3.	Tiszti Klub	historizáló szecessziós	Védendő az épület utcai tömege, nyílászáróinak osztása, kovácsoltvas kapuja.
212	6487/18	Liszt Ferenc u. 19.	KNP Székháza	népi	Az épület jó műszaki állapotú, ma is eredeti funkciójára használják. Védendő tömege, homlokzatai, anyaghasználata.
213	3387	Losonczy u. 1.	lakóház	romantikus jellegű eklektikus	Nyílászáróit az eredetiek mintájára újragyártották. Az utca meghatározó épülete. Védendő tömege, homlokzata, nyílászárói.
214	3408	Losonczy u. 4.	lakóház	eklektikus	Az utca meghatározó épülete. Védendő a főépület tömege, utcai homlokzata, kapuja.

László Károly u. 8. ablaka

László Károly u. 15. kapudíszítése

Liszt Ferenc u. 19. épületrészletek

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
215	3391	Losonczy u. 5.	lakóház	historizáló eklektikus	Az utca meghatározó épülete. Védendő tömege, utcai homlokzata, nyílászárói, anyaghasználata.
216	3392	Losonczy u. 7.	lakóház	eklektikus	Védendő mindkét épület utcai tömege, utcai homlokzata, nyílászárói.
217	3400	Losonczy u. 15.	lakóház	szecessziós	Az utca meghatározó épülete. Védendő a főépület tömege, utcai homlokzata.
218	3309	Mária u. 2.	lakóház	historizáló eklektikus	Külső átalakítási nyomok nem láthatóak, így tömege, homlokzati kialakítása az eredetileg megépülttel valószínűleg azonos. Védendő tömege, homlokzati kialakítása, zsalugáteres nyílászárói.
219	3289	Mária u. 8.	lakóház	szecessziós	Védendő utcai tömege, homlokzati kialakítása.
220	3415	Mária u. 9.	lakóház	népi	Védendő mindkét épület tömege, utcai homlokzati karaktere, kerítése.
221	3414	Mária u. 11.	lakóház	népi	A Homoki domb meghatározó épülete. Védendő tömege, homlokzata, nyílászárói.
222	3282	Mária u. 14.	lakóház	historizáló eklektikus	Védendő az épület eredeti tömege, homlokzati kialakítása.
223	6906	Márkus Géza u. 22.	lakóház	szecessziós	Elsősorban történeti értéke miatt védendő. Építészetiileg védendő az előtető, ablakainak formája, osztása.
224	3579	Mathiász János u. 1.	lakóház	szecessziós	Az épület meghatározója eleme a villanegyednek. Védendő eredeti tömege, nyílászáró osztása, díszítései.
225	3583	Mathiász János u. 3.	lakóház	szecessziós	Megjelenésével, tömegével jól illeszkedik a villanegyed épületei közé. Villa jellege, tömege védendő.
226	8824/3	Matkói út 22.	volt iskola	szecessziós	Építészeti értéke nem jelentős.
227	508	Mezei u. 2.	lakóház	szecessziós	Tömegével, homlokzati kialakításával az utca meghatározó épülete. Védendő tömege, homlokzata.
228	3928	Munkácsy u. 2.	lakóház	eklektikus	Meghatározó épülete az utcának. Védendő tömege, homlokzata.
229	3854	Munkácsy u. 3.	lakóház	eklektikus	Meghatározó épülete az utcának. Védendő tömege, homlokzata, nyílászárói.
230	3925	Munkácsy u. 4.	lakóház	szecessziós	Lábazatát sárga mészhomoktéglával burkolták. Ez idegen az épület stílusától. Ennél nagyobb tévedés, hogy a kerítés lábazatát kerámia lapokkal burkolták. Védendő utcai homlokzata, tömege.

Losonczy u. 5. főhomlokzata

Mathiász J. u. 1. épülettömege

Munkácsy u. 2. épülettömege

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
231	3881	Munkácsy u. 5.	lakóház	szecessziós	Jól illeszkedik az utca többi épületéhez. Védendő tömege, homlokzata.
232	3879	Munkácsy u. 7.	lakóház	szecessziós	Jól illeszkedik az utca többi épületéhez. Védendő tömege, homlokzata.
233	3365	Munkácsy u. 43.	lakóház	szecessziós	Védendő tömege, téglaburkolata, kapuzata.
234	3361	Munkácsy u. 47.	lakóház	eklektikus szecessziós	Védendő mindkét épület tömege, utcai homlokzatuk struktúrája.
235	4139/1	Nagykőrösi u. 11.	üzlet, lakóház	eklektikus	Meghatározó eleme a Nagykőrösi utcának. Védendő tömege, homlokzata, nyílászárói.
236	4140	Nagykőrösi u. 13.	lakóház	eklektikus	Meghatározó eleme a Nagykőrösi utcának. Védendő tömege, homlokzata, nyílászárói.
237	4184	Nagykőrösi u. 14.	lakóház	eklektikus	Meghatározó eleme a Nagykőrösi utcának. Védendő tömege, homlokzata, nyílászárói, lépcsőháza. A belső emeletes szárny is védendő, mint az épület része, de itt változtathatók a nyíláskiosztások.
238	4140	Nagykőrösi u. 15.	lakóház	eklektikus	Meghatározó eleme a Nagykőrösi utcának. Védendő tömege, homlokzata, nyílászárói, lakatos szerkezetei.
239	4144	Nagykőrösi u. 19.	üzlet, lakóház	szecessziós	Udvara a melléképületektől szlömös, túlsúfolt. Védendő tömege, utcai homlokzata, ablakai, kapuzata.
240	4193	Nagykőrösi u. 20.	lakóház	szecessziós	Védendő tömege, utcai homlokzatai, ablakai, kapuzata.
241	4194	Nagykőrösi u. 22.	lakóház	eklektikus	Védendő tömege, emeleti ablakkiosztása, homlokzatának kváderezése, kapuzata.
242	4196	Nagykőrösi u. 24.	lakóház	eklektikus	A csatlakozó melléképületek nem képviselnek jelentős építészeti értéket. Védendő a főépület tömege, földszinti ablakkiosztása, kapuzata, kapualja.
243	4150	Nagykőrösi u. 25.	lakóház	eklektikus	Meghatározó eleme a Nagykőrösi utcának. Védendő tömege, homlokzata, nyílászárói.
244	4200	Nagykőrösi u. 28.	lakóház	eklektikus	Karakterével meghatározó eleme a Nagykőrösi utcának. Védendő tömege, utcai homlokzata, kapualja.
245	4156	Nagykőrösi u. 29.	lakóház	historizáló, eklektikus	Védendő a teljes főépület, annak tömege, nyílászárói, homlokzati díszítései, kovácsoltvas elemei, lépcsőháza, kapualja.

Munkácsy u. 7. épületrészletei

Nagykőrösi u. 11. épületrészletei

Nagykőrösi u. 19. épületrészletei

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
246	4201	Nagykőrösi u. 30.	lakóház	szecessziós	Védendő homlokzati kialakítása, tömege.
247	4157	Nagykőrösi u. 31.	lakóház	eklektikus	Védendő tömege, homlokzata, nyílászárói, a kapualj, a lépcsőház.
248	4168	Nagykőrösi u. 35.	lakóház	eklektikus	Védendő földszinti homlokzata, tömege. A földszintes háznál védendő tömege, utcai homlokzata.
249	4272	Nagykőrösi u. 44.	lakóház	szecessziós	A Táncsics utca felé néző épület utcai homlokzata, nyílászárói, tömege védendő.
250	2364	Olt u. 1.	lakóház	szecessziós	Az eredeti tömege és szecessziós vonásai (6-os osztatú ablakai, oromzatán lévő két oszlopos bevilágító nyílások) épen megmaradtak. Védendő tömege, homlokzata, nyílászárói, oromfali kiálló ablaka, udvar felőli oszlopos szélfogója, kapuzati motívuma.
251	786	Ótemető u. 2./László Károly u. 20.	volt kötöttáru-gyár	szecessziós	Kiemelkedő a plasztikusan díszített szép kapuzata. A Czollner tér meghatározó épülete. Védendő tömege, homlokzata, nyílászárói.
252	784	Ótemető u. 4.	lakóház	szecessziós	Védendő utcai homlokzata, ablakai, utcai tömege.
253	783	Ótemető u. 6.	lakóház	szecessziós	Védendő utcai ablakosztása, homlokzati rendje, utcai tömege.
254	782	Ótemető u. 8.	lakóház	eklektikus	Védendő utcai homlokzata, ablakai, utcai tömege. Védelemre érdemes lehet belső homlokzata is, mert még megvannak eredeti nyílászárói.
255	781	Ótemető u. 10.	lakóház	eklektikus	Védendő utcai homlokzata, tömege.
256	4011	Piaristák tere 5.	Piarista Gimnázium	neo eklektikus	Az épületet több ütemben újjították fel. Kupolájának rézfedését az 1980-as évek végén cserélték újra, homlokzatát a 2000-es évek elején újjították fel. Akkor készült az épület díszkivilágítása is. Védendő tömege, homlokzata, kiegészítő díszei (bejárati kandelláberek, timpanon feletti szoborcsoportok). Műemléki védelemre is javasolható.
257	4035/1	Piaristák tere 7.	egészségügyi intézmény	modern	Védendő tömege, homlokzatai, a nyílászárók osztásrendje.
258	4239/1	Platthy u. 4.	lakóház	historizáló	Az épület tömege, homlokzati kialakítása az utcaképben meghatározó, Kocsis Pálhoz kapcsolódó történeti értéke vizsgálandó.

Olt u. 1. épülettömege

Ótemető u. 2. főhomlokzata

Piaristák tere 7. tömege és épületrészlete

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
259	4098	Rákóczi út 4.	üzlet, lakóház	szecessziós eklektikus elemekkel	Meghatározó eleme a Rákóczi utcának. Védendő tömege, homlokzata, lépcsőháza, az épületen lévő Hermes szobor.
260	1176	Rákóczi út 5.	lakóház	szecessziós	Meghatározó épülete az utcának. Védendő homlokzati kialakítása, tömege, nyílászáróinak osztása.
261	4103	Rákóczi út. 6.	lakóház	modern	váltakozó homlokzati síkok játéka jól kiegészíti a modern, díszítetlen homlokzat monotonitását. Védendő homlokzata, tömege.
262	4108	Rákóczi út 8.	lakóház	historizáló	Az épület jó átmenetet képez a szecessziós épületek gazdagon díszített homlokzata és a modern épületek visszafogottsága között. Fontos épülete az utcának. Védendő homlokzati kialakítása, eredeti nyílászárói, historizáló kapuzata.
263	4114	Rákóczi út 14.	lakóház	historizáló, szecessziós elemekkel	Az épület jó átmenetet képez a szecessziós épületek gazdagon díszített homlokzata és a modern épületek visszafogottsága között. Fontos épülete az utcának. Védendő homlokzati kialakítása, nyílászárói.
264	4115	Rákóczi út 16.	lakóház	szecessziós	Az épület jó átmenetet képez a szecessziós épületek gazdagon díszített homlokzata és a modern épületek visszafogottsága között. Cour d'honneur jellegű homlokzata egyedülállóvá teszi Kecskeméten. Még átalakítva is fontos épülete az utcának. Védendő homlokzati kialakítása, eredeti nyílászárói, belső korlátjai.
265	4127/2	Rákóczi út 26.	lakóház	eklektikus	Homlokzati tagozódása, stílusa jól illeszkedik a Rákóczi utca hangulatába. A bal oldali 2 üzletportált fémszerkezetűre cserélték. Ezek visszaállítása feltétlen javasolt. Védendő homlokzata, nyílászárói, lépcsőházi korlátja.
266	676	Sarkantyú u. 21.	lakóház	eklektikus	Védendő tömege, homlokzata.
267	4265	Sárkány u. 9.	lakóház	eklektikus	Védendő tömege, homlokzata.
268	4263	Sárkány u. 13.	lakóház	eklektikus	Védendő tömege, homlokzata.
269	4255	Sárkány u. 14.	lakóház	eklektikus szecessziós elemekkel	Udvar felőli ablakai részben még századelejiek, kifelé nyílnak. Törekedni kell az egységes felújításra. Védendő tömege, homlokzata, ablakosztása.
270	3055	Serfőző u. 13.	lakóház	népies	A rendbe hozott kerttel és kerítéssel együtt jó példája az építészeti értékek megőrzésének. Védendő a főépület tömege, homlokzata.

Rákóczi út 4. épületrészletei

Rákóczi út 5. nyílászárói

Sarkantyú u. 21. épületrészletei

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
271	3051	Serfőző u. 17.	lakóház	eklektikus	Védendő tömege, homlokzata, ablakosztása
272	3850	Sétatér u. 4.	lakóház	eklektikus	Védendő tömege, homlokzata, utcai ablakai
273	4031	Szabadság tér 1.	volt Nagy-takarék	eklektikus	Meghatározó épülete Kecskemétnek. Műemléki védelemre is javasolható. Védendő, tömege, homlokzata, nyílászárói, lakatos szerkezetei.
274	4017	Szabadság tér 1/a.	bérház	eklektikus szecessziós elemekkel	Meghatározó épülete Kecskemétnek. Műemléki védelemre is javasolható. Védendő, tömege, homlokzata, nyílászárói, lakatos szerkezetei.
275	1124	Szabadság tér 4-6.	lakó- és üzletház	eklektikus	Az épület fontos része a főtéren. Jól példázza a 19. század második felében divatossá váló kereskedelmi épületek, bazárok építését. Védendő az épület eredeti tömege és utcai homlokzata. Törekedni kell az egyes üzletek portáljainak egységes kialakítására.
276	2814	Szalag u. 9.	iskola-épület	eklektikus	A Máriaváros léptékének megfelelő épület, visszafogott homlokzatképzése miatt azonban nem tud meghatározója lenni. Védendő tömege, homlokzata. A kisebb épület nem védendő.
277	2320	Szamos u. 4.	lakóház	historizáló	Az épületen historizáló stílusjegyek már nem lelhetők fel, felújítás során valószínűleg elhagyták, visszaállítása javasolt.
278	2297	Száva u. 4.	lakóház	szecessziós	Védendő tömege, utcai homlokzata, ablakai, télikertjének rácsa.
279	2296	Száva u. 6.	lakóház	eklektikus	Az épület eklektikus stílusjegyet a felújítás során megőrizték, színezés váltásával kiemelték, az épület megtartotta eredeti arculatát.
280	3493	Széchenyi krt. 20.	lakóház	szecessziós	Különösen védendő tiszta utcai tömege, homlokzata, ablakai, kerámia betétei, kapuja.
281	2214/1	Szentháromság temető	Kálvária együttes	historizáló	A kerítésen belüli teljes együttes - épületek, stációk, szobrok és síremlékek - védendő.
282	2214/1	Szentháromság temető	temető-kapu	historizáló	A kapuépítmény és a kovácsoltvas ajtó- és kapuszárnyak egyaránt védendő.
283	3694/3	Szent Imre u. 9.	volt árvaház	eklektikus	Védendő tömege, homlokzatai, nyílászárói, lakatos szerkezetei. Főpárkányzata helyreállítandó.
284	3086	Szent Miklós u. 4.	lakóház	eklektikus	Udvara a csatlakozó melléképülettől túlszűfolt. Védendő ablakosztása, utcai tömege, homlokzati díszítése.

Serfőző u. 13. épületrészletei

Szalag u. 9. főhomlokzata

Széchenyi krt. 20. épületrészletei

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
285	3067	Szent Miklós u. 10.	lakóház	szecessziós	A mesterek igényes munkát végeztek, az épület szépen megmaradt példánya a szecessziós építészetnek. Védendő homlokzata, utcai tömege. A klinkertégla lábazat helyett vakolt, vagy kő lábazat lenne kívánatos.
286	3061	Szent Miklós u. 16.	óvoda	szecessziós	Íves záródású ablaka egyedi megformálású, mives szerkezet. Védendő eredeti homlokzata és tömege, nyílászárói.
286	2875	Szent Miklós u. 19.	lakóház	historizáló	Udvar felőli szárnyának fa munkái egyediek. Védendő homlokzata, tömege, kapuzata, belső fa párkánya. Nem illeszkedő ablakai cserélendők.
287	3026	Szent Miklós u. 24.	lakóház	historizáló	Védendő utcai tömege, homlokzata, ablakosztásai.
288	3025	Szent Miklós u. 26.	lakóház	historizáló	Védendő homlokzata, ablakosztása, utcai tömege, kapuzata.
289	2939	Szent Miklós u. 27.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Védendő a főépület tömege, utcai homlokzata.
290	1154	Szlemenics u. 1.	irodák, üzletek	szecessziós	Tömegének, utcai homlokzatának és homlokzati részleteinek változatlan formában történő megőrzése és védelme fontos!
291	3573	Szövetség tér 2.	lakóház	szecessziós	Karakteres tömege, igényes építészeti megjelenése, egységes arculata a néhány előnytelen átalakítást leszámítva is a villanegyed egyik különösen védendő épületévé teszi.
292	3533	Szövetség tér 4.	lakóház	eklektikus	Tömege, épen maradt részletképzései villanegyed egyik jellemző és védendő épületévé teszik.
293	3534	Szövetség tér 5.	lakóház	eklektikus	Karakteres tömege, egységes arculata a villanegyed egyik kiemelten védendő épületévé teszi.
294	4258	Táncsics Mihály u. 1.	irodaház	historizáló	A 20. század eleji "spontán léptékváltás" egyik ritka példája, sok részletében épen maradt meg.
295	4274	Táncsics Mihály u. 4.	lakóház	historizáló	Tömege, homlokzati kialakítása a Táncsics utca egyik meghatározó eleme.
296	4275	Táncsics Mihály u. 6.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Homlokzati kialakítása a Táncsics utca egyik meghatározó eleme. A főépület tömege, utcai homlokzata és a belső udvari tornác védendő.
297	4278	Táncsics Mihály u. 12.	lakóház	historizáló	Tömege, homlokzati kialakítása a Táncsics utca egyik meghatározó eleme. Az épület külső és belső oldala is védendő. A kapu is.

Szent Miklós u. 4. épületrészletei

Szlemenics u. 1. homlokzati díszítése

Táncsics u. 6. főhomlokzata

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
298	4282	Táncsics Mihály u. 16.	lakóház	népi historizáló elemekkel	Tömege, Kaszap utcai homlokzati kialakítása a városrész 19. szd-i beépítésének egyik épen maradt eleme. Az épület Kaszap utca felőli főépületrésze, homlokzata, valamint a kapu és kerítés is védendő.
299	3675	Teleki László u. 1/a	óvoda	szecessziós	Védendő tiszta tömege, homlokzata, ablakai, tulipános díszítésű erkélykorlátja.
300	3673	Teleki László u. 3.	lakóház	szecessziós	Karakteres tömege, egységes arculata a néhány előnytelen átalakítást leszámítva is a villanegyed egyik védendő épületévé teszi.
301	3669	Teleki László u. 7.	lakóház	szecessziós	Karakteres, arányos tömege, építészeti részletei a villanegyed egyik kiemelten védendő épületévé teszik.
302	3666	Teleki László u. 9.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Karakteres, arányos tömege, építészeti részletei a villanegyed egyik kiemelten védendő épületévé teszik.
303	2313	Temes tér 2.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Tömegalakítása, homlokzatképzése a Temes tér környéki beépítés jellemző példája.
304	2346	Temes tér 3.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Tömegalakítása, homlokzatképzése a Temes tér környéki beépítés jellemző példája.
305	2309	Temes tér 4.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Tömegalakítása, homlokzatképzése a Temes tér környéki beépítés jellemző példája.
306	2308	Temes tér 6.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása, homlokzatképzése a Temes tér környéki beépítés jellemző példája.
307	2305	Temes tér 8.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása, homlokzatképzése a Temes tér környéki beépítés jellemző példája.
308	2351	Temes tér 9.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Tömegalakítása, homlokzatképzése a Temes tér környéki beépítés jellemző példája.
309	2301	Temes tér 12.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Tömegalakítása, homlokzatképzése a Temes tér környéki beépítés jellemző példája.
310	3922	Tompa Mihály u. 4.	lakóház	szecessziós	A város korabeli szecessziós középületeivel rokon homlokzata különösen védendő.
311	3923	Tompa Mihály u. 6.	lakóház	historizáló	A homlokzat nyílásosztásai, ornamentikája és tömege védendő.

Teleki L. u. 7. épülettömege

Teleki L. u. 3. épületrészletei

Tompa M. u. 4. homlokzatszíntése

#	Hrsz.	Helyszín	Funkció	Stílus	városképi érték ismertetése
312	01625/ 24	Úrihegy 5/a.	Kutató Intézet	historizáló	A három épület komplett egységet képez. Védendő mindhárom épület tömege, homlokzati kialakítása, valamint a bejárati kapuzat.
313	0428/ 19	Úrrét 242.	volt nyomási iskola	historizáló	A két világháború között épült iskolák egyik épen maradt szép példája. Tömegalakítása, homlokzatképzése egyaránt védendő.
314	4605	Vacsi u. 20.	lakóház	historizáló szecessziós elemekkel	Az épület homlokzati kialakítása, kapuépítménye az utca egyik színtöltőjévé teszi. Eredeti állapotban maradt udvari oldala figyelemre méltó.
315	7062	Vajdahunyad u. 2.	lakóház	historizáló	A "vasúton túli terület" korai (kertes) beépítésének az egyik épen maradt épülete, mely elsősorban tengelyes szerkesztésű tömegalakításában, kúria-szerű megjelenésében őriz valamit a városrész korábbi képéből.
316	1308	Vak Bottyán u. 8.	lakóház	historizáló	Tömegalakítása, vele szorosan összefüggő homlokzatképzése védendő. A magas, tömör deszkakerítés is az épület részeként kezelendő.
317	6146/1	Vasútpark	szobor- park	-	
318	3438	Zimay László u. 1.	lakóház	eklektikus	Tömegalakítása, homlokzati arányrendszere a Zimay utcai beépítés szerves része. A főépület tömegalakítása és utcai homlokzata védendő.
319	3434/1	Zimay László u. 3.	lakóház	eklektikus	Tömegalakítása, homlokzati arányrendszere a Zimay utcai beépítés szerves része.
320	3424	Zimay László u. 4.	lakóház	eklektikus	Az épület tömege, homlokzati kialakítása a Zimay utca karakteres, meghatározó eleme.

Úrihegy 5/a. épülettömege

Vajdahunyad u. 2. épülettömege

IMPRESSZUM

KECSKEMÉT MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

www.kecskemet.hu

6000 Kecskemet, Kossuth tér 1.

06 76 513 513

Polgármester: Szemereyné Pataki Klaudia

polgarmester@kecskemet.hu

Főépítész: Öveges László

foepitesz@kecskemet.hu

AZ ARCULATI KÉZIKÖNY KÉSZÍTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDÖTT:

Csuvár Gábor, Halász István, Iványosi Szabó András, Iványosi Szabó Tibor, Kiss Attila, Máté Zita, Öveges László, Rédeiné Bondor Klára

Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Várostervezési Osztályának munkatársai: Győri András, Halász Zoltán, Könyves Anett, Pécsi Zsófia

Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése Városrendezési És Városüzemeltetési Bizottság Településrendezési És Örökségvédelmi Munkacsoportjai

Kecskeméti Városszépítő Egyesület, Kecskeméti Lokálpatrióták Egyesülete, a véleményezési eljárások során véleményt formáló kecskeméti polgárok

A településszerkezet kialakulásának története fejezet Korompay Katalin tanulmányának (VÁTI, 1992) részbeni felhasználásával készült